

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GAZİANTEP

T.C
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
İŞLETME BİLİM DALI

**GİRİŞİMCİLİĞİ OLUŞTURAN YAPISAL FAKTÖRLER
KAYSERİLİ GİRİŞİMCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Yüksek Lisans Tezi

OKTAY KARA

Gaziantep,2015

T.C
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
İŞLETME BİLİM DALI

**GİRİŞİMCİLİĞİ OLUŞTURAN YAPISAL FAKTÖRLER
KAYSERİLİ GİRİŞİMCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Yüksek Lisans Tezi

OKTAY KARA

Danışman: Prof. Dr. İBRAHİM KIRCOVA

GAZİANTEP

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Girişimciliği Oluşturan yapısal Faktörler Kayserili Girişimciler Üzerine Bir Araştırma” başlıklı çalışmanın tarafımca, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve onurumla doğrularım.

Tarih 15.01.2015

Öğrenci adı soyadı

Oktay Kara

imza

ÖNSÖZ

Bu araştırmaya, öğrenci olarak başladığım girişimciliğe, öğrenci olarak devam eden birinin, on altı yıllık gözlem ve deneyimleriyle başladım. Girişimciliği tez konusu yaparak siz değerli araştırmacı ve öğrencilere sunma gayretinde oldum. İşletmemiz, diğeri işletmeler gibi, babasının başlattığı işletmeyi devam ettiren bir işletme olarak başlamadı. Öğrenci olan bir insanın girişimci olma isteği ve azminin bir sonucudur. Bu tez henüz yirmili yaşlarda, üniversitenin ikinci sınıf öğrencisi iken, babasının izin vermemesine rağmen girişimci olmuş, mezun olduktan on iki yıl sonra, yüksek lisansını başlatabilmiş ve tezli yaparak girişimciliği teorik olarak ortaya koymuş bir tezdir.

Girişimciliği, yapısal olarak incelediğimizde, girişimciliği oluşturan bir çok faktör olduğunu ve bu faktörlerin girişimciliği oluşturduğunu gözlemledim. Kayserili girişimcilerin, kendi aralarında, girişimcilik faaliyetlerini gerçekleştirirken, belli isimlerle Yilli, Hacılı ve Köylü olarak adlandırdıklarını inceledim. Bu isimlendirmeyi ancak benim gibi biri yapabilir. Çünkü ben ne Yilli, ne Hacılı idim ben üçüncü Köylü yani civar il ve ilçelerden gelenlerden idim. Ancak araştırmamı, girişimcilerin yapısal özelliklerini incelerken, çalışma ve yaşam değerleriyle, girişimcilik özelliklerini bu isim ayırımına tabi tutmadan yaptım. Çalışmamızı organize sanayi siteleri ve küçük sanayi sitelerinde bulunan girişimcilerle yaptım. Çalışmamızın sonucunda yaptığımız anket çalışması ile önemli sonuçlar elde ettik. Çalışma ve yaşam değerlerinde aile yapısının, girişimcilik özelliklerinde ise eğitim yapısının farklı sonuçlar verdiğini test ettik.

Bu çalışmada danışmanım Prof.Dr. İbrahim Kırcova ya, görüş ve önerileriyle bana yardımcı olan Prof.Dr Asuman Akdoğdu ya, istatistiksel analiz de yardımcı olan Doç. Dr. Ahmet Öztürk e, Yard.Doç Dr. Tuğçe Ozansoy Çadırcı ve Yard.Doç.Dr Naim Denize sonsuz teşekkürleri mi bildiririm.

İÇİNDEKİLER

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLO LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR.....	vii
ÖZET	x
1.GİRİŞ	1
2. GİRİŞİMCİLİĞİ OLUŞTURAN YAPISAL FAKTÖRLER	6
2.1 GİRİŞİMCİLİK KAVRAMLARI	6
2.1.1 Girişim	7
2.1.2 Girişimci	7
2.1.3 Girişimcilik	8
2.2 Türkiye de Girişimciliğin Tarihsel Gelişme Süreci	9
2.2.1 Türkiye de Girişimcilik.....	10
2.2.2 Dünyada Girişimcilik.....	12
2.3 Girişimciliğin Önemi	12
2.3.1 İç Girişimcilik	14
2.3.2 İç Girişimciliğin Önemi	15
2.4 Girişimciliğin Kişilik Yapısı.....	15
2.4.1 Kişilik.....	16
2.4.2.Benlik.....	17
2.5 Girişimcilerin Bazı Kişilik Özellikleri.....	17
2.5.1 Başarma isteği.....	18
2.5.2 Sezgi Gücü	19
2.5.3 Risk alma	19
2.5.4 Hayal Kurma.....	21
2.5.5 Belirsizlik Toleransı.....	21
2.5.6 Yenilikçi Olmak (inovasyon).....	21
2.5.7 Yaratıcılık	23
2.5.8 İnsiyatif sahibi olma.....	23
2.5.9 Girişimcilik Ruhuna sahip olma	23
2.5.10 İçsel Kontürol	24
2.5.11 Liderlik.....	25
2.6 Girişimci Kişilikleri	26
2.6.1 Pragmatik Kişilik	26
2.6.2 Moralist Kişilik	27
2.6.3 Duygusal Kişilik	28
2.6.4. Karışık Kişilik.....	28
2.7 Girişimciliğin Kültürel Yapısı	29
2.7.1Kültür tanımı.....	29
2.7.2 Kültürün Girişimcilikle Olan İlişkisi	30
2.7.3 Girişimcilik Kültürü.....	31
2.8 Girişimcilikte Aile Yapısı	32
2.8.1 Girişimciliğe Ailenin Etkisi	33
2.8.2. Aile İşletmeleri	33
2.8.3.Girişimciliğin Sosyal Yapısı.....	34
2.9.1 Sosyal Sermaye.....	35
2.9.2 Sosyal Ağ.....	36

2.9.3 Sosyal Statü.....	36
2.9.4 Sosyal yenilik.....	37
2.9.5 Sosyal Girişimcilik	37
2.10 Girişimcilikte Fırsatçılık	38
2.11 Girişimciliğin Eğitim Yapısı.....	39
2.11.1 Ülkemizde Girişimcilik Eğitimi.....	40
2.11.2 Avrupa da Girişimcilik Eğitimi	41
2.11.3 .A.B.D. Girişimcilik Eğitimi.....	42
2.12.1.Girişimcilik İle İlgili Benzer Kavramlar.....	43
2.12.1.1Tüccar (Tacir)	43
2.12.1.2.Yönetici.....	43
2.12.1.3 Patron	44
2.12.1.4 Sermayedar	44
2.12.1.5 Esnaflık	44
2.12.1.6 Kobi	45
3.TÜRKİYEDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ.....	46
3.1 Kavramsal Çerçeve	46
3.1.1 Organize Sanayi Bölgelerinin Tarihsel Gelişimi	48
3.1.2 Organize Sanayi Bölgelerinin Gelişimi	48
3.2 Organize Sanayi Bölgelerinin Önemi	49
3.2.1 OSB İşletmeler Üzerindeki Önemi	50
3.2.2 OSB Ekonomik ve Çevresel Açından Önemi.....	51
3.2.3 OSB Bölgesel Kalkınma ve Ekonomi Üzerindeki Önemi.....	51
3.3 Organize Sanayi Bölgelerinin Amacı	51
3.4 Organize Sanayi Bölgelerini Ortaya Çıkaran Faktörler.....	52
3.5 Organize Sanayi Bölgelerinin Özellikleri.....	53
3.6 Organize Sanayi Bölgelerinin Etkileri	54
3.6.1 Ekonomi Üzerindeki Etkisi.....	55
3.6.2 Toplum Üzerindeki Etkisi.....	55
3.6.3. İstihdam Üzerindeki Etkisi	55
3.6.4 Kentleşme Üzerindeki Etkisi	56
3.7 Organize Sanayi Benzeri Bölgeler.....	56
3.7.1 Endüstri Bölgeler	56
3.7.2 Serbest Bölgeler.....	57
3.7.3 Yenilikçi Çevre	57
3.7.4 Yeni Sanayi Odakları.....	57
3.7.5 Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB)	58
3.7.6 Eko-Endüstriyel Parklar (EEP).....	58
3.7.7 Öğrenen Bölge	59
3.7.8 Nitelikli Sanayi Bölgeleri (NSB).....	60
3.8 Küçük Sanayi Siteleri (KSS)	60
3.8.1 Küçük Sanayi Siteleri'nin Amaçları	61
3.8.2 Küçük Sanayi Siteleri'nin Sağlayacağı Yararlar	61
3.8.3 Küçük Sanayi Siteleri Gelişimi.....	62
4 KAYSERİ GİRİŞİMCİLİĞİ' NE GENEL BAKIŞ	63
4.1 Kayseri Girişimciliğinin Oluşum Sürecine Sözel Bakış Açısı	64
4.2 Araştırmanın Genel Amaç Değerlendirmesi.....	63
4.2.1Araştırmanın Konusu.....	65
4.2.2Araştırmanın Amacı.....	66
4.2.3Çalışmanın önemi	67

4.3Evren Örnekleme.....	67
4.4 Verilerin Toplanması	68
4.5 Kişilik Türlerinin Tablo Halindeki Durumu.....	67
4.5.1 Pıragmatik Kişilik	67
4.5.2Moralist Kişilik.....	69
4.5.3Duygusal Kişilik.....	69
4.5.4 Karışık Kişilik	71
4.5.5Kişilik Testi Sonuç Değerlendirmesi.....	72
4.6Anket Çalışması Doğruluk ve Güvenirlilik Testleri	73
4.7Anket Sonuçlarının Analiz Edilmesi	74
4.8Araştırmanın Hipotezleri	77
4.9Hipotezlerin Tablo Haline Getirilmesi	80
4.10Bulgular	79
4.11İstatiksel Değerlendirme	79
4.12Araştırma Hipotezlerinin ve Bulguların Tablo Yardımı İle Yorumlanması.....	83
4.13. Farklılıkların Değerlendirilmesi	87
4.13.1Eğitim.....	86
4.13.2 Çalışma Süresi	87
4.13.3Aile Gelir Durumu	87
4.14Aynı Sonuçların Değerlendirilmesi	88
4.14.1Girişimcilerin Yaşları	88
4.14.2 Faliyet Alanları	88
4.14.3Mülkiyet Durumlarına Göre	88
4.14.4 Cinsiyet	88
4.15 Tezin Kaysreili Girişimcilik Kültürü Değerlendirmesi	88
4.16 Sonuç ve Öneriler	90
EK:1	94
KAYNAKÇA.....	98

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 1. Örneklem Gurubun Kendi İşletmemin Başarısı İçin Her şey Mübah dır.	67
Tablo 2 Örneklem Gurubun Bilgisizce Verilen Kararlar Pişmanlık Verir	67
Tablo 3 Örneklem Gurubun Başarılı ve Mutlu Yaşamak İçin Adil ve Dürüst Olmak Gerkir	68
Tablo 4. Örneklem Gurubun Kişi Toplum Çıkarlarını Kendi Çıkarlarının Önüne Almalıdır	68
Tablo 5 Örneklem Gurubun Para Her Problemi Çözer	69
Tablo 6. Örneklem Gurubun Çalışma Arkadaşlarımda İçtenlik ve Samimiyet Önemlidir.	69
Tablo 7 Örneklem Gurubun Beklemediğim Bir Olay Olduğunda Hemen Tepki Vermem	70
Tablo 8 Örneklem Gurubun Karar ve Davranışlardaki İstikrar Çok Önemlidir.	70
Tablo 9 Çalışma ve Yasam Değerleri Ölçeğinin Doğruluk ve Güvenilirlik Değerleri ..	71
Tablo 10 Girişimcilik Özellikleri Güvenirlilik ve Doğruluk Testi	71
Tablo 11 Örneklem Gurubun Yaş Düzeylerine Göre Dağılım	72
Tablo 12 Örneklem Gurubun Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	72
Tablo 13 Örneklem Gurubun Faaliyet Kolları Düzeylerine Göre Dağılımı	73
Tablo 14 Örneklem Gurubun Çalışma Süresi Düzeylerine Göre Dağılım	73
Tablo 15 Örneklem Gurubun Mülkiyet Durumu Düzeylerine Göre Dağılımı	74
Tablo 16 Örneklem Gurubun Gelir Durumu Düzeylerine Göre Dağılımı	74
Tablo 17 Örneklem Gurubun Cinsiyet Düzeylerine Göre Dağılım	75
Tablo 18 Örneklem Gurubun Demografik Özelliklerine Göre Çalışma Yaşam Değerleri ve Girişimcilik özellikleri Toplam Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması	78

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AB	Avrupa Birliği
Bk	Bakınız
Böl	Bölüm
Bs	Baskı, basım
C.	Cilt
DİE	Devlet İstatistik Enstitüsü
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
EIP	Girişimcilik ve Yenilik Programı
EIPC	Girişimcilik ve Yenilik Programı Komitesi
EB	Endüstriyel Bölge
EEP	Eko Endüstriyel Parklar
GATT	Küreselleşme Topluluğu
İSO	İstanbul Sanayi Odası
İTO	İstanbul Ticaret Odası
İş-Kur	Türkiye İş Kurumu
İİB	İç İşleri Bakanlığı
K.	Karar
KOBİ	Küçük ve Orta büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Birliği
KSS	Küçük Sanayi Siteleri
KTO	Kayseri Ticaret Odası
MÜSÜAD	Müstakil İş Adamları Derneği
mad.	Madde
MPM	Milli Prodüktivite Merkezi

NT	Porometyen Mizaç
Nu.	Numara
NSB	Nitelikli Sanayi Bölgeleri
ISO	Kalite Yönetim Sistemleri
OSTİM OSB	Osmaniye Ticaret ve İş Merkezi
OSB	Organize Sanayi Bölgeleri
OECD	Ekonomik Kalkınma İş Birliği Örgütü
ÖB	Öğrenen Bölge
ÖİK	Ortak İzleme Komitesi
HKÜ	Hasan Kalyoncu Üniversitesi
SP	Duygusal Mizaç
SJ	Moralit mizaç
SPSS	Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı
SB	Serbest Bölge
SB	Sanayi Bakanlığı
STB	Sanayi Ticaret Bakanlığı
s.	Sayfa
S.	Sayı
TGB	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri
TGEV	Teknoloji Geliştirme Vakfı
TÜBÜTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜSİAD	Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği
TÜGÜAD	Türkiye Genç İşadamları Derneği
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TMSS	Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
Vr	Varak
Yy.	Yüzyıl

YÇ Yenilikçi Çevre
YÖK Yüksek Öğretim Kurumu

ÖZET

Günümüzde yaşanan, ağır ekonomik koşullar, toplumları aşırı rekabetle karşı karşıya getirmiştir. Bu ağır rekabet ortamlarından çıkmada, yenilikçi ve yaratıcı fikirleri ortaya koyabilecek girişimcilerin yetiştirilmesi, büyük önem arz etmektedir.

Bu araştırmamızda, girişimciliği oluşturan yapısal faktörleri, ele alarak girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik özelliklerini ortaya koyup inceleme yaptık. Araştırmamız dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, giriş bölümü olup tezin içeriğiyle ilgili açıklamaların yapıldığı bölümdür. İkinci bölüm, girişimciliği oluşturan yapısal faktörler, ele alınmış ve her bir faktör kendi içinde alt başlıklar halinde incelenmiştir. Üçüncü bölüm organize sanayi ve küçük sanayi siteleri hakkında teorik bilgiler içermektedir. Dördüncü bölümde Kayseri' li girişimciler hakkında genel bilgiler vererek çalışma içeriğiyle ilgili analizlerin yapıldığı ve sonuçların bildirildiği bölümdür.

Bu çalışmamızda, girişimci insanların başarıma güdüsü yüksek olan girişimcileri ele alarak, onların girişimcilik özelliklerini, çalışma ve yaşam değerlerini, demografik özelliklerini anket çalışması yaparak analiz ettik. Daha önce, Malatyalı girişimciler üzerinde uygulanan, anket çalışmasını biz Kayserili girişimciler üzerinde uyguladık. Kayseri' de 120 işletme üzerinde uygulanan, anketi gerek yüz yüze gerekse anketi teslim edip, belli bir süre geçtikten sonra gidip teslim alarak araştırmamızı sürdürdük. Verileri, spss programı yardımı ile, girip analiz edilerek tablolar haline getirdikten sonra, hipotezlerimizi test ettik.

Yaptığımız istatistiksel analiz sonucunda, girişimcilerin yaşlarının çalışma ve yaşam değerlerinde, girişimcilik özelliklerinde fark yaratmadığını. Eğitimde ise, çalışma ve yaşam değerlerinde fark yapmayıp, ancak girişimcilik özelliklerinde fark yarattığını gördük. Faaliyet kolunda, her iki durumda da değişimin olmadığını analiz ettik. Çalışma süresinde ise girişimcilerin, çalışma ve yaşam değerlerinde fark olduğunu ancak girişimcilik özelliklerinde fark olmadığını gördük. Girişimcilerin mülkiyet durumları sonucunda, her iki durumda da farkın olmadığını gördük. Aile gelir durumunda, çalışma ve yaşam durumlarında fark olduğunu ancak girişimcilik özelliklerinde farkın olmadığını analiz ettik. Girişimcilerin cinsiyet durumlarında, da her iki durumda farkın olmadığını analiz ederek yorumladık.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik,girişim,girişimcilik eğitimi

ABSTRACT

Today, experienced severe economic conditions, has brought extreme communities facing competition. These are heavy competitive environment to address innovative and creative ideas that entrepreneurs put out cultivating great importance.

This research, by addressing the structural factors that creates entrepreneurship entrepreneurship properties and examination. The course consists of four parts. The first part is the input section is the part of the description about the contents of the thesis. The second section discusses the structural factors that creates entrepreneurship and each factor examined in the subheadings in itself. The third section organized industrial and small industrial sites includes theoretical information about. The fourth section Kayseri American entrepreneurs giving general information about the work relevant to the content of the analysis section.

In this study, we achieve the entrepreneurial spirit of people by addressing their entrepreneurship entrepreneurs with high properties, work and life values, we analyze the demographic characteristics of the survey. Gregory entrepreneurs before implemented on poll we ran over to Asad us entrepreneurs. Kayseri ' de 120 businesses implemented on both the face need to deliver the survey questionnaire for a certain period of time, taking turn after we continued our research. With the help of the program and the data analysed by spss tables after we tested our hypothesis become.

Our statistical analysis as a result of the work of the age and the life values of entrepreneurs, entrepreneurship was the difference in the properties. Education is making a difference in values and work and life but we saw the difference in properties of entrepreneurship. Activity arm in both cases we analyze whether the change. At runtime, the values of work and life of entrepreneurs is noticed but we saw that the difference in properties of entrepreneurship. As a result of the ownership status of entrepreneurs in both cases we have seen that the difference. In the case of working and living situations, family income difference is however not analyzed the difference in properties of entrepreneurship. Entrepreneurs also in cases of gender by analyzing whether the difference in either case, we interpreted.

Keywords: Entrepreneurship, venture, entrepreneurship training

1.GİRİŞ

İnsanoğlu, yeryüzünde insanlığın var oluşundan, bu güne dek, hep bir arayış içinde olmuştur. Bu arayışın temelinde, kendi fiziksel veya fizyolojik ihtiyaçlarını tatmin etme duygusu, hep en ön planda yer almıştır. Yaşadığı toplumda, beğenilmek ve saygı duyulan bir insan olmak istemiştir. Bunu yaparken de ekonomik gücün üstünlüğünü fark etmiş ve gücü kontrol etmek için bütün gayretiyle çalışmıştır. Kimileri başarılı olmuş, kimileri ise istenilen başarıyı yakalayamamıştır. Bu durum, dünyadaki ülkeler açısından değerlendirildiğinde, yine aynı sonuca ulaştığımızı görürüz. Bütün dünya ülkeleri, güçlü olma yolunun ekonomik güce sahip olmaktan geçtiğini bilmektedirler. Bu güce ulaşmak, çok zorlu ve meşakkatli bir mücadele vererek elde edilir ancak. Çünkü, zaman hızla geçmekte, teknolojik ilerlemeler sürekli kendini yenilemekte ve gelişmektedir. Hiç bir ülke, teknolojik gelişmelerin dışında kalmak istemez. Fakat gerekli eğitimi almış, yetişmiş insan gücüne sahip olmak kolay bir durum değildir. Kendini her konuda zamanın gereklerine göre yetiştirmiş, kültürlü, eğitilmiş, insanlar topluma örnek olup toplumu yönlendiriyor, belirlenen hedeflere ulaşılması için çaba harcıyorlar. Bu kategoriye giren insanlar her konuda başarılı oluyorlar.

Dünyada ve ülkemizde sürekli değişen ve gelişen sosyal, ekonomik, kültürel yapılar içerisinde en temel belirleyici yapı taşı insandır. İnsan, sürekli değişen ve kendini yenileyen bir varlıktır. Günümüzde, bütün toplumların üzerine düştüğü ve en büyük yatırım olduğuna inandığı şey yine insandır. İnsana yatırım yapan ülkelerin, daha çok gelişmiş ülkeler olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, ön önemli, aynı zamanda en zor ve pahalı bir yatırım olduğunu da göz ardı etmemeliyiz. İnsanın eğitimi için, yetiştirilmiş yine iyi eğitim almış, teknolojiden ve yeni gelişmelerden haberi olan kültür ve bilgi düzeyi yüksek kaliteli insanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun için bütün ülkeler alt yapı hazırlığında ve ya alt yapısını tamamlamış, verim alamaya başlamışlardır.

Teknoloji, insanoğlunun istek, ihtiyaç ve hevesine göre sürekli olarak değişim ve gelişim süreci içerisinde ilerlemektedir. Yine bu gelişim sürecinde, insan başrolde görevini üstlenmekte ve yapabileceğinin en üstünde, bir gayretle en son versiyonu ve en yeniyi icat etmek için bütün gayretini ortaya koymaktadır. Bu durum, ülkeler arasında rekabeti ortaya koyarak, her ülke bu süreçte lider olmak için, bütün imkanlarını seferber etmekte ve başarıya ulaşmak için, gayreti ile çalışmaktadır.

Küreselleşen dünyamızda, giderek ağırlaşan rekabet koşulları ve sürdürülebilirlik kavramı işletmeler için büyük öneme sahiptir. Dünyada bulunun, bütün ülkeler kendi ekonomik çıkarlarını maksimum düzeye çıkarmak istemektedir. Bu isteklerinin doğal sonucunda, varlıklarını ve devamlılıklarını sürdürülebilmek için, işletmelerin kendilerini yeniden

yapılanmaları, teknolojik gelişmeleri izlemeleri, bu doğrultuda inovasyon olgusuna yer vererek mevcut durumu, iyileştirme çabası içine girmeleri gerekmektedir.

Global yapı içerisinde, geçmişe de bakarak yapılan değerlendirme sonucunda, geleceği oluşturan en önemli unsurun ekonomi olduğu kaçınılmaz bir gerçektir. Günümüz şartlarında toplumları yaşatan, hatta toplumlara hayat veren, adeta bir insanın vücudundaki kan gibi tüm sistemler arasındaki bağlantıyı sağlayan, ekonomidir. Ekonomi, aynı zamanda toplumsal yaşayıştaki uyumun en belirgin göstergesidir.

Günümüz, sisteminde ekonomik güç, ülkelerin saygınlığını belirleyen, en belirgin güçtür. Ekonomik güç, dünyada ülkelerin siyasetini ve siyaset politikalarının belirleyerek, yön vermektedir. Ekonomi olarak büyümenin yolu, güçlü ekonomi politikalarını ortaya koyarak ,belirlenen hedefleri gerçekleştirmekten geçer. Girişimci yönü güçlü olan ülkeler, aynı zamanda ekonomik olarak da güçlü ülkelerdir.

Gelişmiş ülkelere bakıldığında, ekonomik vizyon olarak belirledikleri, hedefleri yakaladıklarını görüyoruz. Bunun sonucu olarak, halkında ekonomik özgürlüğe sahip olduklarını, hayatı yaşarken, daha mutlu ve daha sağlıklı toplumlar olduklarını görmekteyiz. Dünyada, sorunu olmayan ülke yoktur. Her ülkenin, kendi içinde kendine göre sorunları vardır. Ancak önde gelen en önemli sorun, ekonomi olarak karşımıza çıkmaktadır. Ekonomi dışında, sorunu olan ülkeler, yine sorunlarını, ekonomik güçle çözmeye yoluna gitmektedirler.

Ekonomik olarak, güçlü olmanın yolu, güçlü, kabul görmüş, ekonomi politikalarını, her ülkenin kendi ekonomik ve siyasal durumuna göre, belirleyerek sistemli bir şekilde uygulamasından geçmektedir. İşte tam da bu durumda, ileri görüşlü, aydın, yenilikçi ve yaratıcı girişimcilere ihtiyaç duyulmaktadır.

Günümüzde, insan yaşamının kalitesini, yükseltmeye dönük olarak bütün alanlarda önemli bir dinamik öge olarak, karşımıza girişimcilik ve buna bağlı olarak yenilik ve yaratıcılık kavramları çıkmaktadır. Girişimcilik, yenilik, ve yaratıcılık ülkelerin ekonomik olarak büyümesinde ve gelişmesinde önemli bir paya sahiptir. Girişimci ve girişimcilik kavramı sosyal bilimlerin tüm alanlarında kalkınma ve gelişmeyi sağlayan bir güç olarak görülmektedir. İşletmelerin, gelişebilmesi ve büyüebilmesi için girişim odaklı, yönetilmesi gerekmektedir. Girişim, tanım olarak bir çok araştırmacı yazar tarafından tanımlanmıştır. Girişimi kısaca girişimcilerin ticari faaliyetlerini gerçekleştirmek için kurdukları, hukuki varlığa sahip kuruluşlar olarak tanımlayabiliriz.

Zamanla, insan ihtiyaçları sürekli değişmekte ve gelişmektedir. Bu değişim ve gelişim içerisinde girişimcilerin ya mevcut olan bir ihtiyacın çözümünde veya gelişiminde ya da yeni ihtiyaçlar ortaya koyup, bu ihtiyaçların çözümünde önemli role sahip olmaktadır. Her

girişimci, başlangıçta kendi çıkarını veya karını maxsimize etmeye çalışır. Ancak ortaya koyduğu ürün ve ya hizmet sosyal olarak da topluma fayda sağlar.

Bu çalışmayı yaparken, henüz niversitenin ikinci sınıfında olan bir öğrencinin, girişimciliğe başlamış ve on altı yıl sonra edindiği, bilgilerin, verilerin, yaptığı gözlem ve araştırmaların sonrasında oluştuğunu belirtmek isterim.

Girişimcilik, yaşadığım toplumda, sadece başarılı olanların, ayakta kalabildiği ve kendine toplumda bir yer bulduğu yaşam biçimidir.

Kısaca, girişimcilik günümüzde, oldukça önem arz eden bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Her ülkenin, bu konuda yapabilecekleri farklı olsa da, yine ortak nokta girişimciliğin sevdirmesi ve geliştirilmesi hususunda, çaba göstererek girişimciliğin yaygın hale getirilmesi için çalışma yapmaktır. Bu amaçla hazırladığımız çalışmamızda çok geniş kapsamlı bir konu olan girişimciliği konu sınırlaması yaparak inceledik. Girişimciliği oluşturan yapısal faktörler, yapılan anket çalışmasıyla, organize sanayi bölgeleri ve kk sanayi siteleri girişimcileri ile bilimsel sonuçlara ulaşılmıştır. Girişimcilerin alışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik özellikleri yapılan anket çalışması ile ortaya konularak konunun sınırlılıkları belirlenmiştir.

Birinci bölüm, giriş bölümüdür, tezle ilgili yapılan araştırmaları özetlemek amacıyla, bilgiler verilecektir.

İkinci bölümde, girişimcilik kavramları ,ele alınarak, girişimciği oluşturan yapısal faktörler, ayrı ayrı teorik olarak ele alınmıştır. Genel olarak, girişimciliği oluşturan yapısal faktörler; girişimciliğin kişilik yapısı, kültür yapısı, aile yapısı, sosyal yapısı, eğitim yapısı olarak incelenmiş ve bütün bu yapısal özelliklerin, girişimciliği oluşturan faktörler olarak bildirilmiştir.. Her bir yapı, kendi içinde farklılık arz etmektedir. Bu faktörler girişimciliği oluşturan en belirgin özelliklerdir. Girişimciliğin tanımı, her bir yazar ve araştırmacı tarafından, farklı yorumlanış olsa da temelde, insanı temel alarak girişimci olacak veya olmak isteyenlerin, bazı özellikler taşıması gerektiği konusunda, ortak görüşleri vardır. Ülkemizde ve Dünyada girişimciliğin gelişimine ve yaygın hale gelmesine, devlet ve sivil toplum kuruluşları destek vermektedir.

nc bölümde, Türkiye’de bulunan Organize Sanayi Blgeleriyle, ilgili kavramsal ereve, gelişimi, önemi, amacı, etkileri, OSB benzeri bölgeler hakkında bilgiler verilecektir. Türkiye’de bulunan OSB’nin kurulmasından bu güne kadar ülke ekonomisine çok büyük katkıları olmuştur. Buralarda iş kurup, girişimci olan işletme sahipleri, hem kendileri hem de çevreleri açısından, bir çok gelişmeye de aynı zamanda örnek olmuşlardır. Yeni iş alanlarının bulunması, yeni ürün üretilmesi teknolojinin ve dünyadaki gelişmelerin takip edilmesiyle, yeni iş fikirlerinin gelişimi organize sanayi bölgelerinde gerçekleşmiştir. Bunun yanında kk

sanayi siteleri de zamanla, kendi gelişimini tamamlamış ve ülke ekonomisine katkı sağlamıştır. Çalışmamıza organize sanayi bölgelerini ve küçük sanayi sitelerini ele almamızda ki sebebi bu tezin bundan sonraki girişimcilik üzerine yazılacak tezlerde ve araştırmalarda, girişimciliğin gelişiminde devletin girişimcilik alanlarındaki gelişmelerle örneğin organize sanayi benzeri bölgeleri çeşitlendirmesindeki çalışmaların da ortaya koyduğu başarıların değerlendirilmesine katkı sağlamak. Asıl amacı organize ve küçük sanayi işletmeleri üzerine anket çalışması yaparak girişimcilerin demografik özellikleriyle çalışma ve yaşam değerlerini ve girişimcilik özellikleri üzerindeki farklılıkları tespit ederek sonuca ulaşmak.

Dördüncü bölümde, Kayserili girişimcilerin, özelliklerine sözel bakış açısı ile bakılarak, burada yapılan araştırmanın konusu, amacı, önemi, evren örneklem, hipotezler, hipotezlerin doğruluk analizleri, istatistiksel analizleri, farklılıkların değerlendirilmesi, sonuç ve önerilerden oluşmaktadır. Girişimcilerin kişilik özellikleri yapılan anket çalışmasında belirli sorulara verdikleri cevaplarla tablolaştırılmıştır. Alınan cevaplar ışığında Kayserili girişimcilerimizin en çok oran da ve yüzdeyle moratelist kişilik özelliklerine daha yakın oldukları tablo yardımıyla ortaya konulmuştur. Araştırmamızda, girişimciliği oluşturan yapısal faktörlere baktığımızda, temel aldığımız ölçüt, girişimciler ve buldukları çalışma ortamlarıdır. Araştırmamızda, girişimciler hakkındaki demografik bilgiler, girişimci çalışma ve yaşam değerleri, girişimcilik değerleri burada faaliyet gösteren, girişimciler üzerinde anket çalışması yapılarak veriler SPSS programı yardımıyla, analiz edilerek yorumlanmıştır.

Yaptığımız analiz sonuçlarına göre; girişimcilerin yaşlarının çalışma ve yaşam değerlerinde, girişimcilik özelliklerinde fark yaratmadığını. Eğitimde ise çalışma ve yaşam değerlerinde fark yapmayıp, ancak girişimcilik özelliklerinde fark yarattığını gördük. Faaliyet kolunda, her iki durumda da değişimin olmadığını analiz ettik. Çalışma süresinde ise girişimcilerin çalışma ve yaşam değerlerinde fark olduğunu, ancak girişimcilik özelliklerinde fark olmadığını, test ettik. Girişimcilerin, mülkiyet durumları sonucunda, her iki durumda da farkın olmadığını sonucunu bulduk. Aile gelir durumunda, çalışma ve yaşam durumlarında fark olduğunu, ancak girişimcilik özelliklerinde farkın olmadığını sonucuna vardık. Girişimcilerin cinsiyet durumlarında, da her iki durumda farkın olmadığını test ettik.

Böylelikle, girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle, girişimcilik özellikleri arasındaki farkın, demografik bilgiler ile karşılaştırıldığında nasıl neticelendirildiğini analiz ettik. Ortaya koyduğumuz çalışma bize teorik bilgiler ışığında Kayserili girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik özellikleri yanında Kayserili girişimci kültürünü de ortaya koymuştur.

Bu çalışma, Ülkemizin girişimciliği geliştirme ve sevdirmeye noktasında, girişimcilerimizin çalışma ve yaşam değerleriyle, girişimcilik özelliklerinin girişimciliği

oluşturan yapısal faktörlerle incelenmiştir. Bunu yaparken, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinde bulunan girişimcilerin, çalışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik özelliklerinin anket yardımıyla analiz edilmesi, girişimciliğimizin oluşturulması noktasında yapısal faktörlerin önemini ortaya koymuştur. Bu bağlamda, girişimciliği oluşturan yapısal faktörler arasında bulunan, girişimciliğin aile yapısı, girişimcilerin çalışma ve yaşam değerlerinde, aile gelir durumlarının ve girişimcilerin çalışma sürelerinin, girişimcilikteki diğer yapısal faktörlerden ayrılarak fark yarmıştır. Ayrıca girişimciliği oluşturan yapısal faktörlerden, girişimciliğin eğitim yapısı, girişimcilik özellikleri açısından incelediğimizde eğitim yapısının da diğer yapılardan ayrılarak farkını ortaya koymuştur. Çalışmanın, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinde bulunan girişimcilerle yapılması, burada faaliyette bulunan girişimciler açısından çalışma ve yaşam değerlerinin, aile gelir düzeyiyle, girişimcilik sürelerinin girişimcilikteki olumlu katkısını ispatlamıştır. Girişimcilikteki özellikler incelendiğinde, eğitim durumunun girişimciliğe olan olumlu katkısı da ayrıca ispat edilmiştir. Girişimciliğin özelliklerine baktığımızda, eğitilmiş girişimcilerin, girişimciliğin oluşum sürecinde, etkili olduğunu da ortaya koymuştur.

Girişimciliği oluşturan yapısal faktörlere baktığımızda, aile ve eğitim yapısının girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle, girişimcilik özelliklerinde ne denli önemli olduğunu bu çalışmamızda görmekteyiz. Kayserili aile yapısında, genellikle gözlenen, esnaf olan bir ailenin çocuklarının da, girişimci olmaya olan yatkınlığıdır. Esnaf bir ailede çocuk ailenin işletmesine gider, oradaki davranışları ve kişiliği ölçülür, çocuk ortama alışıyor sorun yaşamıyorsa çocuğunda girişimci olması gözlemlenir. Aynı durumda bir aile çocuğu aile işletmesine götürür, çocuk orda uyum problemi yaşarsa o zaman çocuğun eğitilmesine karar verilir. Eğitim den kasıt üniversite eğitimi alması yani okutulmasıdır. Böylelikle çocuk eğitim olarak meslek sahibi olmaktadır. Bizim bu çalışmamız Kayseri’de bulunan girişimcilerin, çocuklarını üniversite eğitimi aldirmalarında, sadece girişimci olmayan çocuğu değil girişimci olan çocuğu da üniversite eğitimi alması gerektiği sonucuna ulaştırmıştır.

Eğitimin, girişimcilik özelliklerinde olduğu gibi, bütün hayatımızda önemi çok büyüktür. Çağdaş girişimcilik yapısı, Ülkemizi aydınlık geleceklere ulaşmada önemli bir faktör olacaktır.

2. GİRİŞİMCİLİĞİ OLUŞTURAN YAPISAL FAKTÖRLER

Girişimciliğin oluşumunda çok çeşitli faktörler vardır. Teorik olarak bu faktörler birçok araştırmacı, akademisyen ve birçok yazar tarafından kaleme alınmıştır. Ancak biz bu araştırmamızda konu sınırlaması yaparak, girişimciliğin kişilik yapısı, kültürel yapısı, aile yapısı, sosyal yapısı ve eğitim yapısını ve bu yapıların etkilerini inceleyeceğiz.

Girişimciliği oluşturan yapısal faktörler, girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle, girişimcilik özellikleri arasındaki ilişkiyi inceleyerek, gelecek nesillere örnek teşkil edecek bir çalışma olmuştur.

Girişimcilik, geri kalmış ekonomilerde yapılanmanın, geliştirmekte olan ekonomilerde kalkınmanın, gelişmiş ekonomilerde ise dinamizmin, yeni zenginlik ve refah yaratmanın yapı taşıdır. Çünkü yeni işletmeler kurarak, sosyal iyileşmeler yaparak ve yeni işler yaratarak Gayri Safi Milli Hasılaya katkıda bulunmak, ekonomik değer yaratmanın sürükleyici gücüdür. Bu anlamda ekonomik değer yaratılmasının kaynağı da girişimsel işletmelerdir(Akgün,2010:80).

2.1 GİRİŞİMCİLİK KAVRAMLARI

Literatür incelendiğinde, girişimcilik ve ilgili kavramlar konusunda farklı insanların farklı tanımlamalar getirdikleri görülmektedir. Bu farklılıklar sayesinde ki; girişimcilik ve ilgili kavramların tanımları konusunda, literatür de tam bir fikir birliği yoktur. Bana göre, fikir birliğinin olmaması gayet normal bir durumdur. Çünkü, girişimcilik hem zamanla hem de sürekli değişen toplumsal değerlerle birlikte değişmektedir (Saylan, 2011:6).

Girişimci, bir ekonomist açısından kaynakları, işgücünü, makine – teçhizatı ve diğer varlıkları bir araya getiren, ayrıca önceki değerlerinden daha fazla bir değer yaratmalarını sağlayan bir kişiyi ifade eder. Bir psikolog için girişimcilik ise, bir şeyi elde etmek, denemeler yapmak, başarmak ve diğerlerinin elindeki gücü almak ihtiyacında olan ve bu tür durumlarda olan insanlar anlamına gelmektedir (Saylan, 2011: 13).

Girişimciler, sürekli değişen ve gelişen sosyal hayatı takip ederek fırsatçı yönlerini kullanmalıdırlar. Böylelikle, sosyal toplum onlara zaman içinde, girişimcilik teşebbüsüne girmelerinde yardımcı olurlar. Ayrıca, girişimcilikte fırsat eşitliğinin sağlanması, sosyal açıdan da bir bütünlük sağlayacaktır. Girişimciler, yapmak istedikleri üretim faaliyetlerini, mevcut piyasa koşullarına göre belirlemeye çalışırlar. Gelecek ile ilgili kesin karar alamazlar, çünkü gelecek insan ihtiyaç, istek ve zevklerine göre değişiklik gösterir. Girişimciler, satmak istedikleri hizmetleri, ürünleri de yine mevcut piyasa fiyatlarında satma eğiliminde olurlar. Çünkü, gelecekle ilgili satış yöntemi ve gelişmiş pazarlama bilgisinden ve tecrübesinden yoksunlardır. Bu durumda, girişimcilerin her hangi bir ürünü veya hizmeti üretme ve satma konusundaki, düşüncelerini mevcut piyasa hareketlerine göre belirlemeleri, onların gelecekle

ilgili tam ve doğru bilgi noksanlığından değil, ileriye dönük doğru bilgiye sahip olmanın imkansızlığından ileri gelmektedir.

Bu günün şartlarında, işletme sahipleri girişimcilik kavramını, ufku açık, devamlı yenilik peşinde, esnek, dinamik, risk alabilme yeteneği ve gücüne sahip, yaratıcı ve gelişim odaklı olma gibi kavramlarla açıklamaktadır. Ancak, zamanla bu kavramlarda çeşitlilik arz edecektir.

2.1.1 Girişim

Girişim kavramı; kar veya başka biçimlerde yarar sağlamak amacıyla, belli bir unvanı, bir yeri, belirli bir sermayesi ve belirli bir organizasyonu oluşturup, belirli bir yasal, finansal, örgütsel ve ekonomik özelliğe sahip, mal veya hizmet üreterek kendisi için hedeflediği ekonomik gelir sağlamak üzere kurulan, hukuki ve finansal kişiliğe sahip, devamlı nitelikte bir örgüt olarak tanımlanır.

Yani girişim bir veya birden fazla işletmelere sahip olunabilen bir kuruluştur. Yani örnek verecek olursak İstikbal, birçok işletmesi olan bir girişim; buna bağlı İstikbal halı fabrikası ise bir işletmedir (Saylan, 2011:11).

Girişim, genel olarak iki farklı bakış açısı ile değerlendirilir. İlkinde girişim kavramı; somut bir çerçevede, mal veya hizmet üretmek veya pazarlamak düşüncesi ile üretim faktörlerinin bir araya getirildiği, üretim süreci sonucunda mal veya hizmetlerin ortaya konulduğu, ekonomik, teknik ve hukuki birimler olarak değerlendirilmektedir. Yani belenmiş bir amaç uğruna belirlenen çerçevede somut hareket etme. İkincisinde ise, girişim kavramını soyut bir çerçevede ele almaktadır. Şöyle ki; bu bakış açısıyla girişim ve teşebbüs, girişimcilerin bir işletme kurmak amacıyla ortaya koydukları çabaları ve katlandıkları zorlukları içermektedir (Çiğdem, 2011: 43).

İşletme kurmak amacıyla, girişimciler maddi bir mücadele verirken, aynı zamanda sosyal olarak da kendilerini geliştirmek zorunda kalırlar. Bir girişim süreci, sadece maddi bir süreç değildir. Girişim için ekonomik güç olması gerekir ancak girişim önce girişimcinin kafasında, hislerinde, ve düşüncelerinde bir bütünlük arz eden süreçtir. Girişim düşüncesi oluşurken yakın çevrenin bu süreçte girişimciye manevi destek olması, girişim sürecinde en önemli etkidir.

2.1.2 Girişimci

Girişimci kavramı literatüre, kapitalist üretim sürecine girmesiyle birlikte girmiştir. Girişimci feodal yapıdan endüstri toplumuna ve endüstri toplumundan bilgi toplumuna geçişte toplumun dinamiğini oluşturan itici güç olmuştur. Bu itici güç orta çağdan günümüze kadar pek çok ekonomist tarafından değişik anlamlarda ifade edilmiştir (Saylan, 2011:12).

Girişimci, bulunduğu toplumda o toplumun gelişme hızını belirleyen etkili sosyal gelişim için en önemli yapı taşlarıdır. Önemli sosyal aktör olarak ülke, gelişiminde yer almak isteyen girişimciler için bir yapı taşı olmak anlamına gelir.

Girişimci, bir işi yapmaya girişen ve bundan çekinmeyen kişidir. Girişimci her zaman bilinmeyenle ilgilenen, geleceği kurcalayan, olasılıklardan olanaklar yaratan ve kaosları uyuma çeviren kişidir. Girişimci, düşünce tarzı ve uygulamalarıyla normal insandan farklıdır. Girişimci değişik üretim faktörlerini bir araya getirerek risk alan kişidir. Girişimci, mevcut kaynakların ve yeteneklerin ötesine uzanarak, fırsatları hayal eden, fırsatları arayan ve onları kovalayan kişidir. Hayal etmek, girişimcinin gelecekle ilgili fırsatları yakalama noktasında girişimciye fırsatlar hakkında fikir veren en belirgin etkendir. Girişimci üretim faktörlerini bir araya getirerek, iktisadi mal ve hizmet üretimi için gerekli girişimi başlatan, üretim için gerekli finansman kaynaklarını ve üretimin değerlendirilebileceği pazarları bulan kişidir(Saylan, 2011:14)

Girişimci; yeni işletme kavramını oluştururken, risk almada ve belirsizlik ortamlarında doğru karar alma noktasında zorlanacağını bildiği halde, yine de gerekli sermaye ve güce ulaşabilmek için yılmadan, usanmadan mücadele veren kişidir.

Girişimci rekabetten çekinmiyor, risk alıyor ve sorumluluk üstleniyorsa, girişimci aynı zamanda ileriye dönük belirsiz ortamlarda bile, cesaretli olup gerekli iş gücü ve üretim faaliyetleri için uygun ortam yaratma çabası gösteriyor ise bu durum girişimcilerin çok kararlı ve azimli olduklarını gösterir.

2.1.3 Girişimcilik

Girişimcilik; çağımızın, ekonomik ve sosyal açılardan en önemli güçlerinden biridir. Bu derece önemli bir güç haline gelmiş olması girişimci faaliyetlere yönelik ilginin artmasından kaynaklanmaktadır. Bu ilginin artmasında ekonomik güçte zirve de yer alma düşüncesi daha çok etkili olmaktadır. Çünkü girişimcilik ekonomik açıdan güçlü ülke olma, rekabet edebilme ve sosyal eşitliği sağlamada belirgin bir potansiyele sahiptir. Girişimci faaliyetlere ilginin artması ise, iş alanlarındaki ve teknolojideki gelişme dalgalarının sürekli olarak, dünyayı dönüşüm üzerine şekillenmesinin bir göstergesidir. Dünyadaki bu dönüşümün doğru bir şekilde algılanabilmesi; girişimciliğin ve girişimcilikle ilgili dinamiklerin tam olarak anlaşılmasına bağlıdır (Saylan, 2011:5).

Literatüre bakıldığında girişimcilik kavramının birçok yazar tarafından, farklı açılardan incelenmiş olduğu görülecektir. Çoğunlukla ekonomistler tarafından, yapılan çalışmalarda ağırlıklı olarak risk, sermaye sağlanması, arbitraj ve üretim faktörlerinin koordinasyonu gibi konular ele alınarak girişimcilik kavramı açıklanmaya çalışılmıştır. Birçok yazar ise,

girişimciliği, kck işletme kurulması ve bunların yönetilmesi ile özdeşleştirilmiştir (Saylan, 2011:7).

Girişimcilik sürekli değişen ve kendini yenileyen, bir süreç olmakla birlikte temelde kar elde etmek amacıyla ve ya yüksek kazanç elde edebilmek için yani mala ve hizmet üretmek şeklinde de dşunebiliriz. Bu süreç bazen çok uzun sürebilir. Aynı zamanda da yeni ve farklı zorlukların bir arada görülmesi de mümkün olabilmektedir.

Fırsatları n sezi ve sezgi gücü ile belirleyip yakaladığı fırsatı kazanca çevirme düşüncesi. Fırsatı yakalayan, girişimci gerekli organizasyonu kurarak gerekli ortamı yaratmak için çalışmaya başlayacaktır.

Girişimcilikle ilgili tanımlara göre, girişimcilik kavramı yenilik ve yaratıcılığı içererek, risk üstlenilmesi gereken bir olgu şekilde tanımlanmaktadır. Riski üstlenmek, aynı zamanda girişimciliğin olmasa olmaz en temel kavramlarından biridir.

2.2 Türkiye’ de Girişimciliğin Tarihsel Gelişme Süreci

Türkiye’de girişimciliğin tarihsel gelişim süreci; Osmanlı imparatorluğu döneminde girişimcilik, Cumhuriyet dönemi 1923–1950 arası girişimcilik, 1950–1980 arası girişimcilik, ve 1980 sonrası bilgi ağı girişimciliği şeklindeki kategorilerde incelenebilir.

Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemlerine kadar girişimcilik çok fazla gelişmemiştir. Son dönemlerde özellikle Sanayi Devrimi’ni ve Abdülmecit Han zamanında alınan ilk dış borcu müteakiben girişimcilik hareket kazanmıştır. Abdülmecit Han zamanında, kurulan şirket-i Hayriye ile hizmet sektörüne bir hareket getirilmiş olsa da yeterli sermaye ve girişimci olmadığından sanayi sektörü için bir şey yapılamamıştır. Yine aynı dönemde finans sektöründe bazı gelişmeler olmuş ve o günlerde bugünkü manada merkez bankası işlevini gören Osmanlı Bankası kurulmuştur.

Cumhuriyet’in ilanından sonra Atatürk; ekonomiyi kasıtlı, “Asıl savaş şimdi başlıyor.”

diyerek kalkınma hamlesi başlatmıştır. Devamlı olarak şartları inceleyen, önlemler alan ve barış içinde gelişmeye çalışan bir ekonomik yapı oluşturmaya çalışmıştır. Ekonomik faaliyetlerde özel sektörü ve devleti bir bütün olarak kabul etmiştir. Düzenleyici, düzeltici ve teşvik edici önlemleri alarak piyasaların serbest işlemesine zen göstermiştir.

1950’de Demokrat Parti’nin iktidar olmasıyla ekonomide liberalleşme hareketi başlamıştır. Yeni hkmet girişimciliğinin ufkunu açmıştır ve işgücü ucuzlamıştır.

Bu dönemin temel unsuru 24 Ocak 1980 tarihli istikrar kararlarıdır. Bu tarihten sonra serbest piyasa ekonomisi benimsenmiş ve dışa açılma ile desteklenen bu olay girişimciliğe yeni imkânlar sağlamış ve vizyonunu genişletmiştir(Emre, 2007:104-110).

Ekonomi politikaları ve girişimciliğin gereken ilerlemeyi gösterememesinde, savaş sonrası toparlanma süreci olarak gözükebilir. Ancak bu süreci diğer ülkelerde geçirdiler fakat onlar bu durumdan büyüyerek ve gelişerek çıktılar. Girişimciliğin gelişmesinde ve yaygınlaşmasında ekonomik yapının önemi büyüktür. Sürekli gelişen ve kendini yenileyen ekonomilerde girişimcilerde bu gelişme karşısında kayıtsız kalamayacak ve onlarda bu gelişime paralel olarak gelişecek ve daha yaygın hale gelecektir.

2.2.1 Türkiye’ de Girişimcilik

Türkiye ekonomisi, diğer OECD ülkeleri ile kıyaslandığında, yüksek bir kırsal nüfus ve tarımsal İş gücüne sahip gelişmekte olan ekonomi olduğu görülmektedir. 2000 sonrası dönemde tarımsal nüfusun azalması ve tarım sektöründen çıkan nüfusun diğer sektörlere yönelmesi şeklinde bir yapısal dönüşüm yaşanmaktadır. Söz konusu dönemde Türkiye ekonomisi görece yüksek büyüme oranları yakalamasına rağmen, artan bir işsizlikle karşı karşıya kalmıştır.

Gelişmiş ülkelerin çoğunda, gözlenen iktisadi büyüme performansının yavaşlaması dinamik bir ekonomi olan Türkiye’nin karşılaştığı bir sorun olmasa da, yüksek işsizlik oranları Türkiye’nin gelişmiş ve gelişmekte olan OECD ülkeleri ile karşılaştığı ortak bir sorundur. Türkiye’de mevcut olan işsizliğin başlıca nedenleri, ekonomideki yapısal sorunlardan kaynaklanan ithalata bağımlı büyüme, tarım sektöründen diğer sektörlere geçiş ve verimlilik artışı iken, OECD’nin gelişmiş ülkelerinde görülen işsizlik büyük ölçekli firmaların daha düşük işgücü maliyetine sahip olan ülkelere taşınması sonucu ortaya çıkmıştır.

Gelişmiş ülkelerde yaşanan süreç, yönetilen ekonomiden girişimci ekonomiye geçiş sürecidir. Bu süreç, üretim, pazarlama, satış gibi durumların devlet kontrolünden çıkıp şahısların eline geçme sürecidir. Türkiye ise, endüstrileşme sürecini tamamlayamamış, bir ülke olduğu için sanayi sektöründe ölçek ekonomileri ve büyük şirketler safhasını tecrübe etmemiştir (Işık, Göktaş, ve Kılınç, 2010:168).

Ülkemizde, girişimcilerin, en çok finansman aracı olan banka kredilerini kullanma oranının çok düşüktür. Girişimcilerin, bankalardan yararlanma isteği karşılarında, bu yararlanmanın getireceği faiz riski, göz önüne alındığında, geri ödemede, ödeyememe korkusu ağır basmaktadır. Finansman, girişimcilikte önemli bir durumdur, ancak finansman konusunda tam bir iyileşme gerçekleşmemiştir. Girişimcilerin en önemli sorunu, finansmandır. Kar marjları, düşük olan girişimcilerin, gerek yatırım, gerekse işletme sermayesi oluşturmada uzmanlaşmış bankaların, hem yetersiz hem de kaynaklarının ihtiyaca cevap verememelerinden dolayı bu kaynaktan yararlanamayan kişi, genel banka kredileri ve sistemine başvurduğu anda

da bir takım bürokratik uygulamalar, ödeyemeyeceği kadar yüksek faiz oranları ve zor ödeme koşulları ile karşılaşabilmektedir (Kuvan, 2007:190).

Türk toplumu için bir avantaj olarak kabul edilen, genç ve dinamik nüfus yapısı, uzun vadede değişeceği benzemektedir. Günümüzde Türkiye'nin batı, güney ve orta bölgelerinde nüfus artış hızı belirgin bir şekilde azalırken, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde halen devam etmektedir. Türk toplumunun genç nüfusu hırslı, dinamik ve pragmatik bir özellik göstermektedir.

Türkiye de kurumsallaştırılmayıp, kişiye bağlı kalan işletmelerin, yaşam süresinin genellikle bir nesil ile sınırlı kaldığı görülmektedir. Ülkemizde kurumsallaştırılmamış ve sadece aile işletmesi olarak kalmış bir işletmenin yaşam süresinin genellikle bir nesille sınırlı kalmasının nedeni işletme kuranların, iş hayatına erken atıldıkları için, eğitim imkanı bulamamış olmaları ile açıklamak mümkündür. Ancak, eğitimde bazı durumlarda yetersiz kalabilmektedir. Geleneksel bir yapıda aile işletmelerinde söz sahibi olanlar bazı durumlarda genç ve eğitimli olan insanların girişimcilik fikirlerini dikkate almayabiliyorlar. Kendisi iyi eğitim görmemiş olan işletme sahibi, çocuklarının eğitimine büyük önem vermektedir. Ancak iyi olanaklar içerisinde eğitim gören gençler işletmeye karşı kayıtsız kalmaktadır. Girişimcilerin çocuklarına girişimcilik ruhunu aşılayabilmeleri, onlara iyi bir eğitim ve yabancı dil imkanı sunmaları kadar önemlidir.

Türkiye'de girişimciliğin yaygınlaştırılması, tutarlı bir bilgi politikasının varlığı kadar, bilgi derleyecek, depolayacak, isteyen hizmetine sunulacak kurumların oluşturulmasına da bağlıdır. Oysa ülkemizde bu alandaki yetersizlikler açık bir şekilde görülmektedir. Çünkü bürokratik engeller nedeniyle sağlıklı bilgilere ulaşmak neredeyse, imkansız hale gelmiştir. Sınırsız ve hilesiz girişimcilik anlayışı, toplumsal istikrarı girişimcileri sadece kendi çıkarı için çalışan, kişiler konumuna getirmektedir. Bu nedenle girişimcilik politikasıyla, girişimcilik sınır ve ilkeleriyle belirlenmelidir.

Böylece kişiler sadece kendi yararına değil, toplum yararına da çalışan bireyler haline gelmelidir.

Ülkemizde toplum değerleriyle, şirket değer yargılarını birleştiren bir kültür, hem işletmeye nitelikli iş gücünü çekecek hem de işletmeye olan sadakatini ve birlik ruhunu zirvede tutacaktır (Kuvan, 2007:191).

Ülkemizde girişimcilik bilincinin tam anlamıyla oluştuğu söylenemez. Bu yönde yapılan çalışmalar, henüz tam anlamıyla toplumun bütün kesimine hitap edecek şekilde olmamıştır. Ancak genç nüfus potansiyelin fazla olması, girişimciliğin sevdirmesi ve geliştirilmesi yönünde olumlu sonuçlar alınmasına sebep olmaktadır. Özellikle bulunduğumuz bilgi çağında, gençlerimizin gerekli eğitimleri almaları sağlanmalıdır. Eğitimli gençlik

fırsatlarında önemini bilir ve fırsatı yakaladığı anda değerlendirerek kendine iş alanı yaratır. Girişimcinin başlangıçta tek hedefi vardır o da yüksek kazanç elde edebilecek alanlarda iş yapmaktır. Bu nedenle öncelikle ekonomik açıdan gelir getirebilecek alanların tespit edilmesi ve gençlerin bu alanlarda girişimcilik faaliyetlerine girmeleri yönünde teşviklerin yapılması gerekir.

2.2.2 Dünya’da Girişimcilik

Groningen Üniversitesi yaptığı bir araştırmada girişimcilik eğilimlerinin, Batı ve Doğu dünyası açısından, büyük ölçüde farklılaştığı saptanmıştır. Dokuz ülkeden (Brezilya, Kamerun, Kolombiya, Endonezya, Japonya, Kenya, Hollanda, İngiltere ve Almanya) yaklaşık 2700 girişimci üzerinde yapılan bu araştırmada, tatminsizlik gibi itici faktörlerin etkisiyle başladıklarını. Japonya ve Endonezya gibi ülkelerde ise en az bireyci toplumlar oldukları bulgusuna ulaşılmıştır (Aytaç ve İlhan, 2007:112).

Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler 1960 yılında başlayarak 1980 yılında büyük boyutlara gelen gelişmeler, ekonomik kalkınmada önemli değişikliklere yol açmıştır. 1970’li yılların sonların da petrole bağlı ortaya çıkan ekonomik kriz, girişimcilerin ekonomik ve sosyal sisteme olan katkılarını ortaya çıkararak önemini arttırmıştır. 1980’li yıllarda teknik ve ekonomik gelişmeler ilaveten toplumlarda da değişimler meydana gelmeye başlamıştır. Sanayi toplumu bilgi toplumuna doğru gelişme göstermeye başlamıştır.

Dünya ekonomik gündemindeki değişimler iki farklı akımın oluşmasına yol açmıştır. Bu akımlar küreselleşme ve bölgeselleşmedir. Küreselleşmeyi en üst düzeyde temsil eden yapılanma GATT (general agreement on trade and tariffs), bölgeselleşmeyi en iyi temsil eden ise AB (Avrupa Birliği) dir. Dünyayı etkileyen bu gelişim ve değişimlerden hem küreselleşme hem de bölgeselleşme, ayrıca sanayi de yeniden yapılanma çalışmalarıyla birlikte ülke ekonomisi şekillendirilmeye çalışılmaktadır. Bu nedenle, küreselleşme yolunda GATT’ a taraf olarak hem bölgeselleşme yolunda AB tam üyeliğine geçiş çalışmalarına devam etmekte hem de sanayi toplumundan, bilgi toplumuna, geçiş aşamasında girişimcilik politikalarına yön vermeye çalışmaktadır (Kuvan, 2007:198).

2.3 Girişimciliğin Önemi

Girişimcilik, bir ülkede yaşanmakta olan ekonomik hayatın ruhu gibidir. Ekonomik hayatın ruhu olmak zaten başlı başına ekonomik temellerin atılmasında ve gelişmesinde en önemli faktördür. İnsanların ihtiyaçlarını kendi baslarına giderebildikleri dönemde, farklı bir kişi olan girişimciye ihtiyaçları yoktur. Daha sonraları ihtiyaç çeşitliliği arttıkça ve uzman olmaya başlanıldıkça, insan- oğlu kendi ihtiyaçlarını kendisi gideremez hale gelmiştir. Eski zamanlarda kervanlarla yapılmakta olan ticaret bir nevi girişimciliğin başlangıcı olarak

nitelenebilir. Daha sonra girişimcilik, ticari teşebbüslerden sanayi teşebbüslerine kadar uzanmış ve günümüzdeki halini almıştır.

Toplumların çağdaşlığa taşınmasında önemli bir rol üstlenen girişimciler, sadece ekonomik hayatın değil aynı zamanda toplumsal hayatında gelişimini sağlayarak harekete geçirmektedir. Girişimci, toplumların aynı zamanda dinamik gücünü oluşturmaktadır. Bu nedenle girişimci yenilik yapan ve yaptığı yenilikleri hizmet ve ürüne çevirerek, bireysel ve toplumsal fayda yaratan kişidir. Girişimcinin yaptıkları, toplumların gelişiminin belirtileridir.

Girişimciliğin gelişimi toplumların ekonomik refaha ulaşmasında ve kalkınmasında en önemli etkidir.

Girişimcilik ilişkilerinin en büyük etkisi toplumlarda kazanç ve zenginlik sağlamanın en etkili ve en güçlü etken olmasıdır. Girişimciler toplum içerisinde iş yaratarak sosyal hareket yeteneğini yayarlar ve olasılıkları oluştururlar. Girişimci toplumun ekonomik güç alanını yaratan ve devamını sağlayan en önemli faktördür(Kuvan, 2007:26).

Klasik iktisat anlayışında girişimcilik, sermaye kaynağıyla iş kurabilme olarak algılanmaktaydı. Girişimci “bir karar verme mekanizması” değil, sadece sermaye sağlayan iktisadi anlamda önemsiz bir kişi olarak nitelendirilmekteydi. Kişi veya grup, sistem içerisinde önemliydi. Arz fonksiyonuna göre bütün ekonomik faaliyetler düzenlenmekteydi. Sanayileşmeyle birlikte girişimci nitelik kazanmaya başladı. Girişimcinin nitelik kazanmasının, hem ekonomik hem de toplumsal değerini değiştirdi. Girişimcilik, sadece sanayi toplumuyla gelişmeye başlamadı, bilgi toplumuna geçişle birlikte gelişimini devam ettirdi. Gelişmiş ülkelerde yapılan araştırmalara göre, girişimcilik düzeyi ve yıllık ekonomik büyüme arasında güçlü bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmıştır. Girişimciliğe global açıdan bakılarak yapılacak değerlendirme sonucunda, ülke ekonomilerinin gelişmesinde en önemli faktör olduğu bulunmaktadır (Kuvan, 2007:29). Girişimcilik düzeyi önce girişimcinin kendisine sonra yakın çevresine sonrada büyüyerek ülkesine, devletine ve toplumun her kesim insanına fayda sağlar. Bu açıdan bakıldığında, sadece ekonomik olarak değil sosyal olarak da topluma fayda sağlar.

Girişimciliğin önemi konusunda strateji belirleme sürecinden de bilgi vermek adına, strateji belirlemeyle ilgili en eski literatürde belli konular (rasyonelite gibi) aktörler (tepe yöneticiler gibi) üzerinde duruluyordu. Bu nedenle, neticede ortaya çıkan tipoloji eksik veya başka çalışmalarla çakışma eğilimindeydi. Hart makalesinde strateji belirleme sürecinde liderlik tiplerini beş basamaktan oluşan bütünsel bir çerçeveye sürülmektedir: Emredici, sembolik, rasyonel, etkileşimci ve güç verici. Strateji belirleme örgüt çapında bir olgu olarak görülmektedir. Strateji belirleme süreçlerini şirket performansına bağlayarak da araştırma önermeleri geliştirilmektedir (Çetin,İTO;2012:65).

Girişimcilik, işsizlik sorununa önemli bir çözüm olanağı sunduğu gibi ayrıca ekonomik büyümenin de önemli bir bileşeni durumundadır. Girişimci, ekonomik kaynakların düşük üretkenlik alanlarından yüksek alanlara aktarılma sürecinde baş aktördür. Çünkü girişimci, üretim kaynaklarını yeni bir tarzda birleştirerek kullanılmayan üretim faktörlerinin kullanılmasını sağlamakta; kullanılmakta olan üretim araçlarının ve mevcut girdilerinin değişik şekillerde kullanımıyla üretimi artırmaktadır. Bu yönüyle girişimci, toplumsal fayda yaratan ekonomik bir aktördür. Girişimci yeni düşüncelerin yaratılması, yayılması ve uygulamasını hızlandırmaktadır. Ayrıca yeni endüstrilerin doğmasına yol açmakta, teknolojileri kullanan sektörlerde verimliliği artırmakta ve hızla büyüyen sektörler yarattığı için ekonomik büyümeyi hızlandırmaktadır. Dolayısıyla girişimci; ekonomik faaliyetlerin düzenlenmesinde, istihdam yaratılmasında ve üretim faaliyetlerinde anahtar faktör konumundadır (Kayış,2010:41).

Girişimcilik literatürün önemli bir kısmı işletme sahipliği ve işsizliğin nedenselliğinin dinamik yapısını incelemektedir. Bazı “mesleki tercih modelleri” artan işsizliğin yeni bir işe başlangıç aktivitelerinde bir artışa yol açacağını; bir işletme kuramamanın fırsat maliyetinin düşmesi sebebiyle ileri sürmektedirler. Ancak düşük işletme kurma oranları, düşük ekonomik büyüme düzeyleri ve yüksek düzeyde işsizlikle ilişkilendirilmektedir. Öte yandan yeni işletmelerin çalışanları istihdam etmeleri sebebiyle işsizlikte önemli düşüşe yol açtıkları iddia edilmektedir(Topkaya,2013:49-50).

2.3.1 İç Girişimcilik

Başar ve Tosunoğlu'na göre; iç girişimcilik kavramı ilk kez Gifford ve Elizabeth Pinchot tarafından 1976 yılında dile getirilmiştir. Gifford ve Elizabeth Pinchot, iç girişimcinin tanımlandığı çalışmaları sonucunda elde edecekleri getirinin bir kısmını ödül olarak alabileceklerini, bir kısmını da gelecekteki iç girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesinde kullanabileceklerini ortaya koymuşlardır. Yöntemlerinin ve İsveç’de denedikleri uygulamalarının başarılı olması sonucunda 1985 yılında araştırmalarının sonuçlarının bulunduğu ‘İç Girişimcilik’ adlı kitaplarını yayınlamışlardır (Çiğdem, 2011: 50).

Antoncic yaptığı bir çalışmada iç girişimcilik (Intrapreneurship) kavramının çeşitli şekillerde tanımlandığını göstermektedir. Bu tanımlar da kavramın, “organizasyon içerisindeki bireylerin, kontrol ettikleri mevcut kaynaklardan bağımsız olarak fırsatları kovaladıkları bir süreç” olarak, “fırsatları elde etmek için yeni işler yapmak ve eski alışkanlıklardan vazgeçmek” olarak, “mevcut bir organizasyon içerisindeki girişimcilik ruhu” olarak ve “faaliyet halindeki, mevcut bir organizasyon tarafından yeni organizasyonlar yaratma veya bu organizasyon içinde yenilenmenin ve yeniliğin teşvik edilmesi” olarak ele alındığını anlaşılmaktadır. Kısaca “faaliyet halindeki organizasyonlardaki girişimcilik” olarak ele alınan iç girişimcilik; organizasyonel ve genel ekonomik gelişmede çok önemli bir dinamik unsur olarak

değerlendirilmektedir. Böylelikle bu dinamiklik girişimciye yeni ufukların açılmasına sebep olabilmektedir. Gerek araştırmacılar, gerekse uygulamacılar bu kavrama 80'li yıllardan beri ilgi duymaktadırlar. Bu ilginin temelinde iç girişimciliğin firmaları gerek kârlılık gerekse ekonomik büyüme bakımından yeniden canlandırması yatmaktadır. Bununla birlikte iç girişimcilik sadece belirli sektörlerde faaliyet gösteren işletmelere yönelik de değildir; aynı zamanda bir bütün olarak ekonomiyi ele almakta ve her türlü işletmeye yönelik olabilmektedir (Demir , 2013:42). Mevcut organizasyon içinde, farklı alanlarda girişimci olmak isteyen işletme sahipleri, yeni bir fırsat yakaladığında, önce yakın komşu girişimciler ilk tepkilerini olumsuz verseler bile ilerleyen zamanlarda başarılı olması durumunda diğer girişimciler tarafından hemen kabul görür ve onlarda aynı alanda girişimci olmak isterler.

2.3.2 İç Girişimciliğin Önemi

Rekabetin hızla küreselleştiği, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki değişimin günlük yaşamın bir parçası haline geldiği, ortamda işletmelerin rekabet üstünlüklerini, başarılarını ve sağlıklarını koruyabilmeleri, hatta yaşamlarını sürdürebilmeleri yenilikçi olmalarına bağlıdır. Bu doğrultuda, hammadde, ürün, hizmet, süreç, pazar, endüstri veya bunların bir araya getirilmesi açısından yeni fikirlerin ortaya çıkarılması ve uygulanması nedeniyle değer yaratma ile sonuçlanacak olan iç girişimciliğin önemi oldukça büyüktür (Demir, 2013:39).

Özellikle son yıllarda gündeme gelen bir girişimcilik türüdür. İç girişimcilik fırsatları fark etme süreci ve artı değer yaratmak için üretim faktörleri arasındaki işlemleri yaratıcı bir şekilde organize etme faaliyetidir. İç girişimcilik ile örgütte çalışan her bireyin girişimci gibi düşünmesi ve faaliyet göstermesi amaçlanmaktadır. Bu nedenle de iç girişimcilik kavramı; yeni bir ürün, hizmet ve süreç tasarlayabilen bir organizasyon yapısını ortaya koymakta dolayısıyla işletmenin uzun vadede başarılı olabilmesi için önemli bir kaynak sayılmaktadır (Çiğdem, 2011: 49).

Bu bağlamda, yukarıdaki anlatılanların ışığında, iç girişimcilik bir girişimci için işletmenin devamı ve sürekliliğinin devamında, yeniliğe ve büyümeye yönelik olarak, girişimcinin fırsatları kovalamada devamlı suretle, dikkatli olması ve sürekli olarak kendini geliştirmesi anlamına gelmektedir.

2.4 Girişimciliğin Kişilik Yapısı

Girişimcilik üzerine yapılan araştırmalarda kişiliğin çok önemli olduğu ve girişimcilerde olması gereken kişilik özellikleri maddeler halinde sıralanarak anlatılmaktadır. Ortaya girişimcilerin kişilikle ilgili yapılarının olduğu ve bu yapı içinde değişik özelliklere sahip oldukları ilerleyen dönemlerde bu özelliklerin artarak ve çeşitli özelliklerin ekleneceği görülmektedir. Kişilik ile benliğin birbirine yakın olmalarına karşın iki ayrı tanım oldukları bilinmektedir. Girişimcilerin kişilik özelliklerinin çalışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik

özellikleri arasındaki bağlantıyı demografik özellikler belirlemektedir. Çünkü her girişimcinin demografik özelliği farklıdır. Dolayısıyla çalışma ve yaşam değerleri, girişimcilik özellikleri aynı zamanda kişilik özelliklerini de yansıtmaktadır.

2.4.1 Kişilik

Kişilik, kavram insanın doğumuyla başlar bulunduğu ortamda sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel olarak kendini geliştirir.

Psikolojik kuramlar, kişisel öğelerden hareketle girişimci kişiliği açıklamaya çalışırlar. Kişilik kuramları içerisinde, psiko dinamik ve sosyal psikolojik yaklaşımlar, girişimci bireyi, sahip olduğu tutum ve tavır kombinasyonu, bakış ve yenilikçi/değişimci performansı ile farklı/ayırıcı bir karaktere sahip kişi olarak resmederler. Girişimcinin, kendi vizyonunu ve hırslarını yansıtan bir macera/risk yaratmak için motive olduğu ve kendisini, toplumsal çevresini değerlendirip yeniden örgütlemeye hazırladığı görüşü hâkimdir.

Büyük ölçüde, Freud'un kişilik kuramı gerek toplumsal düzlemde gerekse de bir organizasyon çatısı altında, kişinin genel düzen ve yargılarla ters düşmesi halinde, tepki görmesi, reddedilmesi ve sonuçta "marjinal" ya da "sapan" bir kişi olarak görülmesi söz konusu olmaktadır. Bu durum toplumda girişimciye karşı ön yargılı ile bakılmasını sağlayabilmektedir. Girişimcilerin de, çoğu zaman, kurulu/yerleşik değerlerle ters düşen bir kişilik yapısına sahip oldukları ileri sürülmektedir (Aytaç ve İlhan, 2007:104). Bu durumda, girişimcilerin ezberci bir yaklaşımla hayatı yaşamadıkları, sürekli bir arayış içerisinde olduklarını düşünmek bu düşünceyle örtüşmektedir.

Kişilik, günlük dilimizde en çok kullanılan sözcüklerdendir. Oya'nın hoş, Ali'nin itici bir kişiliği olduğundan; Serdar'ın ise kişisiz olduğundan söz ederiz. Bunlar günlük yaşamda kişilikleri hoşumuza giden ya da gitmeyen özelliklerine dayanarak yaptığımız değerlendirmeler ve kişilik tanımlarıdır. Bireyler fiziksel görünüşleri ile olduğu kadar tutum ve davranışları itibarıyla da birbirlerinden farklılık gösterirler. Olaylar, insanların hareketleri, duyguları ve fikirleri bakımından birbirlerinden farklı olduklarını göstermektedir. Kişisel farklılıkların nedenleri çok çeşitlidir. Eğer, sadece, aynı kültürü almış, aynı ailede yaşamış ve aynı grupta iş gören bireylerin davranışları birbirlerinin aynı olsaydı, bu farklılıkların tek nedenini farklı çevresel koşullara bağlayabilirdik. Ancak, her bireye kendine mahsus benlik ve özellik kazandıran önemli unsurları: eğitim, duygusal hayat, organik bileşim ve çevre koşulları olarak belirleyebiliriz. Kişilik, bireylerin kendi açısından, fizyolojik, zihinsel ve ruhsal özellikleri hakkındaki bilgisidir. Şu halde, kişilik insanın kendisinde olup bitenleri değerlemesi ve kendisine tatmin ve çıkar sağlayacak bir duruma geçmeyi istemesidir. İnsanın başkaları açısından kişiliği, onun toplum içinde belirli özelliklere ve rollere(göreve) sahip olmasıdır (Emre,2007:36).

İnsan, doğasında yapısal öğeleri olan bir takım gereksinmelere sahiptir. Gereksinmeler, ‘‘çeşitli faktörlerin etkisiyle şekillenirler. Bu faktörler arasında bireyin içinde bulunduğu sosyal çevreden edindiği kültürel öğeler, biyolojik özellikler, kişilik yapısı ve deneyimler sayılabilir. Ki bunlar aynı zamanda, bireyin gereksinme çeşidinin ve doyum düzeyinin belirleyicisidir (Kışlalı,2010:17).

2.4.2.Benlik

Benlik, bireyin kendi kişiliğini, kendisini tanıma ve değerlendirme biçimi olarak ifade edilebilir. Son zamanlarda kişiliği etkileyen güçlü bir faktör olarak benlik kavramı, büyük bir ilgi görmüştür. Benlik, kişiliği çok etkilemekle birlikte, kişilikten biraz farklı bir anlam taşımaktadır. Benlik, kendi kişiliğimize ilişkin kanılarımız ve kendimizi görüş tarzımızı oluşturur. Bu bakımdan benlik, kişiliğin öznel yanı olarak düşünülebilir (Çiğdem,2011: 20).

Benlik/kişilik oluşumunda modern dönemin bilinç formu da tipik modern benlik/kimlik temsillerine açıklık getirmektedir. Amerikan, İngiliz ve Japon eğitim sistemleri ve çocuk yetiştirme modelleri genelde, özerklik, başarı, rekabet, dayanıklılık, rasyonalite, verimlilik, gibi hususlara vurgu yapmaktadır. Bu çerçevede Lerner de, girişimci benliğin modernliğin temsili bir konfigürasyonu (yapılandırma) olduğunu iddia etmektedir. Bir başka deyişle girişimcilik, modernliğin tanımlayıcı figürlerinden biri olarak değerlendirmektedir (Aytaç, 2006:153).

Shapero da, kişinin bir iş ve şirket kurma isteğini, sosyal kabul edilebilirlik beklentisinin belirlediğini ileri sürmektedir. Yine Casson da, diğerlerinden saygı görme arzusu ve benlik saygısını kazanma isteğinin girişimci edim içine girmeyi belirleyebildiğini belirtmektedir (Aytaç, 2006:146).

2.5 Girişimcilerin Bazı Kişilik Özellikleri

Her girişimci kendi içinde belirlediği hedeflere ulaşmak ister. İstenilen hedeflere ulaşmak için öncelikle hedef belirlemek belirlenen hedefler için istemek ve bu uğurda savaş vermek gerekir.Buradan girişimcilerin mücadele etmeye açık oldukları savaş meydanlarında savaşmakla belirlenen hedeflere ulaşmak arasında farkın olmadığı anlaşılmaktadır.Mücadele ederken zorluklarla karşılaşmak, sıkıntı çekmek, zorlanmak gibi insan için önemli özelliklerdir. Girişimcilerde belirlenen hedeflere ulaşmak için bir mücadele, savaş vereceklerdir. Bu mücadele ve savaşı verebilmek ve kazanmak için girişimcilerde bazı kişilik özelliklerinin olması gerekmektedir. Bu onların çalışma ve yaşam değerlerini aynı zamanda da girişimcilik özelliklerini ortaya çıkarmaktadır.

2.5.1 Başarma isteği

Başarma motivasyonu zorluklarla mücadele etme, yetenekler yönünde kendine güven, kişisel gelişim sağlama, rekabetçilik, kaynakları yönetme, yüksek standartlara ulaşma olarak düşünülebilir (Çetinkaya Bozkurt,2011:12).

Girişimciler girişimci olmadan önceki yaşantısında da başladığı bir işi başarıyla bitirme arzusu içinde olan bir insan profili çizmektedir. Girişimci olduktan sonraki yaşantısında da aynı dikkat ve özeni göstermesi onun bu konudaki hassasiyetini ortaya koymaktadır.

Başarma isteğini önüne çıkan engellere karşı dirençli olma, kendi iç yeteneklerinin farkında olma, elindeki kaynakları yönlendirme olarak özetleyebiliriz.

Girişimciliğe psikolojik ve davranışsal yaklaşımlar, girişimcilerin ekonomik değeri üretmeye yönelik tercihlerinin yöneldiği tutum ve davranışlara odaklanırlar. Örneğin McKenna, kişisel nitelikleri itibariyle girişimcilerin bir kısım tutum, mizaç, üslup (tarz), kabiliyet vs. itibariyle diğer insanlara göre ayırıcı (tipik) bir karaktere sahip olduklarını belirtir. Çoğu düşünür de, girişimcilerin “güçlü başarma duygusuna” ve “kendi kaderlerini kontrol arzusuna sahip olduklarını” dile getirirler.Kendi inanç ve yaşam görüşleriyle bir bütün oldukları için kendi kaderlerini kendileri belirlemek isteyebilirler. Girişimcilerin işlerini başarıyla görebilmeleri, onların hayatlarını kontrol etme kapasitelerini artırma ve güçlü başarı duygusuna sahip olmalarına bağlıdır. Bu bağlamda, Timmons da, girişimcilerin, azimli (kararlı), problem çözme yeteneği güçlü ve güvenilir mizaca sahip kişiler olduklarını belirtir (Aytaç ,2006: 143).

Başarma ihtiyacı girişimcileri için kendini yaşadığı ortamda ispatlama mücadelesidir. Bu mücadele onun için aynı zamanda bir yaşam ve kendinin eksik olan yerlerini tamamlama gayretidir.

Basarı ihtiyacı kavramı, rekabet ortamında öne çıkma arzusunu ifade eder. İnsanı bu yönde motive eden güdü ise basarı güdüsü olarak adlandırılmaktadır. Başarı isteği yüksek olan insanlar hesaplı risk alırlar, hızlı geri besleme isterler, işten başka bir şeyle ilgilenmezler. Kendilerine güvenleri tamdır, sorumluluk almak için gönüllüdürler, enerjiktirler ve amaçlarının engellenmesine izin vermezler. Basarı ihtiyacı yüksek olan insanlar girişimcilik nitelikleri gerektiren meslekler seçerler. Seçtikleri meslekler ya da kurdukları işler zorlu, riskli, karar verme sorumluluğu olan ve performanslarını ölçebilecekleri işlerdir. Böyle insanlar sürekli olarak kendilerini geliştirmeye çalışan tiplerdir. Bu tip insanlar kendilerini geliştirirken aynı zamanda da çevredeki insanları da etkileyerek onlara da kendilerini geliştirme fikri aşılarlar (Emre, 2007:48).

Bazı araştırmalarda girişimcilerin girişimci olmayanlardan daha fazla başarıya ihtiyaçları olduğunu belirtirken, basarı ihtiyacının is kurulum aşamasında etkisi olmadığını ortaya koyan çalışmalarda mevcuttur. Ayrıca başarma ihtiyacının etkilerinin toplumların

kültürel özelliklerine göre de değişim gösterdiği yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen bulgulardır. Bu nedenle başarıma ihtiyacı toplumsal olarak farklı etkiler gösterebilen bir faktördür (Kuvan,2007:43).

İnsan yaşamının belirli bir alanında yaptığı işi en iyi şekilde yapmaya çalışırken savaşı olma yoluna girer(Cüceloğlu,2002:311).

Girişimci girişimcilik faaliyeti sonucu, başarılı olma düşüncesi konusunda düşünüp planladığı her konuyu, ayrıntılı biçimde irdeleyerek sonucun olumlu olmasını isteyecektir.

2.5.2 Sezgi Gücü

Girişimcinin sezgi gücünü ortaya koymasında en önemli etken hissi duygularını ön plana çıkartmasıyla daha belirgin hale gelebilmektedir. Her durumda akıl ve mantık yürütülemez bazen duyguları girişimciye ileriye dönük olacak veya olması muhtemel konular hakkında bilgi verir.

Bir kişisel nitelik olarak “sezgi gücüne sahip olma” da sıkça dile getirilmektedir. Buna göre, girişimci, ortamı çok iyi gözler ve sezgileri böylelikle gerekli kaynakları bir araya getirerek üretim yapar. Bu çerçevede, girişimciler “sezgileri güçlü”, “iyi gözlemci”, “hayal gücü yüksek”, “sosyal yönü kuvvetli”, “düşünme ve muhakeme yetenekleri gelişmiş” insanlardır. Bazı durumlarda bir şeyleri his ederek mantık haricinde duygularla da çözüm üretilebilir (Aytaç, 2006: 143).

Önsezi kavramının kelime anlamı; “hiçbir belirti yokken bir şeyin olacağını anlaşılması ya da içe doğmasıdır.” Girişimcilik ise yeni bir işletme kurmak için piyasalardaki fırsatları tespit etme, değerlendirme ve geliştirmeyi içeren bir süreç olduğuna göre önsezilerin güçlü ve fırsatçılığın gelişmiş olmasının girişimciliğin temellerinden olduğu söylenebilir. Girişimciler, fırsatları herkesten önce tespit edebilme ve değerlendirebilme yeteneklerini geliştirecek metotlar bulmak için düşünsel ve fiziki kapasitelerini fazlasıyla kullanırlar. Zaten girişimcilerin işi piyasaları takip edip potansiyel fırsatları kollamaktır(Emre,2007:46).

“Bilinçlenmiş bireylerin sayısı çoğaldıkça, toplum daha bilinçli davranmaya başlar”(Cüceloğlu,2002:181).

2.5.3 Risk alma

Risk; bir kimsenin davranış ya da kararları sonucunda kaybetme şansına maruz kalması demektir. Riske katlanmak ise kişilerin risk ile ilgili algılarına bağlıdır.Risk almak; kayba uğramak, tehlikeye girmek, devam eden bir olayın sonucunun tam belirlilikle ifade edilememesi gibi anlamlar da taşır(Emre,2007:47).

Girişimcilerin risk üstlenme şekli, katma değer sürecini etkileyen önemli bir davranış türü olmaktadır. En basit ifade ile risk, yönetilemeyen bilginin ve risk faktörlerinin ve bunlarda

meydana gelen değişimlerin ekonomik ve toplumsal hayatta neden olacağı olumsuz etkilerdir. Diğer bir ifade ile risk, kontrol edilemeyen faktörlerin olumsuz sonuçlar doğurma olasılığıdır. Girişimci için risk üstlenme, önemli bir miktarda kaynağı, kabul edilebilir bir risk düzeyi olan fırsatlara bağlama istekliliğini içerir. Risk üstlenme sürecinin belirleyicileri; yaratma ve fırsat boyutu gerçek ve algılanan değer, girişimcinin kişisel becerileri ve hedefleri ile uygunluk ve rekabet alanının farklılığıdır. Girişimci risk üstlenirken teknolojik değişim, pazar yapısı, kamusal düzenlemeler ve rekabet türü gibi konulara dikkat etmelidir (Türkmen, 2007:25).

Girişimci kişilik özelliklerinden en önemlisi risk alma eğilimi ya da risk almaya yatkınlıktır. Girişimcilikte de risk almaya yatkın olmak, finansal açıdan zarar tehlikesini ve sosyal açıdan da başarısızlığı göze almak demektir. Girişimcilik anlamında insanları risk almaya yönelten veya alıkoyan birçok faktör vardır. Bu faktörler, kişiden kişiye göre değişir ve bunları genellemek oldukça zordur. Örneğin, kişinin en yakın çevresinin (Anne-baba ve yakın akrabalarının) etkisi, yetiştirme tarzı, eğitimi, kendi iç dinamikleri ve cinsiyeti gibi faktörler risk almaya yatkınlık özelliğini belirleyen faktörlerden bazılarıdır.

Riski alan girişimci bu aldığı riskin kendisine ve işletmesine ne kazandırıp ne kaybettireceğine dair fikir sahibi olmasına karşın yinede riski üstlenir. Risk alma eğilimi girişimcinin yaşı, cinsiyeti, deneyimi, aile yapısı, geçmişi, sosyo-ekonomik statüsü vb. demografik özellikleriyle de yakından ilgilidir (Çetinkaya Bozkurt, 2011:13).

Girişimci riski alırken, öncelikle aldığı riskin kendi kapasitesinin veya riskte başarı veya kaybetme durumlarını etraflıca düşündükten sonra riski göze almalıdır.

Risk almak; kayba uğramak, tehlikeye girmek, devam eden bir olayın sonucunun tam belirlilikle ifade edilememesi gibi anlamlar da taşır. Girişimcinin risk alması ve cesareti başarısını önemli ölçüde etkilemektedir. Çünkü cesaret,kahramanlık ve riske girme gibi özellikler, başarılı bir insanın bir şey meydana getirme arzusu kadar başarısı içinde gerekli olan öğelerdendir. Bu nedenle bir inisiyatifi kullanan veya eline geçen fırsatları değerlendiren her bir girişimci riske giriyor demektir (Özgenel,2009:44).

Girişimcilik, üretmek ya da risk durumlarını kullanarak, girişimcinin kişisel zenginliğini sürdürmesi olarak tanımlanabilir. Girişimcilik, oluşturulacak dengesizlik ve risk durumuyla üst düzey denge durumunu oluşturabilmektir. Değişimde olduğu gibi, öncelikle içinde bulunulan statik ve kalıplaşmış olan yapının oluşturulacak olan dengesizlikle bozulması, daha üst düzeyde ulaşılan yapıda sürekliliği sağlayabilmek içinde yeni yapının dengelenmesi gerekmektedir. Hükümet politikaları risk dengelerinin durumlarını toplumsal düzeyde ayarlaması gereken makamlardır (Kuvan,2007:37).

Ekonomik hayatta ise risk; ortamın yapısında var olan yüksek belirsizlik nedeniyle, potansiyel bir kazancı oluşturmaın esas alındığı kararlarda zararla karşılaşma ihtimalini ifade eder(Ören ve Biçkes,2011:73).

2.5.4 Hayal Kurma

Girişimcilerin, çocukluk çağlarında başlayan ve hayatları boyunca devam eden, hayallerin hissedilir derecede gözükmesi, girişimciliğin odak noktasını oluşturmaktadır. Başarılı olmak; hayaller kurmaya ve kurulan hayalleri gerçekleştirebilmek için çalışmaya bağlıdır. Düşünmüş ya da düşünüyor olmak başarıya giden yolun bir çok aşamasını aşmış olmak demektir.

Girişimci önce istemeli ve istediği doğrultuda da hayal kurmayı bilmelidir. Hayal kurarken hep istediği arzuladığı yerde olmak isteyecektir. Bu durumda hayallerini gerçekleştirmek için kendi elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışacaktır.

Girişimcilerden beklenen ve onların daha başarılı olmasını sağlayan en önemli özelliklerinden biri, hayal kurma yetilerinin sonsuzluğu olarak belirtmektedir. Başarıyı getiren ilk adım onu istemek ve hayal kurmakla atılacaktır (Saylan,2011:39). Hayal kurmayı bilmeyen bir insanın bir şeyleri istemeyi de bilmediğini de ortaya koymaktadır. Hayal kurmak insana başarılı olma konusunda güç verir.

2.5.5 Belirsizlik Toleransı

Belirsizliğe olan tahammül, risk almaya göre daha farklı bir durumdur. Bir durum açıklanırken, belirsizliğin olması riske nazaran daha uygun bir ortam olarak görülür. Risk, her kişiye göre farklı olarak adlandırılır. Belirsiz bir durum, birey tarafından yeterli veri olmaması nedeniyle tam olarak yapılandırılmayan veya kategorize edilemeyen durumdur. Belirsizliğe tahammül ise belirsiz durumlara olumlu tepki verebilme kabiliyetidir. Belirsizliği kabullenmek normal insan içinde zor bir durumdur. Birey, belirsiz bir çevrede aldığı karara daha fazla bilgi aramaya kalkışmaksızın halen güvenebiliyorsa, belirsizliğe tahammül edebiliyor demektir (Kuvan,2007:41).

Gelecekle ilgili alınan kararlarda başarı veya başarısızlık belli değildir.Dolayısıyla girişimci gelecekle ilgili toleranslı olurken karşılaşacağı risk ide göz önüne almalıdır.

2.5.6 Yenilikçi Olmak (inovasyon)

Yenilik, hem bir süreç hem de bir sonuçtur. Süreç olarak yenilik, örgütsel değişimin özel bir durumunu ve yeni bir ürün üretmek için yapılan faaliyetleri içerir. Yenilik süreci ile fikirden fırsat yaratılmaya çalışılır (Saylan, 2011: 42)

Yenilik kavramının boyutları; yaratıcılık, değişim, gelişme, risk alma,serbestlik, esneklik ve girişimciliktir. Güçlendirme, yenilik yapmanın teşvik edildiği ortamlarda daha kolay

bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Örgütlerde yeniliklerin büyük bir kısmının iş basındaki personel tarafından yapıldığı görülmektedir (Demir,2013:30)

Yenilikçi olmak, mevcut durumun üzerine yeni iş fikirleri geliştirerek, yarattığı refah ortamını geliştirerek, kendi yetenek ve yaratıcılığının farkında olmak demektir. Bu farkında lık daha önce yapılmamış olanı yaparak bulunduğu ortamı etkileyerek değişime hazır ortamlar yaratmaktadır.

Yenilik kavramı yenilikçi olmaya açık olmak ve böylelikle de diğer işletmelerle kıyaslandığında deha atik ve dinamik yapıya sahip olmak anlamına gelmektedir.

Girişimciliğin çağdaş toplumdaki önemi, ardı arkası kesilmeyen yenilikleri gerçekleştirmek şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan modern girişimcinin gücü; yenilik yapma ve yaptığı yenilikleri iş dünyasında somut ticari ürünlere dönüştürebilme kapasitesine dayanır. Bu bakımdan girişimci sürekli yenilik yapan kişi veya kişiler anlamında kullanılmaktadır (Saylan, 2011:44).

Teknolojik değişimler, esnek ve merkezden uzak üretim teknikleri için ihtimalleri genişleterek modern ekonomilerdeki üretimi oluşturmuştur. Bilginin rolünde ve ürün ve süreç inovasyonunun öneminin ortaya çıkmasında uyumlu bir yükseliş söz konusudur.

Üretim organizasyonunda ve endüstri yapısında ortaya çıkan değişimlere karşı iş gücünü yönetmek için bir takım stratejiler ortaya çıkmıştır. Bu değişimler “yönetim”den “girişimsel” ekonomik anlayışın hakim olduğu bir surece geçişi başlatmıştır. Girişimsel ekonomide başarı için küçük esnek firmaların sunduğu bireysel motivasyona, yeni düşüncelere, risk almaya vurgu yapılmaktadır. Esneklik ve yenilik (innovation), süreklilik ve kontrolden daha önemli hale gelmiştir .

Girişimcilik, bilgi teknolojileri ve yeniliği bir araya geldiğinde bir sinerji ortaya çıkmaktadır. Bu sinerji kullanıldığı takdirde işletmelerin uzun süre devam ettikleri gözlenmektedir. Özellikle, son yıllarda ortaya çıkan yeni ekonomi firmalarına (dot-com) baktığımızda, Amazon, eBay ve Google gibi şirketlerin ilk girişimleri, alışılmadık, radikal ve ortaya koydukları projelerle kendi alanlarında devrim niteliğinde olmuştur. Diğer yandan, 1990’lı yıllarda bazı şirketler (dot-com) girişimlerini sadece önlerinde bulunanları taklit ederek yaptılar ve sonuçta da piyasada varlıklarını devam ettirdiler.

Girişimci, yenilik, teknoloji ve strateji paradigmaları birbiri ile bir bütün durumdadır. Girişimci, pazarın ihtiyaçlarına odaklanırken, bunu yenilikçi (innovative) proje ve hamleler ve yeni teknolojilerin desteği ile stratejik bir plan çerçevesinde oluşturmaktadırlar. Bu oluşum, günümüzün değişen ve dinamik çevresinde başarı ve istikrar için çok büyük bir öneme sahiptir. Çünkü başarı ve istikrarı yakalayamayan girişimci yenilikçi olma konusunda doğru karar alamayacaktır (Koçak, 2006:385). Girişimci yeniliği ararken, bazen göz önünde olan herkesin

bildiği bir ürünü veya hizmeti kendi hayal dünyasında çeşitlendirerek, o ürün veya hizmete farklı bir durum ekleyerek herkesin bildiği duruma yenilik katabilir.

Girişimciliğin ve yenilikçiliğin ekonomik büyümeye olumlu katkı sağladığı yapılan bilimsel araştırmalarla ortaya konulmuştur. Bu araştırmalarda, yenilikteki artışın iş kurma ve iş tasfiye oranlarındaki artışla doğru orantılı olduğu saptanmıştır. Amerika'da Birch'in çalışması, yeni yaratılan istihdamın % 80'inin küçük işletmeler tarafından sağlandığını ve esasen küçük işletmelerin Amerikan ekonomisinin motoru olduğunu ortaya çıkarmıştır(Tanrısever,2004:6).

2.5.7 Yaratıcılık

Yaratıcılık, girişimcilerin kafasında sürekli herhangi bir ürünün veya hizmetin daha farklı nasıl geliştirilerek yaratıcı fikirlerle geliştirilebilir düşüncesinin olmasıdır. Girişimci yaratıcılık özelliğini ön plana çıkarırken bazen mevcut yaptığı işle ilgili ya da kendi iş koluyla alakası olmayan bir alanda yaratıcılık özelliğini çıkarır.

Karmaşık ve sürekli bir etkileşim sonucunda ortaya çıkan temel yetenekler, ansızın ortaya

çıkılmakta ve zamanla gelişip elde edilen yetenekler olarak değerlendirilmektedir. Bir temel yeteneğin oluşturulması ve organizasyonda uygulanması verimliliği ve performansı artırırken beraberinde de bağımlılık ve atalet getirmektedir. Buradaki anlamıyla atalet (dinginlik), organizasyonda geçerli olan stratejiye bağlılık olarak tanımlanmaktadır (Şanal,2011:56).

2.5.8 İnsiyatif sahibi olma

Girişimcinin insiyatif duygusunu, çocukluk ortamında ailesin den özellikle annesin den alır. Annesinin çocuğa verdiği sıcaklık uzun süreli beraberlikler çocuğun yetiştirilmesinde, kendi insiyatifini kullanabilmesi çocuğa güven verir.

Bazen girişimci, inisiyatifini kullanırken duygusal kararlarda alabilir. Bu gibi durumlar nadiren de olsa yaşanmaktadır. Örneğin aynı alanda çalıştırdığı iki işçiden birini çalışmasındaki düzenden veya sadece işçinin kişiliğini sevdiği için başka bir alana alır.

“Hayır ” demek cesaret ister; başkaları kırılır mı, alınır mı, beni sevmezler mi hakkımda olumsuz düşünürler mi? Gibi sorular içinde yaşamını düzenleyen biri “hayır” diyemez (Cüceloğlu,2002:145).

2.5.9 Girişimcilik Ruhuna sahip olma

Girişimci kişilikte bulunması gereken özellikler arasında, girişimcilik ruhuna sahip olmak ilk sırada sayılmaktadır. Herhangi bir bireyin sahip olduğu girişimcilik ruhu, katma değer yaratan faaliyetler ve zenginlik (bolluk) yaratma misyonunu üstlenerek, fırsatları sermaye olarak kullanma isteği olarak da ifade edilebilir. Girişimcilik ruhu genetik olarak var olabileceği

gibi aile, çevre, eğitim, gelir vs. gibi çeşitli unsurların da girişimcilik ruhunun gelişmesinde çok önemli etkenler olduğu kabul edilebilir. Bu durumda girişimcilik ruhu yakın çevre insanların anlattığı veya yaşadığı olayları anlatırken ortaya bir kahraman yaratarak anlatılıyorsa o ortamda bulunan herkes kahramanın yerinde olmak isteyecektir. Girişimcilik ruhu, sadece kişisel özelliklerle değil, motive edici faktörlerle de açıklanabilmektedir (Erbatu,2008: 14).

Girişimcilik ruhu öncelikle aile içinde başlar. Daha sonra yaşadığı ortamın kültür değerleriyle şekillenir ve kendine uygun bir yol bulup gelişir. Girişimci bir insanın, girişimcilik ruhuna sahip olup olmadığını anlaması için, şu soruyu kendine sorduğunda aldığı cevaba göre girişimcilik ruhuna sahip olup olmadığını anlayabilir. Sürekli kafasının içinde, Ne yapmalıyım? Nasıl yapmalıyım? Sorusu nu kendisine soruyorsa girişimci ruhuna sahip olup olmadığı konusunda fikir verebilir.

Girişimci ruhuna sahip kişilerin, en belirgin özellikleri, başarı arzularının yüksek olmasıdır. Bu tip insanlar, rutin işlerden pek hoşlanmazlar, yeni fikirler yaratmayı tercih ederler. Uzun süreli çalışma saatlerine uyumludurlar ve emeklilikten hoşlanmazlar; devamlı çalışma ve bir şeyler üretme arzusu içindedirler. Kets de Vries'e göre girişimciler; "Özgüveni olan, bireyler arası ilişkilerde ihmalkâr görülebilen, kendi değer yargılarına sadık kişilerdir. Birçok girişimci, genellikle yetki devretmekten hoşlanmadığı için; yoğun iş temposu arasında, stratejik önemi bulunan işler için yeterli zaman ayıramamaktadır. Yapılan tüm araştırmalar, girişimcinin en önemli özelliğinin risk almak olduğunu göstermektedir. Bu da girişimciyi, profesyonel yöneticiden ayıran bir özelliktir. Profesyonel yöneticilikte, kâr ve risk başkasına ait olmaktadır, oysa girişimci kâr amacı gütmekte ve girişimlerinin sonucunda oluşabilecek risklere katlanmaktadır. Bu özelliklerinin yanı sıra, girişimcinin başarılı olmasında rol oynayan diğer nitelikler, "atak olma, yaratıcılık, öngörü yeteneği, analiz yapabilme yeteneği, çabuk karar verebilme, özgüvene sahip olma, güven verebilme ve akılcılık"tır.

Girişimci tipleri, belirli bir ölçüde belirli kişilik özelliğini temsil eden bir kavram olarak; girişimcilerin fiziksel ve zihinsel yönünün değerlendirilmesi ile ilgilidir. Ne var ki, kişilikle ilgili özelliklerin çok çeşitli olması, davranışların sebep ve sonuçlarının bireyler arasında önemli farklılıklar göstermesi, bireysel özelliklerden, tipolojik sınıflamalara gitmeyi güçleştirmektedir. Girişimci tipleri sınıflamasında, bireylerin davranış ve düşüncelerinde "içe dönüklük - dışa dönüklük" veya "psikolojik, fiziksel ve karakteristik özellikler"in birlikte oluşturduğu bir olgu üzerinde durulmaktadır (Türkmen,2007:28).

2.5.10 İçsel Kontrol

İç kontrol odağına sahip kişiler ise daha idealist daha fazla başarılı olmak için uğraşan kişilerdir. Bu kişilerde girişimci özellikleri ortaya çıkmaktadır. Girişimci davranışı ile içsel kontrol odağı arasında doğru yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Çünkü içsel odaklı bireyler daha

girişimci ve yenilikçidir. Yeniliğe liderlik ederek, daha fazla risk alırlar. İçsel kontrol odağı ile öğrenme arasında da ilişki vardır (Özgenel,2009 :43).

Girişimci kendini içsel olarak sürekli konturol altında tutmak isteyebilir. İstek ve hedeflerine ulaşabilmek için sabırla beklemek ve uygun zaman oluştuğunda uygulamaya geçmek. Girişimcinin başarıda içsel konturol ün büyük önemi vardır.

Bir insan ancak kişisel bütünlüğü kadar kendisidir. Kendisi olmayan insanın etkileme gücünde yoktur(Cüceloğlu,2002:125).

2.5.11 Liderlik

Liderlik; bir grup insanı, veya toplumu belirli amaçlar etrafında toplayabilme,bir araya getirebilme ve bu amaçları gerçekleştirmek için onları etkileyerek harekete geçirme bilgi ve yeteneklerinin toplamıdır seklinde bir tanım yapılabilir.

Liderlik çalışmaları ilk olarak, liderin kişilik özelliklerinin araştırılmasıyla ortaya çıkmıştır. Bu özelliklerle birlikte lider, bulunduğu ortamda diğer bireylerden farklılık gösterir. Dolayısıyla topluluktaki bireyler farklı özellikleriyle ele alınabilir se, liderleri bulmak mümkün olacaktır(Birçek,2008:43).

Liderliğin doğuştan gelen bir yetenek mi yoksa öğrenilebilen bazı beceriler bütünü mü olduğu tartışmalı bir konudur. Bu konuda tam bir fikir birliği yoktur. Liderlik doğuştan bazı özellikleri gerektirmekle birlikte ilk çocukluk dönemi, uygun bir eğitim, yapılan hatalar, çalışma hayatında karşılaşılan çeşitli zorluklar liderliğin ortaya çıkmasında etkilidir. Dolayısıyla liderlik bütünüyle doğuştan kazanılmış bir beceri olarak düşünülmemelidir (Özgenel, 2009:46).

Liderlik başlı başına bir meydan okumadır ve hiçbirimiz bu meydan okumayı kabul etmeden gerçek bir lider olamayız. Liderlik rolünü üstlenmek, liderin tam ve nihai sorumluluğu da üstlendiği anlamına gelen kişisel bir tercihtir. Liderler kişisel olarak sorumludur. Sorumluluğu dağıtan veya fırsat buldukça başkalarının üzerine atmaya çalışan kişiler gerçek lider değildir. Tam sorumluluk almanın iyi bir yönü,son sözü söyleme fırsatının, herhangi bir karışıklığa yer bırakmayacak şekilde, elde edilmesidir. Eylemlerinizi kişisel olarak sorumlu olduğunuzu bildiğiniz ve bunu kabul ettiğiniz takdirde, etkili bir lider olmaya hazırsınız demektir. Lider olarak etkinliğiniz bir insan olarak etkinliğinizle doğru orantılıdır. Tabii ki her şeyde olduğu gibi bunda da istisnalar olabilir. Dayanma gücüne sahip etkili bir lider olabilmeniz için, etkili bir kişi, “Kişisel Sorumluluk Bildirgesi”nin arkasında duran bir kişi olmaya kendiniz tam anlamıyla adanmanız gerekir (Birçek,2008:41).

2.6 Girişimci Kişilikleri

Girişimci kişilikleri dört başlık altında inceleyeceğiz. Pragmatik,moralist,duygusal,karışık kişilik.

2.6.1 Pragmatik Kişilik

Pragmatik değer eğilimli bir kişinin, davranış ve kararlarında başarı güdüsü hakimdir. Pragmatiklik, işletme örgütünde pratik uygulamalara önem vererek kesin sonuçlar elde etmeyi amaçlamıştır. Pragmatiklik, bir şeyi önemli olarak nitelediğinde, bunu doğrunun veya hoşnutluğun karşısında bir başarı olarak görme eğilimindedir. Amaç başarıya ulaşmaktır. Başarıya ulaşmak için ahlaki değerler ve duygular ikinci plana itilmiştir. Pragmatik insan pratik ve uygulayıcıdır. Sorunu kökünden çözme yerine, o an yüzeysel sorunlara süratle çözüm getirerek sorunu ortadan kaldırır ve amaç olan başarıya ulaşır. Kişilerin seçiminde, onların pratik fikirli, isini bilir olmalarını ister. Bu sayede, pragmatik kişi amaca daha çabuk ulaşır. Pragmatik eğilimli kişi, mizaç olarak daha çok NT (Prometyean Mizacı) kişiliğini yansıtmaktadır. O, öncelikle kendi öz çıkarını ve başarısını düşünür, kollar. Onun her faaliyetinin başarı için bir zorunluluğu vardır, hiçbir zaman isleri savsaklamak istemez. Çevresinde zeki ve mantıklı davrananları korur, çalışmalarında teşvik eder, onları başarılı olmaları için bazı standartları elde etmeye zorlar.

Pragmatik eğilimliler, güçlü olmaya, öğrenmeye ve bilgi birikimine, tedbirli davranmaya, planlı hareket etmeye önem vermektedir. Ona göre ünvan resmiyeti ve onayı gösterdiği için önemlidir ancak başarı için yeterli değildir. Başarı için yetenekli ya da zeki olmak gerekmektedir. Bunlar, başarı için organizasyon yapısı ve bütünlüğüne, örgütsel ortamdaki insan ilişkilerinden daha çok önem vermişlerdir. Pragmatik kişiler, daha çok davranışların ekonomik yaptırımlarıyla sorumludurlar, statü davranışları ve dışsal ödüle yönelirler. Günümüzde kapitalist Avrupa ve Amerikan toplumu insanların çoğunluğunun pragmatik değer eğilimli oldukları bazı bilimsel çalışmalarla açıklanmıştır. MÜSİAD'ın katkıları ile hazırlanan “kapitalist insan yerine alternatif İslam insanı (Homo islamicus) raporunda belirtildiğine göre, kapitalist insan kavramı, her zaman kar ve maliyet ölçülerini dikkate alır, her hareketinde maksimum fayda düşünür ve kişisel çıkar peşinde koşar.” Hindistan ve Avustralya da genç ve yaşlı girişimciler arasındaki değer farklılığı çok az olduğu için bu ülke insanlarını moralist değer eğilimli kişiler haline getirmek çok zor olmaktadır. Japonya da ise, girişimciler daha çok homojen değerlere sahip olup pragmatik değer eğilimindedirler (Kuvan, 2007:54).

2.6.2 Moralist Kişilik

Girişimcinin en önemli görevi etkin bir örgüt oluşturmaktır. Etkin bir örgüt ise yüksek düzeyde motive olmuş girişimcinin örgüte olan etkisine bağlıdır. Örgüt içinde girişimci, kendine düşen görevi yerine getirmek ve yönetsel etkinliği sağlamak için istekli ve tutarlı olmadıkça hiçbir şekilde başarıya ulaşamaz. Birey girişimcilik ruhunu geliştirebilmek için istekli olmalıdır. Moralist kişilik sahibi bireyin rolü ise bu isteği yaratmak, geliştirmek ve sürdürmek olmalıdır.

Moralist değer eğilimli bir kişinin davranış ve kararlarında adil, eşit, dürüst ve demokratik davranma güdüsü etkili olmaktadır. Moralist birey, ahlaki değerlere başarı ve duyguların karşısında daha çok önem verir. O, önemli gördüğü şeylerin ahlaki değerlere ters düşmemesini ister. Onun için astların seçiminde ve çalışmalarında ahlaki davranmak önemlidir. Bu tip bir kişinin amacı, ahlaki değerlere uymak, onları uygulamak ve doğruluktan ayrılmamaktır. Onun için, doğruluktan ayrılmamak uğruna başarı ve duygular ikinci plana itilebilmelidir.

Moralist değer eğilimli bir kişi, daha çok SJ (Epimethean Temperament) kişilik mizacını işine yansıtır. Bu tür mizaca sahip olan bir kişi her zaman topluma hizmete ve sorumluluk almaya hazırdır. Moralist kişilik hem sorumluluk sahibidir hem de geleceği düşünür. O, çevresine her zaman yararlı olmak ister. sine, görevine bağlı ve sorumluluk duygusu taşır. Toplum menfaatini ve çıkarlarını, kendi çıkarlarından önde tutar. Bir moraliste göre, herkes toplumda kendine düşen görevleri öncelikle yerine getirmelidir. “Moralist değerlere sahip bir kişi, ahlak kurallarına uygun bir yaşam sürdürür. Yaslandıkça gelenek ve göreneklere daha fazla bağlanarak onlara göre yaşamak ister”. Onun için unvan, statü, servet ve para önemlidir, ancak her şey değildir.

Moralistlerin aldığı kararlar genellikle insancıl değerlerle ilgilidir ve davranışları bürokrasi kuralları çerçevesinde gerçekleşir. Moralist kişiliğe göre, örgütün bürokratik yapısı ve hiyerarşik işleyişi çok önemlidir ayrıca toplumu yöneten ahlak kuralları olmalıdır. Ona göre, toplumsal statülere ve bürokrasi basamaklarına hak edilerek ulaşılmalıdır. Moralist kişilik sahibi birey, hep sosyal, kültürel bir takım etkinlikler içinde yer alarak çevresine ve topluma faydalı olmak ister. Dini kurumlarda, vakıf kuruluşlarında, hayır işlerinde görev alarak manevi haz almak ister.

Moralist kişiliğe sahip olan insanlar, toplumsal ve ekonomik hayata denge unsurudurlar. Kendilerini topluma adanmışlardır. Toplumun temel taşları ve güvenilir insanlarıdır. Doğru ve dürüst çalışırlar. Moralist değer eğilimli bir kişi, iş görenin hakkını yemez, zamanında alın teri kurumadan çalışanların ücretini öder. O, daima yardım eden, veren ve gözetendir. O, hep içsel ödülü yönlendirir. Onun hayatında ihmale yer yoktur (Kuvan, 2007:56).

2.6.3 Duygusal Kişilik

Duygusal (hissi) değerlere sahip bir kişinin davranış ve kararlarında etkilenme (duygulanma) egemendir. Hissi davranan, duygularıyla hareket eden kişidir. Moralist kişiliğe sahip olan birey etkilendiğini, iyilikler ve güzellikler karşısında hoşnut olma, kabullenme, duygulanma gibi heyecansal tepkileriyle yansır. Onun için doğru ya da pratik olmak kadar duygular da önemlidir.

Astlarının seçiminde de duygusal hassasiyet gösterir.

Duygusal değer eğilimli bir kişi genellikle heyecanlı, iyimser, iyi kalpli ve yardımseverdir. Sanatsal etkinliklerden hoşlanır. Yaptığı isten heyecan duyar ve zevk alır. Bazen romantik davranır, engin idealler oluşturur, özgür ve yaratıcı olmak ister. Elindeki imkân ve kaynakları başkalarıyla paylaşmayı sever, paylaşmak ve küçük şeyler ona büyük mutluluklar verir. O, sıkıntıya, acıya tahammül edebilir ve diğer insanların gösteremediği cesareti gösterebilir. Bu tip insanlar hayatı severek yaşar ve yaşatmayı sever. Mutlu olmak için yaptığı işten zevk alan bir insan hayatta birçok şeyi aşmış demektir.

Duygusal değerlere sahip bir kişi genellikle SP (Dionysian Temperament) mizacı yansıtır. Bu tür kişilik mizacı taşıyan birey heyecansal bir tiptir. O, bugünü dolu dolu yasayarak zevk almalıdır. Hissetmenin tadını çıkarır, özgür ve serbest davranmaktan hoşlanır. Böyle davranmadığı zamanlarda kendini suçlu hisseder.

Duygusal değer eğilimli bir kişi, gerçek hayatta, hissettiğini yapmalıdır. Bu bir ruh disiplindir. Kişi bu disiplin gereği bazı davranışları, kendini iten dürtünün yönettiği tarzda yapmaya zorunluluk hissetmektedir. Bu doğrultuda kararlar alıp davranışlar sergilenemezse, vicdani sorumluluklar duyar. O, hep kendini vicdanının sesini dinleyendir. Duygusal değerleri olan bir kişi için “hayat, heyecan ve bu heyecan üzerinde kendiliğinden yaşamaktır.” O, hayatın içinde bulunduğu anı yaşamak ister. İşleri ertelemek onun heyecanını yatıştırır (Kuvan, 2007:57).

2.6.4. Karışık Kişilik

Önceki değer eğilimleri dışında, bunların karışımı bir değerler örüntüsüne sahip olan kişiler, karışık değer eğilimli olarak tanımlanmıştır. Bunlar, çevreleriyle etkileşim ve kişisel ya da örgütsel kararlarında pragmatik, moralist ve hissi değer eğilimlerini, kısmen de olsa kişiliğinde yansıtabilenlerdir. Bireyin kişilik bütünlüğünün oluşmasında bu değerlerin her birinin etkisi olabilir. Ancak bu değerlerin her birinin etki şiddeti ve düzeyi birbirinden farklı olmaktadır. Bazı durumlarda pragmatik kişilik ağır basmakta bazı durumlarda ise moralist kişilik ağır basmaktadır. Bu yaşanan olayın durumuna göre çeşitlilik arz etmektedir.

Kişisel eğilimi karışık özellik gösterenler; olayların gelişmesine göre başarıyı, duygusallığı yada doğruluğu ön plana çıkarırlar, faaliyetlerini ve seçimlerini bu duruma göre yaparlar.

Değer biçme işleminin önde gelen ve ikinci dereceden modlarının (pragmatik, moralist ve duygusal) bileşimi, bir kişinin davranışının bir modun tek başına kullanılarak belirlenmesinden daha iyi sonuç vereceği kanıtlanmıştır. Ancak, bu tip kişilerin hayatlarında bir istikrar ve kararlılık olduğu söylenemez. Koşullar sabit kalsa da, onların karar ve davranışlarında bir tutarsızlık gözlenebilir. Bu tutarsız davranışlar zamanla alınan kararların yanlış olmasına veya karışık kişilikli bir girişimcinin yanılmasına ve yanlış anlaşılmasına sebep olabilir. Değer eğilimleri zaman zaman değişiklikler göstereceğinden kararlarında da bir devamlılık yoktur. Bu nedenle de çevrelerine güven telkin edemezler. Ne zaman, nerede ve nasıl davranacakları pek tahmin edilemez ve anlaşılabilir (Kuvan ,2007 :58).

2.7 Girişimciliğin Kültürel Yapısı

Küreselleşen yeni dünya üzerinde girişimcilerimizin daha geniş alanda faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bu durum girişimcileri teknik uzmanlık ve yönetim uzmanlığı konularındaki ihtiyaçlarını da artırmaktadır(Küçük,2010:49). Girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleri buldukları toplumun kültürel yapısıyla çok yakından ilgilidir. Girişimcilerin girişimcilik özellikleri mensubu oldukları toplumun kültürel yapısı ile şekillenir. Her toplumun kültürel yapısı farklıdır.Bu farklılık içerisinde girişimciler, kendi girişimcilik özelliklerini, çalışma ve yaşam değerlerini zamanla geliştirerek toplumun kültürel yapısını oluştururlar.

2.7.1 Kültür tanımı

Kültür kavramının tanımlanması oldukça güçtür. Bunun nedeni söz konusu kavramın zaman içinde değişikliklere uğraması ve farklı anlamlar yüklenmesi olarak açıklanabilir (Saylan,2011:70).

Kültürü tanımlamanın güçlüğü, bu kavramın tarihsel süreç içinde uğradığı anlam farklılaşması kadar kültürü tanımlayanların farklı disiplinlerden olması ve olaya kendi disiplinleri açısından yaklaşımlarından da kaynaklanmaktadır (Erbatu, 2008:18).

The American Heritage Dictionary, kültürü; Belli bir dönem, sınıfı topluluğu veya nüfusu ifade ettiği kabul edilen ve sosyal yolla aktarılan, insan emeği veya düşüncesinin ürünleri olan, davranış kalıpları,sanatlar, inançlar, kurumlar ve diğer tüm ürünler olarak tanımlamaktadır (Saylan 2011:69).

Taylor'a göre kültür; kültür ya da uygarlık bir toplumun üyesi olarak insanoğlunun öğrendiği (kazandığı) bilgi, sanat, gelenek-göreneklerle beceri ve alışkanlıkları içeren karmaşık bir bütündür. Taylor'un kültür tanımı, kültür kavramının bütün niteliklerini, özünü ve türlerini

içine alan tanım denemelerinden biri ve en iyisidir. Bununla birlikte söz konusu tanım da kültür olgusunu bütünüyle yansıtmakta yetersiz kalmaktadır. Bütüncü kavramlara örnek olarak gösterilen bu tanım; kültürün öğrenilmiş, saklanmış ve eğitimle yeni kuşaklara aşılana bir içerik olduğunu vurgulaması bakımından önemlidir (Erbatu ,2008:18).

‘‘Kültürün temelini değiştirmeden, bu kültür içinde yaratılacak gelecek, değerler üzerine kurulu bir gelecek olamaz’’(Çüceloğlu,2002:191).

Kültür tanımı yapılırken yaşanılan toplumun içindeki bireylerin her birinin ayrı ayrı yaşam değerlerinin paylaşılan duygu, düşünce ve ortak değerlerin bütünü anlaşılmaktadır.

2.7.2 Kültürün Girişimcilikle Olan İlişkisi

Girişimcilik ile sosyal yapı arasındaki yakın ilişki bireylerin düşünce yapılarına, bu yapı içinde oluşan düşünce sistemi de girişimcilik tercihlerine etki etmektedir. Neden bazı toplumlar girişimci kişi liklere bünyesinde daha fazla yer verirken diğer toplumlarda tam tersi karakter özellikleri baskın çıkmaktadır? Bu farklılık, sosyal bilimcilerin kültür nosyonu üzerine odaklanmalarına neden olmuştur.

Kültürel farklılıklar, farklı düşünme, davranma ve kişilik yapılarının oluşmasına doğrudan etkilemektedirler (Çetinkaya Bozkurt,2011:23).

Toplumun kültür yapısı girişimcilik arasında yakın bir ilişki olduğunu ileri süren Morrison, kültürün girişimciliğe dönük tutumları önemli ölçüde oluşturduğunu savunur. Ona göre, kültür, girişimciliği başlatan, harekete geçiren , güdülere bünyesinde toplamaktadır. Bu bakımdan özellikle Kuzey Amerika ve Avustralya gibi daha eşitlikçi ve demokratik toplumların girişimci kişiliğin ortaya çıkmasına uygun alanlar açmak suretiyle girişimciliği/girişimci kültürü destekledikleri gözlemlenmektedir (Aytaç ve İlhan, 2007:107).

Kültür ile girişimcilik arasında ilişki kurulurken, kültürün niteliği hangi kültürün destekleyici hangisinin engelleyici etkilere sahip olduğu sorunu da önem taşımaktadır. Çünkü kültür toplum üyeleri için genel davranış düzlemi oluşturmakta; risk almada, belirsizlikten kaçınmada, değişime karşı direnç göstermede, yeniliklere karşı takınılan tavırlarda belirleyici, yönlendirici bir rol oynamaktadır. Bundan dolayı, girişimcilik, farklı kültürler açasından farklı şekilde kendini göstermekte, ülkeden ülkeye, hatta bölgeden bölgeye farklılık arz etmektedir (Aytaç ve İlhan, 2007:110).

Bu çerçevede, girişimcilikle kültürel sistem arasında karşılıklı bir iliksi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Kültürün imkanları, girişimcilik için yol aacı bir işlev görmekte, uygun davranış ölçüleri ve özerklik, teşebbüs, yenilikçilik, değişiklik yanlısı olma vb. eğilimleri beslemektedir. Kültürel ön kabuller ve değer sistemlerinin girişimci davranışları teşvik etmesi halinde,sağlam girişimci ruh, zihniyet ve kültürel formlar kökleşme sansına

kavuşmaktadır. Girişimci ekonomiye sahip, girişimcilere odaklanan iktisadi sistemlerde, doğal olarak, kültürel sistemle iktisadi sistem arasında bir uyuşma dikkati çekmektedir. Gelişmiş Batı toplumlarına bakıldığında bu çok bariz şekilde görülür. İngiliz, Amerikan ve İskandinav toplumlarındaki kültürel formların, kendi ölçeğinde paralel ilişki dizgeleri ürettiği, bireyci, yenilikçi, değişimci ilişki/etkileşim ağlarına hayatiyet kazandırdıkları dikkat çeker (Aytaç,2006:56).

Sonuç olarak, girişimcilikle kültür arasında bir ilişki vardır. Kültürel özellikler girişimciliğin varlığı ve gelişmesi için uygun şartlar oluştururken, sağlam girişimci ruh, zihniyet ve kültürel formların kök salması da kültür üzerinde etkili olmaktadır (Çetinkaya Bozkurt, 2011:23).

Aynı toplumda yaşayan insanlarda, bazılarının girişimciliğe olan eğilimler,i geleneksel aile yapılarının kültür yapılarının daha fazla olması bilinmektedir. Öyle ki geçinmek için arazisi olmayan bir toplum tarımcılık yapamıyorsa arazisi buna müsait değilse, geçimini sağlayabilmek için ticarete yönelmesi, bulunduğu kültürel yapının buna uygun olması, o girişimciyi daha başarılı kılmaktadır.

2.7.3 Girişimcilik Kültürü

Girişimcilik kültürü kavramı tanımlamadan önce girişimcilerin bazı kişilik özelliklerini kısaca özetlemekte fayda var. İnsan karmaşık bir canlıdır. İlgileri ve yetenekleri zamanla farklılık gösterir. Bunlarla beraber insanların ortak özellikleri de olabilir. Bunlar; soy, öğrenim ve tecrübelerdir. Bu özellikler insanın davranışlarına ve çevresi ile kuracağı uyuma çerçeve çizer. İnsanın çevresi ile uyum sağlamasındaki en önemli organ beyndir. İnsanın zihni kapasitesi ile vücudun çok yönlülüğü birleşerek çevreye tepkiler verir (Saylan, 2011:78).

Bir başka tanımda ise girişimcilik kültürü için bir şeyi geliştirme tutkusu, yaklaşımı yapılmıştır. İnsanlar ve de insanlığın en dinamik kesimlerinden biri olan girişimciler adına kültür denilen belli değer yargılarının etkisiyle yaşarlar. Bu değer yargıları da çevresel etkilerden müstesna değildirler. Çevresel koşullar, insanların değer yargılarının oluşmasında ve yerleşmesinde önemi büyük olan faktörlerin başında gelmektedir (Saylan,2011:79).

Girişim ya da işletme, hem girişimci açısından hem de dışarıdan bakıldığında, adeta yaşayan, soluk alıp veren bir canlıdır. Sosyal bir sistemdir. Girişimciden başka insanlar da günü geldiğinde bu sistem içerisinde yer alır. Ancak, girişimin başarısı için kişilerin beraberinde getirdikleri bu niteliklerin girişimcinin amaçları ve tutkuları ile ne derece örtüştüğü yada ayrıştığı girişimin sürekli başarısı için belirleyici bir unsurdur. Sisteme dâhil olanlar için bu kişisel özellikler aslında kendi kültürleridir.

Girişimcilik kültürünün oluşmasında aile yapısının büyük etkisi vardır. Çocuğun aile içerisinde aldığı eğitim ve görgü onu yaşamı boyunca etkileyebilmektedir. Aynı zamanda

teknolojik değişikliklerin meydana gelmesi, aile yapısında bir takım değişikliklere yol açabilecektir. Bu da çocuğun serbest girişim kurma ve işletme isteğini güdüleyecek tir (Türkmen,2007:47).

Girişimcilikte de diğer alanlarda olduğu gibi oluşan değer yargılarını yıkmak çok zor ve zaman alan bir durumdur. Şöyle ki her hangi bir üretim alanında imalat yapan bir girişimci, imalatında kullandığı ham maddeyi nerden alıyor ise oradan almaya devam etme isteği daha yüksek olmaktadır.

Zaman içerisinde aynı toplumu paylaşan insanlar yapmış oldukları alış verişler ve sosyal etkileşimler sonucu kendiliğinden girişimcilik kültürünün oluştuğunu göreceklerdir.

Girişimcilik kültürünün geleceği ile ilgili olarak girişimcilerin yeni finans tekniklerinden haberdar olmaları KOBİ sahip veya ortakları ile yöneticiler için bir zorunluluktur. Önemli olan işletmelerin ölçek büyüklüğünden ziyade, yönetim felsefesinin, modern veya post-modern gelişmelere açık tutulup, örgütsel değişimin sağlanabilmesidir(Küçük,2010:49).

2.8 Girişimcilikte Aile Yapısı

Girişimcilerin aile yapısı girişimcilerin çalışma ve yaşam değerlerinin aynı zamanda girişimcilik özelliklerini aile içinde kendine has özelliklerle geliştirecektir. Aile bireylerinin bir birleriyle olan etkileşimleri sonucu girişimci yaşam ve çalışma değerleriyle bütünlük oluşturacaktır.

Girişimcilik olgusunu etkileyen faktörlerden en önemlisi toplumsal ve kültürel faktörlerdir. Girişimcilik ile ilgili pek çok faktör, toplumsal çevrenin girişimciğe sağladığı destek tarafından belirlenmektedir. Girişimcilik toplumsal bir olgudur ve sosyal bir karaktere sahiptir. Bu nedenle sosyal olayları etkiler. Girişimci özelliklerinin toplumda genel kabul görmesi, girişimci değerlerinin ve davranışlarının onaylanması, hatta teşvik edilmesi sayesinde girişimcilik kolayca yaygınlaşabilir. Buna bağlı olarak, içinde geliştiiği toplumun değer yargıları, yaşam felsefesi, dini, kültürü gibi olgular girişimcilik üzerinde etkilidir. Tüm bunların yanında toplumsal ve kültürel unsurlardan sayılan ailenin girişimcilik üzerinde ayrıcalıklı bir etkisinin bulunduğu görülmektedir (Erbatu, 2008:13).

Aile ortamı içinde girişimci olan çocuklar örnek aldıkları aile bireylerinden onların eğitimlerinden ve davranışlarından etkilenerak girişimci olma ile ilgili eğilim ve düşüncelerinde olumlu gelişmeler yaşanır. Eğilim girişimciye öncelikle aileden gelir. Sonra çevre ve sosyo-ekonomik gelişim süreçleri girişimcinin aile yapısını etkileyerek geliştirir. Aynı şekilde aile yapısının da girişimcilik faaliyetlerinde etkisi çok önemli yer tutmaktadır. Aile çocuğun cesaret almasında kendine olan güvenin gelmesinde girişimci ruhunun kazanılmasında çok büyük role sahiptir. Kayseri gibi girişimcilikte başarılı iller bu konuda çocuğun gelişiminde ve ticari

kabiliyet sahibi olmasında yüreklendirerek ona cesaret vermektedir. Yapılan çeşitli çalışmalarda, bireyin doğumundan itibaren en çok babasından ve aile bireylerinden etkilendiği ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde ailede girişimci bir kişinin olması doğal olarak diğer aile bireylerinin de girişimci olmasında yön verecektir (Durak, 2000:196).

2.8.1 Girişimciliğe Ailenin Etkisi

Girişimcinin, kendine olan öz güveni çok önemli bir durumdur. Cesareti çocuk aile içinde ve yakın çevreden alır. Küçük yaşta çalışma hayatına atılan çocuk kendi öz güvenini kazanmada daha kolay adapte olur. Küçük yaşta babasının yanında işletmeye gelip giden çocuklar girişimciliğe olan istek ve arzuları yüksek olur.

Günümüz koşullarında aileler çocuklarını geleneksel yöntemlerle yetiştirmeyi tercih etmektedirler. Bu durum çocukların kendilerine olan güvenin zayıflamasına neden olmaktadır. Ancak bu durum ilerleyen dönemlerde değişecektir. Çünkü toplumlar zamanla daha bireyci hale gelmektedir. Bireyci olmak yüksek oranda öz güven gerektiren bir durumdur.

Son zamanlarda özellikle küresel ekonomik topluluklar bireysel liderlik ve girişimcilik duyguları gelişmiş bireyler aramaktadırlar. Bunun sonucunda topluları etkileyen, ekonomik yönden gülcü ve başarılı bireyler arzu edilmektedir. Girişimci bireyler aile içi gelir durumlarından etkilenerek, kendileri de yüksek gelir elde etmek isteyeceklerdir. Bu arada girişimci ailenin, uzun süren girişimcilik faaliyetleri, girişimciliği uzun vadede sürdürülebilir bir yaşam alanı, olarak göstermeleri sağlanmaktadır.

Ailenin koyduğu kurallar işletme yönetimine de yansımaktadır. Aile değerleri ve inançları örgütteki işlerin yapılma şeklini, kişiler arasındaki ilişkileri, işlerin yapılması sırasında kullanılan yöntemleri ve örgüt kültürü için çok önemlidir (Şanal, 2011:8).

2.8.2. Aile İşletmeleri

Aile işletmeleri, işletme ile işletmeyi kuran girişimci ve ailesi arasındaki ilişkilerin ele alınıp değerlendirildiği işletmelerdir. Bu ilişkilerin psikolojik, sosyolojik, kültürel, hukuki, ekonomik, sosyal ve siyasal birçok yönü bulunmaktadır. Ülke ekonomileri içinde aile sahipliğindeki, işletmelerin sayısı olarak çok olması konunun önemini daha da belirgin hale getirmiştir (Şanal,2011:5).

Bir başka tanıma göre; bir işletmeye aile işletmesi olarak nitelendirilmesi için ailenin yahut bir grubun hakimiyeti söz konusuysa, bu tür işletmelerin aile işletmesi olarak nitelendirilebileceği savunulmuştur (Şanal,2011:7).

Aile işletmelerinin ilk kurulduğu dönemlerde, girişimcinin değerlerinin, inançlarının ve tutumlarının işletme kültürünü önemli derecede etkilediği, adeta girişimci ve işletmenin bir bütün haline geldiği görülmektedir (Şanal, 2011:11).

2.8.3.Girişimciliğin Sosyal Yapısı

Girişimcilerin alışma ve yaşam değerleri sosyal açıdan girişimcilik özelliklerinin oluşumunda önemli etkenlerden biridir. Girişimci sosyal yapı içerisinde kendine bir yer edinerek girişimcilik özelliklerini sosyal yapının çalışma ve yaşam değerlerine uygun bir model haline getirecektir. Bu durun girişimcilerin sosyal yapı içinde bir bütünlük oluşturmasına neden olmaktadır.

Girişimci sosyal yönü itibariyle güçlü bir yapıya sahiptir. Toplumun çıkarlarını kendi çıkarlarının önünde tutma isteği onun ne kadar sosyal bir varlık olduğunu ortaya koyan en belirgin bir özelliktir. Yarattığı istihdam imkanlarıyla insanlara çalışma alanları kurarak onların mesleki gelişimine de aynı zamanda fayda sağlamaktadır.

Her toplumun, kültürel özellikleri tarafından şekillendirilmiş ve bu özelliklerini gözlemlemeyi sağlayan kendisine özgü bir sosyal yapısı vardır. Bu sosyal yapının zaman içerisinde uğrayacağı değişiklikler, onu takip edecek bir kültürel değişimin zeminini hazırlar. Kültürel değişimler de sosyal yapının değişmesini etkiler. Kültür ve sosyal yapı birbirini etkilediğinden, birinin değişimi diğerinin de değişimine neden olabilir (Erbatu, 2008:36).

Sosyologlar, girişimciliği sosyolojik olarak temellendirirken girişimci edimlerin ortaya çıkmasında sosyal evre, aile kökeni, eğitim, yas, cinsiyet, sosyal faktörleri fazlasıyla önemserler. Sosyologlara göre, sosyal yapılar, ortamlar ve etkenler; girişimsel fikirler, fırsatlar, kaynaklar, beceriler ve başarı için kendine olan güveni artırır. Sosyal sınıf, aile kompozisyonu ve geçmişi, aile mesleği vs. girişimci karar almayı doğrudan etkiler. Örneğin, İngiliz girişimciler üzerine yapılan bir çalışmada akrabaların ve yakın evre insanların aynı iş yapma ve devam etme arzusu içinde oldukları gözlemlenmiştir. Ayrıca, bazı sosyal grupların örneğin, etnik özellikleri baskın grupların diğer girişimcilere kıyasla daha çok üretme isteğiyle hareket ettikleri gözlenmektedir. (Aytaç ve İlhan,2007: 105).

Girişimcilikle sosyal yapı birbirine yakın hatta i ie diyebileceğimiz bir konumdadırlar. Sosyal yapı, kurumsallaşmış sosyal ilişki ağları olarak tanımlanmaktadır. Sosyal yapılar, nitelikleri lsnde davranış kalıpları, kurumsal örüntüler ve kültürel formlar üretirler. Her sosyal yapı, belli insan tipi, düşünme ve yasama tarzı, nasıl ve ne şekilde davranılacağına ilişkin kalıplaşmış modeller sunar. Böylelikle birey, çoğunlukla, onay görmüş vaziyet alışlar içine girerek toplumca kabul görmüş bir kişilik haline gelir. Sosyologlar, toplumsal eylem kalıplarının ortaya çıkmasının sosyal yapı içindeki; kurumlar, sosyal ilişkiler ve toplumsal örgütlenme biçimleriyle ilişkili olduğunu belirtirler. Sosyal yapıyı oluşturan kurumsal örüntüler, kişilik yapıları üzerinde oldukça belirleyicidirler. Eğitim, politik sistem, aile, din, hukuk vb. kurumlar, tipik davranış kalıpları ve düşünme biçimleri üretirler ve toplumsal ilişkilere yn verirler (Aytaç,2006:147).

Sosyal açıdan incelediğimizde girişimcilerin, hayatı insanlar için kolaylaştıran yenilikleri hizmete sundukları söylenebilir. Bu yenilikler ürün ve hizmet çeşitlerinde olduğu kadar üretim, pazarlama ve finans alanlarında da gerçekleşebilir. Sunulan yeniliğin türü, düzeyi boyutu ne olursa olsun terzilikten ayakkabı üreticiliğine, kasaplıktan ilaç üreticiliğine her alanda yapılan girişim insanların daha rahat bir hayat sürmelerini ve bu yolda işbirliği yapmayı amaçlamaktadır. Her bir girişimci kendi alanında toplumun ihtiyaçlarını gideren ürün ve hizmetleri üretmekte, bu amaçla yatırım yapmakta ve iş alanları genişletmektedir. Öyleyse, girişimciliğin sosyal hayatın en önemli temellerinden biri olduğunu söylenebilir. Toplumun sağlığı, huzuru, refahı, istihdamının artması ve gelir dağılımının iyileşmesi bu temelin korunmasına ve kalkınmasına bağlıdır (Saylan,2011:33).

İnsanlar mutlaka sosyal roller içinde bulunacaktır ve sosyal roller içinde yaşamını sürdürecektir. Önemli olan, bu sosyal rollerin ona empoze mi edilmiş, yoksa kendi istemi ile mi bu sosyal rolleri yüklenmiş olduğudur (Cüceloğlu,2002:65).

Sosyal değişmeyi gerçekleştiren faktörlerden birisi olan girişimcilik kavramına ekonomi ile birlikte bu unsuru etkileyen kültür, medeniyet, zihniyet, din, ahlak gibi toplumsal olguların oluşturduğu bütünlükçü bir çerçeveden bakmak gereklidir(Toker,2010:26).

2.9.1 Sosyal Sermaye

Sosyal sermaye kavramı ile ilgili birçok tanımlama mevcuttur. Putnam'a göre sosyal sermaye; bir sosyal organizasyonda güven, normlar ve ağlar gibi sosyal düzenleme araçlarıyla toplumun verimliliğini geliştirmektir. Sosyal sermaye güvene dayalı olarak birliklere katılma, normlar ve ağlar aracılığıyla kolektif hareket içinde bulunmalıdır.

Sosyal sermaye işletmenin kaynaklarının kullanılması ve yayılması yoluyla işletmenin kapasitesinin artmasına katkı sağlamaktadır.

Ayrıca sosyal sermaye işletmenin etkililiğinde, yeniliklerinde ve bunların uygulanmasında girişimci yönlülüğün aracı etkisi konumunda olabilmektedir. Bu bağlamda sosyal sermayeyi yüksek oranda kullanan girişimci işletmeler hem yeniliklerde hem de etkililikte başarı sağlamaktadırlar

Putnam'a göre sosyal sermayenin özelliklerinden sosyal bağlar, normlar ve güven insanların ortak hedef belirlemede ve ortak faaliyetlere katılımında etkili olmaktadır. Bu çerçevede sosyal sermayenin güven, karşılık, şebekeler, iletişim ağları, birlikler, birlik ve grup üyeliği, sosyal normlar ve ortak faaliyetler şeklinde tanımlandığı gelmektedir (Oflazoğlu, 2010:57-58).

Sosyal sermaye, bireyin ve kurumlar arası ekonomik ilişkilerin bütünüdür. Bu bütünlük içerisinde girişimci toplum ile kurumlar arası faaliyetleri güve dayalı biçimde üretim faaliyetlerini gerçekleştirerek sosyal fayda sağlar.

Sosyal sermaye; toplumu oluşturan fertler, sivil toplum örgütleri ve kamu kurumları arasındaki koordinasyon faaliyetlerini kolaylaştırarak toplumun üretkenliğini arttıran, güven, norm ve iletişim ağı (Özyakışır,2011:57).

2.9.2 Sosyal Ağ

Ağlar, belirli düğümler ve bu düğümler arasındaki bağlantılardan oluşan yapılardır. Sosyal ağlarda bu düğümler kişiler ve/veya organizasyonlardan oluşurken bağlantılar herhangi bir etkileşim veya bağıntıya sebep olabilecek denklemler olarak tanımlanabilir. Sosyal ağlarda iki düğüm arasındaki bağlantılara örnek olarak şunlar verilebilir:

- Arkadaşlık / akrabalık / sosyal iletişim,
- Ekonomik bağımlılık (işçi/işveren/müşteri/tedarikçi...),
- Ortak bir sosyal (mezun olunan okul, üyelik...) köken paylaşmak,
- Ortak bir antropolojik kökene (ırk, din, etniklik, doğum yeri...) sahip olmak.

Gladwell, popüler tarih üzerine yazdığı "The Tipping Point" isimli kitabında

18. yüzyıl Kuzey Amerika'sında koloni savaşları sırasında yaşanan bir olaya yer vererek sosyal ağların öneminden bahseder.

Sosyal ağ denildiğinde genel olarak işle ilgili arkadaşlıklar akla gelmektedir. Fakat önemli bir miktarda yayın (Anderson ve Diğ., 2005; Deakins ve Freel, 2003; Aldrich ve Zimmer, 1986; Sanders ve Nee, 1996; Özçelik, 1988; Coleman, 1994) etnik köken ve aile bağlantılarının girişimcilikteki pozitif ve negatif etkilerini de sorgulamaktadır (Başegmez,2010:8).

Girişimcilikte fikir alışverişi çok önemlidir. Çünkü girişimcilerin yaptıkları her girişim başarılı olmayabilirler. Bu durumda yakın ilişkide buldukları insanlardan yardım almak isterler. Bu durumda sosyal ağ onlara yardımcı olma noktasında yol gösterir.

2.9.3 Sosyal Statü

Girişimcilik, elverişli sosyal hiyerarşiler ve mesleki sityasyonlarla da ilişkilidir. Bu noktada, Hagen, girişimciliğin gelişmesinde en uygun ortamın, "başarı", "yükselme" ve "doyma beklentisi" en fazla olan toplumsal gruplar olduğunu belirtir. Başarı güdüsünü teşvik eden toplumsal ortamlar girişimcilik için etkili bir arka plan oluştururlar. Bu ortamlarda yaşanan itibar kaybı, sınıf ve konum yükseltme ihtiyacı, başarı güdüsünü diri tutmaya yarar. Hagen'e göre, kişilik yapısında görülen köklü değişikliklerin temel nedenlerinden biri itibar kaybıdır.

İtibarlarını kaybetmiş insanlar mevcut durumdan hoşlanmazlar. Doyumsuzluk, hem kendilerini hem de yetiştirdikleri yeni kuşakları hırslı, arzulu, iddialı ve bilenmiş kılar, yeni imkânlar, fırsatlar ve konular arayan kimseler olmaya iter. Bu gruplar ve onların arasından çıkacak kişiler, iktisadi alanda başarılı olabilmeyi bir itibar kazanma yolu olarak gördükçe, her şeyleri ile mücadele ederler. Hagen, bu tür bir ortamın girişimciliğin gelişmesinde çok büyük rol oynamaktadır (Aytaç ve İlhan,2007:114).

Sosyal açıdan girişimcilerin toplumda bir statüsü vardır. Gelir seviyeleri genelde yüksektir. Bu durum girişimciliği cazip hale getirmektedir. Tabii herkes girişimci olamamaktadır. Bunun sebepleri fikir olarak gerekli desteği alamaması sermaye olarak yetersiz olması veya kendine olan güven eksikliği satış yapamama korkusu gibi bir çok neden sıralayabiliriz.

2.9.4 Sosyal yenilik

Sosyal yenilikler, sosyal ihtiyaca cevap veren yeni ürünlerin, hizmetlerin ve modellerin yaratılmasını sağlayabilecekleri için, ayrıca yenilik yaratma kapasitesini etkileyebilecek olmalarından dolayı önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Ancak, sosyal yenilik alanı genellikle parçalı bir görüntü arz etmektedir ve hâlâ sosyal girişimler bakımından Avrupa genelinde bir ağ oluşturulması ve bu girişimlerin sonuçlarının bilinir kılınması gerekmektedir. Etkinlikler veya hedef kitlesi belirli iletişim faaliyetleri, bu alanın ileriye götürülmesi için kritik önemde olan boyutları keşfetme olanağı sunmakta olup, bu etkinlikler veya faaliyetler, 2012 yılında gerçekleştirilen sırasıyla “sosyal yenilik inkübasyonu” ve “işyerindeki yenilikler” başlıklı iki çalışmaya dayanmaktadır. Bu, Avrupa Sosyal Yenilik platformu aracılığıyla gerçekleştirilecek faaliyetlere dayalı olacaktır (Girişimcilik ve Yenilik Programı EIP Çalışma Programı 2013 :38).

2.9.5 Sosyal Girişimcilik

Sosyal girişimcilik kavramı son yıllarda özel, kamu ve kâr amaçsız sektörlerde hızlı bir şekilde ortaya çıkmaktadır ve sosyal girişimcilere olan ilgi sürekli büyümektedir. Toplum her zaman sosyal girişimcilere sahip olmuştur. Uzun bir geçmişe ve küresel varlığa sahip, ekonomik ve sosyal değer yaratmayı bünyesinde birleştiren bir faaliyet olan sosyal girişimcilik yaygın olarak inovatif bir sosyal girişim ve daha sınırlı olarak piyasa tabanlı faaliyetleri kullanarak sosyal eksiklikleri çözmek ve inovasyon vasıtasıyla gelir kazancı üretmek olarak karakterize edilmektedir.

Sosyal girişimcilik sivil toplum kuruluşu, özel sektör veya kamu sektöründe ortaya çıkabilen ve sosyal değer yaratan inovatif bir faaliyettir. Ancak bir görüşe göre sosyal girişimcilik büyük ölçüde bir gönüllü sektör fenomenidir. Çünkü sosyal girişimcilikle ilgili verilen örneklerin en azından %83’ü gönüllü sektördendir. Özel sektör girişimciliği ile sosyal

girişimcilik arasındaki temel fark; sosyal girişimcilikte öncelik sosyal değer yaratmak iken ticari girişimcilikte öncelik ekonomik servet yaratmaktır. Ticari girişimcilikte sosyal servet ekonomik değer yaratarak üretilmektedir. Sosyal girişim ve sosyal girişimci örgütler geleneksel kâr amacı gütmeyen örgütlerden farklıdır. Sosyal girişim kâr amacı gütmeyen ve kâr amacı güden girişimler arasında bulanık sınırlara sahiptir. Kâr amaçlı ve kâr amaçlı olmayan faaliyetleri melez bir şekilde gerçekleştirmektedir.

Sosyal girişimcilik, inovasyon yapma ve sosyal değişimi kolaylaştırma ve/veya sosyal sorunları giderme amacıyla fırsatları değerlendirmek için kaynakların kombine edilmesi süreci olarak görülebilir. Ve bu süreç yeni sosyal örgütler veya zaten var olan örgütlerin birinde inovasyonu sürdürme ile sonuçlanmaktadır. Sosyal girişimcilik bir örgütte sürdürülebilir rekabet avantajı kazanma ve sosyal misyonunu gerçekleştirme sonucunu doğurmaktadır (Çiğdem, 2011:46- 47).

2.9.6 Küresel Girişimcilik

Yüz yıldan fazla bir süre boyunca şirketler, ancak bağlı oldukları ülkede yerleştikten sonra yurtdişında yatırım yapmışlardır. Günümüzde ise tam tersine, şirketler artık küresel ölçekte ortaya çıkıyor. Girişimciler, artık hammaddeleri otomatik olarak yakındaki tedarikçilerden almıyor veya fabrikaları genel merkeze yakın yerlere kurmuyorlar. Bütün dünyada yetkin kişiler, nerde olursa olsun yol gösterecek yatırımcılar arıyorlar ve daha işe başladıkları an işlemlerini uzaktan yönetmeyi öğreniyorlar(TMSS,2011:93-94).

2.10 Girişimcilikte Fırsatçılık

Mevcut ve potansiyel pazarlardaki değişimin getirdiği fırsatları görerek veya potansiyel fırsatları sezinleyerek mevcut veya hedef pazara mal satmak amacıyla yapılan girişimciliktir. Bu nedenle de pazarda oluşabilecek fırsatlar girişimciler tarafından takip edilip, en uygun zamanda faaliyete geçilmektedir. Fırsat girişimciliği, ekonomide ortaya çıkan değişimlere bağlı olarak pazarın ihtiyaçlarına yönelik mal ve hizmetlerin sunulması şeklinde girişimsel faaliyetleri gerçekleştirmektedir (Saygın, 2012:15).

Fırsat girişimciliği temelde, pazardaki mevcut fırsatları görerek ya da potansiyel fırsatları sezinleyerek, mevcut olan bir mal veya hizmeti pazara sunmaktır. Bu fırsat mevcut olan bir mal veya hizmetin pazara yeterince sunulmaması veya pazarda hiç olmaması, ya da mevcut işlemlerin, istenilen kalitede hizmeti pazara sunamamalarından kaynaklanır. Bu tür girişimcilik, pazardaki fırsatları değerlendirebilecek görüş açısını ve kar edebilecek biçimde kaynakları organize ederek, yönlendirme yeteneği gerektirir (Çiğdem ,2011: 48).

Günlük konuşmalarda fırsat kelimesi; bir şey yapmaya uygun zamanı, durumu veya şartları belirtmek amacıyla kullanılır. Genel anlamda fırsat, herhangi bir amaca ulaşmaya elverişli bir pozisyonu ve bu amaca ulaşma şansını (ihtimalini) ifade eder. Girişimcilik

araştırmalarında fırsat terimi sıklıkla yer almasına rağmen, terim çok az sayıda çalışmada tanımlanmıştır. Teori yönelimli bir araştırmaya sevk edecek açık bir tanım bulmak oldukça zordur ve bu tanımlar genelde Schumpeter, Drucker ve Kirzner gibi düşünürlerin klasik çalışmalarında yer almaktadır. Bu sebeple fırsatın girişimcilikteki rolünü anlamak için, adı geçen düşünürlerin fırsat olgusuna bakışını anlamak gerekir(Karabey,2009:32).

Fırsat girişimciliği, günümüzde girişimcilik faaliyetinde başarılı olmak isteyenler için çok çeşitli alternatifler sunmaktadır. Bunun çok çeşitli olan insan ihtiyaçlarını doğru zamanda doğru yerde gözlemleye bilirse bir insan başarılı bir girişimci olma ihtimali daha yüksek olur.

2.11 Girişimciliğin Eğitim Yapısı

Girişimcilerin alışma ve yaşam değerleriyle aldıkları teorik ve pratik eğitim onların girişimcilik özelliklerinin oluşumunda önemli bir etkiye sahiptir. Girişimciliğin eğitim yapısı günümüzde girişimciliğin gelişmesinde önemli rol üstlenmektedir. Girişimcilik zelliklerinin girişimcilerin aldıkları teorik ve pratik eğitimle gelişeceği olumlu yönde sonuçlanacaktır.

Girişimcilik eğitimi konusunda yapılan ilk araştırmalarda girişimcilik, kk işletme kavramı etkisiyle “bir iş yeri satın alma” , “yenilik ihtiyacı ve büyüme ihtiyacı” gibi imajlarla değerlendirilmiştir. Daha sonra, girişimcilik kavramının “kk işletme” kavramından uzaklaşarak, gerçek anlamında kullanılmaya başlanmasıyla girişimciliğe bakışta ortaya çıkan farklılık, girişimciliğin bağımsız bir disiplin olarak fark edilmesini sağlamıştır (etinkaya Bozkurt,2011:35).

Girişimcilikte eğitim düzeyinin yüksek olması, girişimcinin fırsatları algılamasında, kişiliğin gelişiminde, etkin rol oynar aynı zamanda rekabet konularında gerekli bilgi, beceri ve davranışlarda başarılı sonuçlar alınmasına yardımcı olur.

Girişimciliğin doğuştan mı yoksa eğitimle sonradan mı oluştuğuna dair net bir bilgi yoktur. Girişimcilik eğitimi ile işletmecilik eğitimi arsında fark vardır. Girişimcilik eğitiminde bazı kişilik özelliklerinin o kişide olması gerekirken, işletmecilik eğitiminde kişinin işletme il ilgili genel bilgiler teorik olarak alamsı yeterli görülmektedir.

Beaver (2002) başarılı girişimcilerin otokratik nitelikteki kişilik ve yönetim literatüründe yazılanları bir tarafa bırakarak kendi içgüdü ve sezgileri ile hareket etme özelliklerine işaret etmektedir. Bu argüman bu tür yöneticilerin yönetiminde olan firmaların başarısı ile doğrulanmaktadır (Birçek, 2008: 74).

Eğitim girişimciliğin ortaya çıkmasındaki ve gelişmesindeki en büyük yardımcı faktörlerden biridir. 1947’de Myles Mace’ın, ABD’de Harvard Business School’da ilk kez “girişimcilik” dersini tanıtmasından günümüze kadar geçen sürede farklı eğitim kurumlarında

küçük işletme yönetimi ve girişimcilik derslerinin sayısında çok büyük bir artış meydana gelmiştir(Bozkurt ve Alparslan 2012:11).

Girişimcilik eğitimi girişimcilik becerilerinin, tutum ve davranışların geliştirilmesi için öneme sahiptir. Üniversitelerdeki girişimcilik eğitimi ileriye dönük düşünüldüğünde başarılı sonuçlar verebilir (Çetinkaya Bozkurt ve Arlan, 2012:11).

İpçioğlu ve Taşer'in (2009:13) işletme bölümlerinde verilen eğitimin girişimci aday öğrenciler üzerindeki etkileri üzerine yaptıkları araştırmada olumlu sonuçlar elde etmişlerdir. Öğrencilerin girişimcilik konusunda kendilerine olan güvenin kazanıldığı görülmüştür (Çetinkaya Bozkurt,2011:46).

Girişimcilik eğitimleri son dönemlerde öne çıkan bir konudur . Ancak başarılı girişimcilik eğitimlerin verip verilmediği konusunda tam bir görüş birliği yoktur. Çünkü eğitimin alan girişimci aday yararlanacağı hibeyi düşünerek proje geliştirmeye çalışıyor oysaki öncelikle yapmayı düşündüğü girişimcilik faaliyeti üzerinde uzun süren plan yapmalı düşünmeli hayal kurmalıdır. Hedefe odaklanan bir girişimci gerek aldığı eğitimle gerekse girişimcilik özellikleriyle ortaya koyduğu çalışma ve yaşam değerleriyle başarıya ulaşacaktır.

2.11.1 Ülkemizde Girişimcilik Eğitimi

Günümüzde girişimcilik eğitime Amerika'da ve Avrupa'da ilk ve orta dereceli okullarda yer verilirken; Türkiye'de ise girişimcilik eğitimi çoğunlukla üniversite düzeyinde gerçekleştirilmektedir (Çetinkaya Bozkurt ve Alpaslan,2012:13).

Türk insanının girişimcilik konusunda başarılı oldukları yabancı bilim adamları tarafından da kabul edilmektedir. Bu sebeple Türkiye'de üniversite öğrencilerine girişimci aday gözü ile bakmak ve onları içinde yaşadıkları çevrenin çeşitli konulardaki potansiyellerinin farkına varılabileceği sorunları birer fırsat gibi değerlendirebilecekleri bilgi ve becerilerle donatmak, yaratıcılıklarını ortaya koyacak insanlar olarak yetişmelerini sağlamak son derece önemlidir (Çetinkaya Bozkurt,2011:143).

Yapılan bir çok araştırmada girişimcilik eğitimlerinin gelişmiş ülkelerde ilk ve orta bölüm de okuyan öğrencilere girişimcilik eğitimi verilirken ülkemizde üniversitelerin işletmecilik bölümüyle sınırlandırıldığı bilinen bir gerçektir. Oysaki girişimcilik eğitimi çok kapsamlı ve yoğun bir çalışma sonucu ortaya konulabilecek bir eğitim olmalıdır.

YÖK ile Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) işbirliğiyle üniversitelerin tüm bölümlerinde girişimcilik dersinin okutulması için 22.02.2011 tarihinde protokol imzalanmıştır (Çetinkaya Bozkurt,2011:48).

Devletin, girişimcilerle ilgili kuruluşlarda dağımıklığı giderecek merkezi bir birim kurması, bu merkezlerde, girişimcilerle ilgili bilgilerin toplanması, derlenmesi ve kullanıma

hazır hale getirilmesi gerekmektedir. Bu oluşturulan kuruluşlarla, girişimciler için yürütülen çalışmalarındaki gelişmelerden daha kısa sürede haberdar olurlar. Ayrıca ortak geliştirebilecekleri projelerde etkin uygulamalar sağlanmasıyla daha büyük başarılar elde edebilirler. Üniversitelerin desteğinden ise hem kalifiye eleman yetiştirilmesinde hem de ileri teknoloji kullanılmasında ve proje geliştirilmesinde daha teknik adımlar atılmasında faydalanılabilecektir. Yine bu kuruluş tarafından düzenlenecek olan seminer, fuar, sergi ve kurslar da ihracata yönelmek, rekabet etmek isteyen girişimciler için son derece faydalı olacaktır (Kuvan,2007:194).

Girişimcilik eğitiminin, ilkokul düzeyinde verilmesi gerekir. Çünkü, çocuk ilkokul çağındayken kendi kişiliğini oluşturma çağındadır. Bu yaşlarda, girişimciliğin özendirilmesi çocuğun ilerleyen yaşlarda girişimci olma isteğini körükleyecektir.

2.11.2 Avrupa da Girişimcilik Eğitimi

Günümüzde, Avrupa'da girişimci eğitiminin çok geniş kapsamlı düşünüldüğü bilinmektedir. Ancak Avrupa Birliği ülkelerinde araştırmacıları ve öğretmenleri bir araya getiren büyük kurumlar yoktur.

AB de, ortak rekabet politikası kapsamında ele alınan ve Roma antlaşmasının 92. maddesi ile düzenlenen devlet yardımları yasak olmakla birlikte, ekonomiye olan katkılarından ve üye ülkeler arası ticareti ve rekabeti bozmayacak düşüncesinden hareketle, girişimcilere yönelik devlet yardımlarına izin verilmektedir. Ancak burada dikkate edilmesi gereken husus, bu yardımların hiç rekabet gücü olmayan ve olmayacak işletmelerin yapay olarak yaşatılmasını sağlayacak biçimde olmamasıdır. AB ülkelerinin çoğu, ihracatını sanayi teşvikleri ile desteklemekte, özellikle malın girdilerine yönelik olarak, verilen sübvansiyonlarla uluslar arası rekabet edebilme gücünü kazanmaktadırlar. Dolayısıyla, AB ve Türk teşvik sisteminin uygun olması tek başına yeterli olmayacaktır. Türkiye, AB ülkelerinde olduğu gibi, ihracatını sanayi teşvikleri ile desteklemeli, yatırım ve ihracat teşvikleri birbirleri ile uyum içinde uygulanmalıdır. Türkiye, GATT, OECD, AB kapsamındaki uluslar arası antlaşmalar çerçevesinde Türk sanayinin teknolojik düzeyi, AB ülkelerindeki düzeye varıncaya kadar, dünya fiyatlarıyla ham madde, enerji teşviki, ucuz kredi ve vergisel teşvikler uygulamaya devam edilmelidir (Kuvan, 2007:197).

Daha girişimci bir Avrupa oluşturma doğrultusunda girişimciliğin geliştirilmesi Avrupa Birliği'nin (AB) öncelikli politikaları arasında yer almaktadır. Ayrıca AB bu politikalar kapsamında çok çeşitli faaliyetler göstermekle birlikte AB üyesi olan ve aday konumundaki ülkelerin bu anlamdaki gelişim performanslarını da izlemektedir. Avrupa Birliği ülkelerindeki girişimcilik eğitimiyle ilgili bazı uygulama örnekleri ise aşağıda yer almaktadır (Çetinkaya Bozkurt,2011:41)

2.11.3 A.B.D. Girişimcilik Eğitimi

ABD’de girişimcilikle ilgili yapılan bir araştırmada ise, girişimcilerin sanıldığından fazla eğitimi oldukları ancak almış oldukları eğitimin, yaptıkları işlerle çok yakından ilgili olmadığı görülmüştür. Kişisel zellik itibariyle de, girişimcilerin, başarma gereksinimi, denetim kurma, risk alma ve cinsiyet önemli bir değişken olarak belirmiştir. Aile den gelen özelliklerin girişimci olmada önemli etken olduğu saptanmıştır. ABD’deki girişimciler, anne ve babalarının kendilerini iş kurmaya yönelttiği, girişimciliğe teşvik ettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, ABD’deki girişimcilerin, işlerine çok bağlı, alışkan ve etkin yöneticiler oldukları, işlerinde başarılı olmak için çok büyük gayret gösterdikleri yapılan çalışmayla ortaya konulmuştur (Aytaç ve İlhan, 2007:106).

Bununla birlikte, ABD’de girişimcilikle ilgili yapılan bir araştırmada ise, girişimcilerin sanıldığından daha fazla eğitimi oldukları ancak almış oldukları eğitimin onların yaptıkları işlerle çok yakından ilgili olmadığı görülmüştür. Kişisel zellik itibariyle de, girişimcilerin, başarma gereksinimi, denetim kurma, risk alma ve cinsiyet önemli bir değişken olarak belirmiştir. Aile kökeni itibariyle, babanın da girişimci olduğu, hatta annenin de girişimci niteliklere haiz olduğu tespit edilmiştir. ABD’deki girişimciler, anne ve babalarının kendilerini iş kurmaya yönelttiği, girişimciliğe teşvik ettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, ABD’deki girişimcilerin, işlerine çok bağlı, alışkan ve etkin yöneticiler oldukları, işlerinde başarılı yakalamak için her tür özveriye gösterme eğiliminde oldukları saptanmıştır (Aytaç,2006:147)

Günümüzde ABD’ girişimcilik eğitimi veren fakülteler girişimcilik derecesi ile öğrencilerini mezun etmektedir.

2.11.4 Girişimciliğin Geleceği

Günümüzde girişimciler çağımızın bilgi ağı olduğu olgusundan hareketle, örgütlenme sisteminde yeni yapılanmaları göz önünde bulundurmalıdırlar. Günümüzde girişimcilik sahnesinde iyi eğitim görmüş, teknolojinin olanaklarına sahip, bir ayağı uluslar arası piyasalarda olan bir kuşak vardır.Bu yeni girişimciler, babalarının engin tecrübeleriyle, ellerindeki zengin kaynakları birleştirme şansına sahiptirler ve bunu da en uygun şekilde yapmaktadırlar. Günümüz girişimcilerinin en önemli özelliklerinden biri de, işlerini sansa bırakmamalarıdır. Bu nedenle bugün girişimciler profesyonelleşmeye önem vermekteler. Gençler arasında girişimcilik ve iş adamlığı’nın bir meslek olarak tercih edilmesi; bir hatta iki dil bilen, iyi eğitilmiş, zeki, genç niversite mezunlarının kendi işlerini kurmayı ciddi olarak düşünmeleri, girişimciliğin geleceğinin ne derece mit verici olduğunu göstermektedir(Küçük,2010:48).

Geleceğin girişimciliğinde herhangi bir ürün veya hizmet üretiminde insan faktörünün en alt düzeyde tutularak mekanik ve elektiryonik unsurların geliştirilerek insanlar için ön plana çıkacağı ve robot teknolojilerinin ön planda yer aldığı bir yaşam biçimi olacaktır. Geleceğin

girişimciliğinde her hangi bir ürün veya hizmetlerin pazarlama ve satış stratejileri tamamen insan odaklı olup tüketicisi lehine gelişecektir.

2.12.1.Girişimcilik İle İlgili Benzer Kavramlar

Girişimcilikle aynı anlama gelen benzer kavramlar bulunmaktadır. Günümüzde bu kavramların tanımları aşağıda belirtilmiştir.

2.12.1.1Tccar (Tacir)

Bir iş yerini kendi adına kısa bir sürede olsa işleten kimseye denir. Bir kimsenin tacir olarak adlandırılabilmesi için gerekli olan şartlar ise; İşyerinin işleten adına ve az da olsa işletilebilmesi, İşyeri faaliyete başlamamış olsa bile ticari kaydının yaptırılarak, halka duyurulması gereklidir.

Tacirlerin sorumlu oldukları baslıca hususlar ise;

- Kanunlara bağlı olarak kendine uygun olan ticari unvan seçmek ve kullanmak,
- Kanunlara göre ticari faaliyet için gerekli olan kayıtları tutmak,
- Tüm ticari faaliyetlerini kanuna göre açıklayabilmek zorundadır.

Yukarıda tanımlandığı gibi tacir, yapılan ticari faaliyetin sorumluluklarını kanuni olarak yerine getirmekten sorumlu olan kişidir. Girişimci ise, kanuni prosedürlerle uğraşan değil yeni fikirler üreten kişidir (Kuvan, 2007 :18)

2.12.1.2.Yönetici

Yönetici, idaresi altında bulunan insanlar vasıtasıyla amaçlarına ulaşmaya çalışan kişidir. Yönetici, girişimcinin ortaya koymuş olduğu fikrin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan zaman, para ve durum açısından analiz yaparak, amaca ulaşılmasını sağlayan kişidir (Kuvan,2007:21)

Yöneticiler girişimcilere işletmeyle ilgili konularda girişimcinin belirlediği noktalarda işletmeye yön veren ve idari anlamda girişimcilere yardımcı olan kişilerdir. Herhangi bir risk slenmezler ve kar ve zarar onlar için işletmenin başarısı ile aynı paralellik taşır. Yani kar edilmesi durumunda başarı zarar edilmesi durumunda yöneticiler için başarısızlık anlamına gelir. Oysa girişimci risk üstlenir kar ve zarar girişimci için para kazanma ve kaybetme anlamına gelir. Zarar olması durumunda yöneticiler başarısız olmuş kar edilmesi durumunda ise başarılı olmuş düşüncesi girişimcilerin o yönetici hakkındaki inisiyatifini kullanarak işten çıkarır veya devam ettirir.

Yönetici taşıdığı görev ve sorumluluklar bakımından içinde bulunduğu toplumun önemli bir kişisidir. Bu kişiler mevcut görev ve sorumlulukların yerine getirebilmek için bazı nitelik ve özelliklere sahip olmalıdır(Kızıltay ,2010 :4).

Yönetici, birlikte çalışma arzusu içerisinde olan insanları bir araya getirerek, uzlaşmayı sağlayabilen ve koordinasyonu sağlayarak insanları çalışma hevesi içerisinde yöneten kişidir (Kuvan, 2007:23)

2.12.1.3 Patron

İşletme sahipliği, kişiye bir sürü sorumluluklar yükleyen bir kavram veya tanım değildir. İşletme sahibi olmanın tek şartı, o işletmenin mülkiyetine sahip olmaktır. Her işletme mülkiyetine sahip olan, işletme sahibi olabilmektedir. Girişimci ise, işletme sahipliğinden daha anlam yüklü bir kavramdır. Türk iş kanununa göre, kendi iş yerinde bir kimseyi, bedenlen ya da fikren, bir iş anlaşması çerçevesinde çalıştıran kişi olarak kullanılır. Bu maddede söz konusu olan kendi iş yerinde deyimli mal sahipliği ve girişimcilik anlamlarını kapsamaktadır. İşveren bu durumda işletmenin sahibi olması nedeniyle tüm risk ve sorumluluğu yüklenen kişidir (Kuvan, 2007:20).

2.12.1.4 Sermayedar

Sermaye, üretim faktörü olarak kullanılabilir olan mal ve paradır. Sermayedar ile girişimci kavramı genelde anlamsal olarak karıştırılmakta olan kavramlardır. Girişimci, sermaye sahibi olmadan iş kurarak kar elde edebilen kişidir. Girişimci, sermayedarın mevcut kaynaklarını faiz karşılığında, çalışanı ise ücret karşılığında kiralarak başarıya ulaşan kişidir. Girişimcinin ise baslarken mutlak olarak sermayedar olması gerekmemektedir.

Sermayedarın anlamını daha iyi kavramaya yardımcı olması nedeniyle risk ve belirsizlik arasındaki anlam farklılığına bakmakta fayda var. Sermayedar, elindeki kaynağın durumundan dolayı kendisini risk içerisinde hissedecektir. Girişimci ise sermayedar gibi risk içerisinde olmadan sadece belirsizlik içerisinde hareket edecektir. Gelişmemiş olan ülkelerde girişimci ve sermayedar aynı kişi olmaktadır. Gelişmiş olan ülkelerde ise, gelişmişliğin aynı zamanda bir göstergesi olarak girişimci ve sermayedar farklı kişiler olmaktadır. Her iki kavramında bir kişide toplanmamış olması, ülkelerdeki gelişmişliğinde bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir (Kuvan,2007:19).

2.12.1.5 Esnaflık

Sermayesi tüccar kadar olmayan daha çok beden gücü ile kendi hesabına bağımsız olarak çalışan kişidir. Türk Ticaret Kanunu'nda 17. maddesi ile esnaf için; geliri, sermayesinden çok emeğine dayanan ve geçimine yetecek kadar gelir elde eden kimse tanımını yapmıştır.

Sermayesi tamamıyla kendi emeğine dayalı olan ve geliri gayri safi milli hâsılının altında olan kişilere, esnaf denir. Başka bir tanıma göre ise, tacir kadar sermayesi olmayan ve bağımsız olarak kendi emeğine göre hayatını kazanan kişilerdir.

Başka bir tanıma göre ise, iktisadi faaliyeti nakdi sermayeden ziyade bedeni çalışmaya dayanan ve yıllık gayri safi geliri yasal çerçevede belirlenen miktarı aşmayan kişilerdir.

Esnaf, tam anlamıyla sermayesi olmamakla birlikte iş gören gibi düşünülse de, bağımsız çalışması ve çok az bir sermayesinin bulunması daha çok tacir olarak değerlendirilmesine yol açmaktadır. Esnaf aynı zamanda tacirlere uygulanan kanunlara tabidirler. Devlet tarafından ise, Türk Ticaret Kanununun 17. Maddesinde de esnaf; “geliri sermayesinden çok, emeğine dayanan ve ancak geçimini sağlayacak kadar geliri olan kimse” olarak tanımlanmaktadır.

Vergi kanununa göre; küçük ticaret ve sanat sahibi olanlar da elde etmiş oldukları kazanç nedeniyle esnaf olarak adlandırılmaktadır (Kuvan, 2007:19)

2.12.1.6 Kobi

Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler denildiğinde daha önceden algılandığı gibi başarısız olduğu için büyüyememiş işletmeler kastedilmemektedir. Kobi’ler, küçük ve esnek yapıları itibarıyla konjonktürel değişimlere kolay uyum sağlayabilen, yeniliklere (finansman olanakları doğrultusunda) daha acık, küçük yatırımlarla üretimlerini arttırabilen ve tüm bunların sonucunda da istihdam ve gelir dağılımı açısından olumlu etkiler yaratan işletmelerdir(Kanat,2011:39).

Yapılan düzenlemeyle, 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 40 milyon Türk Lirasını aşmayan ekonomik birimler, girişimler KOBİ tanımı kapsamına dâhil edildi.

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 04/11/2012 tarihli ve 28457 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

(<http://kosgeb.gov.tr/Pages/UI/Haberler.aspx?ref=606KOBİKriterleriniDeğiştirenYönetmelikOluşturulmaTarihi:04.11.2012>).

Ülkemizde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kontrolü, denetimi ve desteğinde, Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Küçük Sanayi Siteleri (KSS) kurulmaktadır. Türkiye’de imalat sanayi sektöründe faaliyette bulunan işletmelerin hemen hemen yarısı OSB ve KSS’lerde üretimlerine devam etmektedirler. Türkiye genelinde 2008 Yılı itibarıyla tam olarak faaliyete geçen 107 OSB ve 416 KSS bulunmaktadır (Özbek, 2007:49-55).

Küçük ve orta boyutlu işletmeler kısaca KOBİ olarak anılmaktadır. İngilizce karşılığı small and medium sized enterprises (SME)’dir. KOBİ’ler ülke ekonomileri için çok önemli kuruluşlardır. KOBİ’lerin bir ülkenin ekonomisine katkıları büyüktür.KOBİ’lerin istihdam sağlama özellikleri önemlidir. KOBİ’ler serbest Pazar ekonomisinde rekabetin sürdürülmesine yardımcı olurlar.

KOBİ'ler yöresel girişimci ve sermaye kaynaklarının verimli biçimde kullanımını sağlarlar. KOBİ'ler gelir kaynaklarının ve sanayicilerin ülke düzeyine yayılmalarını sağlarlar (Geçgel,2010:4).

3.TÜRKİYEDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

İnsanoğlu temel gereksinimleri ve toplumsal gönenci için doğal kaynaklara bağımlıdır. Tarihsel ve coğrafi açıdan bakıldığında bir yerleşimin, bulunduğu yerde konuşlanmasının nedenlerinden biri orada bulunan kaynakların varlığıdır. Öte yandan, yerleşimlerin doğal kaynaklar üzerinde kanıtlanmış, görülebilir, ölçülebilir etkileri ve baskıları vardır. Buna bir de kentleşme, sanayileşme gibi süreçlerin bir plana dayanmadan gerçekleştirilmesi eklenince, kaynakların bozulması ve çevre kirliliği artmıştır. Böylece, yaşam için değer taşıyan, toplum hayatının temelini oluşturan toplumsal ve çevresel değerlerin yitirilmesi ile yüz yüze gelinmiştir.

Ekonomik ve toplumsal gelişmeyi sağlayan eylemlerin ekolojik sorunlara neden oluşu ve sınır tanımazlığıyla tanışan ülkeler, (özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında ve gelişmiş ülkelerden başlayarak) çevrenin korunması için teknik, teknolojik, siyasal, yönetsel önlemler almaya başlamışlardır. Geline nokta, bir yerleşimde yaşamsal kritik noktaya gelmeden kaynakların zamanında, yerinde ve gerektiği kadar kullanılmalarını, sorunları oluşturduğu noktalarda çözmeyi, önlem almayı, kısaca çevre yönetimini ve politikalarını zorunlu kılmıştır. Bir yönüyle çevre sorunlarına yol açan sanayileşme, diğer taraftan getirdiği makineleşmenin üretim yapılarında, ekonomik ve politik düzende oluşturduğu değişikliklerle mekansal yapıyı örgütlenme anlamında da etkilemiştir. Sanayi kuruluşlarının belli merkezlere toplanmasıyla sanayi alanları ve bu alanların çevresinde işgücünün yığılmasıyla sanayi kentleri ortaya çıkmış ya da var olan kentler sanayi kentine dönüşmüştür. Sermayenin ve mal akımlarının giderek ülke sınırları dışına çıktığı küreselleşme ise kente , sanayi alanlarına yeni bir kimlik kazandırmıştır. Bu süreç kenti, yöre ve bölgenin bir parçası olarak ülke bütünündeki gelişmelere katkı sağlayan bir birim olarak algılamak yerine diğer kent ve yörelerle yarışan ve dünya üzerinde rekabet gücü kazanmaya çalışan birimler olarak tanımlamaktadır (Alacadağlı, 2004:29-30).

3.1 Kavramsal Çerçeve

Organize sanayi bölgeleri için pek çok tanım yapılmaktadır. Birleşmiş Milletler tarafından benimsenen tanıma göre OSB, "Birbiriyle işbirliği halinde üretim yapan orta ve küçük işletmelerin, planlı bir alanda ve ortak altyapı hizmetlerinden yararlanacak şekilde standart fabrika binaları içinde toplanmalarıdır.

Diğer bir tanımda ise; "Ağır sanayi ve kompleksleri için değil, fakat uyumlu ve birbirini tamamlayan bir üretim biçiminde olmak üzere, küçük ve orta sanayi ölçek ve boyutundaki

üretim birimlerinin, kapsamlı bir plan gereğince sınırları tayin edilmiş bir alanda organize edildiği bir bölge” olarak açıklanmaktadır (Aslan,2007:3).

OSB'nin birçok tanımı vardır. Bu çalışmada, bunlardan bazılarına yer verildikten sonra, mevzuatla yapılan tanımlama üzerinde durulmaktadır. Birleşmiş Milletler Teşkilatı tarafından yapılan bir tanıma göre OSB, “birbirleriyle işbirliği halinde üretim yapan orta ve küçük işletmelerin, planlı bir alanda ve altyapı hizmetlerinden yararlanacak şekilde standart bir şekilde yapılmış fabrika binaları içinde toplanmalarıdır”.

Yapılan bu tanım, günümüzdeki OSB özelliklerinin tümünü kapsar nitelikte değildir. Zira tanımda “birbirleriyle işbirliği halinde üretim yapan” ibaresi kullanılmıştır. Bu tanım ihtisas organize sanayi bölgeleri için uygun olabilir. Ancak, farklı sektörlerin yer aldığı OSB'leri kapsamamaktadır. Diğer taraftan, “standart bir şekilde yapılmış fabrika binaları içinde toplanma” ibaresi de günümüz OSB'lerini kapsamamaktadır. Günümüzde OSB'ler; arazi, imarlı arsa, altyapısı tamamlanmış parsel satışı şeklinde de kurulabildiğinden dolayı bu tanım mevcut OSB'ler açısından bir eksiklik oluşturmaktadır. Bu tanımda dikkati çeken bir diğer husus da, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yayınlanan bir çalışmaya göre, OSB'lerin inşaat ve işletmesinin hangi otoritelerin yönetimi altında yürütüleceği konusudur. Bu konuda ülkeden ülkeye birçok farklılıklar bulunmaktadır. Örnek olarak, Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) OSB, kar amaçlı özel kuruluşlar tarafından kurulur ve işletilirken, İngiltere’de doğrudan doğruya devlete bağlı kamu kuruluşları tarafından yönetilmektedir. Hollanda, Fransa, Belçika ve İtalya’da ise, mahalli idarelerin, sanayi ve ticaret odaları ile işbirliği halinde kurdukları organizasyonlar aracılığıyla yürütülmektedir. Türkiye’de yasal düzenleme yapılmadan önceki dönemde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan ve resmi olarak kabul gören OSB tanımı ise şu şekildeydi. Karma ekonomi şartları altında küçük ve orta ölçekli endüstrilerin geliştirilmesi için gerekli olan planlı yerleşme alanlarının, altyapı ve ortak hizmet ihtiyaçlarının inşa edilerek sağlanması yoluyla belli standartlarda geliştirilmesi ve organize edilmesidir.

OSB, “kapsamlı bir plan gereğince parsellenip, yol, su, elektrik vb. gibi altyapı tesislerine sahip olan arazi parçalarının, beraberce yararlanabilecekleri her türlü hizmetlerle birlikte müteşebbis yararına sunulduğu organizasyonlardır”. Organize Sanayi Bölgesi, “organize edilmiş sanayi bölgesidir” şeklinde çok basit olarak da tanımlanmaktadır. OSB, münferit sınaî işletmelerin elverişli bir plan dâhilinde geliştirilmesi için altyapı ve hizmet tesisleri tamamlanarak, belirli standartlarla işletilmek üzere organize edilmiş bir sanayi bölgesidir .

Bir başka tanıma göre, muayyen bir arazi parçası üzerinde, çeşitli ihtiyaçları karşılanmış sanayi tesisleridir. Bu tesislerde ortalama olarak 500 dönüm civarında bir arazi parçası üzerinde, 50–100 sınaî tesisi ihtiva eder. Bu sanayi sahalarında elektrik, yol, su, telefon gibi zaruri ihtiyaçlardan başka bankalar, eğitim merkezleri, soğuk hava ve merkezi buhar santralleri,

müşterek tamir atölyeleri, araştırma laboratuvarları, ambarlar ve diğer birçok lüzumlu tesisler kurulmaktadır”.

Bir başka çalışmada ise OSB, “ağır sanayi kompleksleri için değil, fakat uyumlu ve birbirini tamamlayan bir üretim biçiminde olmak üzere küçük ve orta ölçekli üretim birimlerinin kapsamlı bir plan gereğince sınırları tayin edilmiş bir alanda, yerleşme düzeni, gerekli hizmet (sosyal ve teknik) altyapı ve gerekli ortak kullanım tesisleri ile beraber organize edilmiş bir bölgedir” (Çuhadar, 2005 :44-45).

3.1.1 Organize Sanayi Bölgelerinin Tarihsel Gelişimi

1896’da Manchester’da kurulan Trafford Park, dünyada OSB’lerle ilgili ilk düzenli uygulama girişimidir. Mersey Nehri üzerinden dünyaya açılmayı, hammadde ithali ve ticari malların ihracını mümkün kılan, Manchester Gemi Kanalının inşasına bağlı olarak kurulmuştur. Sanayi Bölgesi kavramının ilk ortaya atıldığı Kuzey Amerika’da ise uygulamalar geç başlamakla birlikte, daha ileri bir anlayışla yapılmıştır. OSB’lerin ilk uygulamaları özel sektör tarafından kar elde etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ancak İkinci Dünya Savaşından sonra organize sanayi bölgeleri bir devlet yatırımı olarak uygulanmaya başlanmış ve az gelişmiş ülkelerde küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesi amacıyla hizmet eder bir biçimde düzenlenmiştir (Aslan, 2007: 4).

Ülkemizdeki gelişime baktığımızda, Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllardan beri, belli dönemlerde ve belli alandakiler devlet eliyle olmak üzere, özel sektör de bu amaçla teşvik edilerek, sanayi yatırımları yapılmıştır. Sanayi kuruluşlarının hemen hepsi büyük kentlerde kurulmuş ya da kuruldukları kasabaları kısa sürede büyükçe kent durumuna getirmişlerdir. Dünyanın çeşitli yerlerinde olduğu gibi, ülkemizde de sınai faaliyetlerinin artması, genellikle sınai potansiyele sahip büyük şehirlerde bazı zorlamalara neden olmuştur (Alacadağlı, 2004:57).

3.1.2 Organize Sanayi Bölgelerinin Gelişimi

Planlı kalkınmayla belirlenen hedefler doğrultusunda, ülkede sanayinin geliştirilmesi amacıyla birçok teşvik tedbiri uygulamaya konulmuştur. Uygulamaya konulan tedbirlerden biri de, Organize Sanayi Bölgeleri uygulamasıdır. Dolayısıyla, OSB düşüncesi, Türk sanayinin plan ve programlara bağlı olarak geliştirilmesi ve teşvik edilmesi çabalarıyla birlikte ağırlık kazanmaya başlamıştır. Hükümet tarafından 1961 yılında yaptırılan etütler sonucunda hazırlanan raporda, OSB’lerin Türk sanayine sağlayacağı faydalara işaret edilmiş ve örnek olarak Bursa’da bir “Pilot Organize Sanayi Bölgesi”nin kurulması teklif edilmiştir.

Nitekim, OSB uygulamalarına, ilk olarak 1962 yılında, Dünya Bankası’ndan alınan krediyle gerçekleştirilen Bursa Organize Sanayi Bölgesi’nin kurulmasıyla başlanmıştır.

Görüldüğü gibi Devlet, Organize Sanayi Bölgelerinin ilk kurulduğu yıllarda, çok büyük katkı sağlamıştır. Bu yıllarda kurulan bütün OSB'lerin tüm altyapısını yaparak sanayi özendirme çabası içinde olmuştur.

Organize Sanayi Bölgeleri, Türkiye'de sanayileşmenin önemli bir unsuru olarak nitelendirilmektedir. Almanya, İtalya ve Japonya'da olduğu gibi, devletin öncülüğünde orta ölçekli girişimcilerin sermayelerinin değerlendirildiği alanlar olarak görülmüştür. 1962'den bu yana OSB'lerin temel hedeflerini kısaca sıralamak gerekirse: Sınai üretimi artırmak, sanayi yatırımlarını özendirmek, geri kalmış bölge illerinin kalkınmalarını teşvik etmek ve böylece bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarını ortadan kaldırmak, verimli tarım alanlarının sanayide kullanılmasının önüne geçmek, ortak altyapı tesisleriyle çevre kirliliğini önlemek, sanayiler arası etkileşimi geliştirmek, ulusal rekabetten uluslararası rekabete açılabilme, olarak sıralanabilir.

OSB'lerin, dengeli kalkınmanın ve düzenli şehirleşmenin önemli bir aracı olarak görülmesi ve desteklenmesi, ayrıca sanayicilere sağladığı ucuz arsa tahsisi, altyapı ve sosyal tesis olanakları, Organize Sanayi Bölgelerinin ülkemizde giderek yaygınlaşmasının en önemli nedenleridir. Organize Sanayi Bölgeleri uygulamasıyla, bir taraftan sanayinin ülke sathına dengeli dağılımı ve düzenli şehirleşme hedeflenmiş, diğer taraftan da çevre kirliliği sorunları en aza indirilmiş, ihtisaslaşmaya, daha örgütlü üretim süreçleri tasarlamaya, teknoloji geliştirmeye ve kapasite artırımına dönük sanayileşme desteklenmiştir.

Bursa deneyiminin başarısı ve devletin sağladığı desteklerin sonucunda, Türkiye'de OSB'lerin sayısı hızla artmıştır. Bursa'dan sonra; Konya, Manisa, Gaziantep, Eskişehir ve Erzurum'da Organize Sanayi Bölgeleri kurulmuştur. OSB'ler, zamanla il merkezlerinden ilçelere de kaymıştır. Çerkezköy, Gerede, Tuzla, Osmaniye, Gebze, Bor, Menemen, İskenderun, Ünye, Tarsus, Mustafa Kemal Paşa, Akhisar, Merzifon ve Tire, OSB'lerin kurulduğu ilçelere örnek olarak gösterilebilir (Aslan, 2007:28).

3.2 Organize Sanayi Bölgelerinin Önemi

OSB'nin ekonomideki yeri ve önemi, benzer nitelikli yatırımlarda sağlanan tasarruflarda kendini göstermektedir. Sanayi yatırımı için uygun nitelikte arazi temini, zemin etüdü, hâlihazırdaki imar uygulamaları, altyapı ve üstyapı tesislerinin inşasında büyük tasarruflar olmaktadır. Yapılan bu tasarrufların değerlendirilmesinde ciddi kavram ve ölçüm problemleri olmasına karşın, ölçüğe bağlı olarak altyapı maliyetlerinde büyük tasarruflar yapıldığına dair göstergeler bulunmaktadır (Çuhadar, 2005:50).

Kalkınma planlarının başlıca hedefleri ulusal kaynakların en yüksek ekonomik ve sosyal faydayı sağlayacak şekilde geliştirilmesi, iller ve bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarının en aza indirilmesi, ekonomik, sosyal, kültürel ve yer politikalarının uygulanmasıdır.

Ülkemizde sanayinin gelişmesine büyük katkı sağlayan OSB uygulamalarına, planlı kalkınma dönemine girildikten sonra 1962 yılında başlanmıştır. Amaç, geri kalmış bölgelerin kalkınmalarını teşvik ederek sanayi yatırımlarını bu bölgelere çekmektir.

OSB, ülkemizde girişimciliğin gelişmesi ve sürekliliği açısından önemli bir görevi üstlenmektedir. Bir bölgede OSB'nin kurulmasıyla birlikte girişimcilik de önemli bir gelişme içerisinde olduğu görülmektedir. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin kurulup gelişmesi açısından OSB, uygun üretim ve pazarlama olanağı sağlamaktadır. Böylelikle küçük işletmelerde esnaf olan girişimciler kendilerini geliştirme imkanları yaratabilmektedirler. OSB'ler girişimcilere, işbirliği, uzmanlaşma, kalite artışı, müşteri tatmini, maliyetlerde azalma, elektrik, su, enerji, ulaşım gibi alt yapıda kolaylık sunma, eğitim, sağlık, üretim vb. konularda önemli avantajlar sunmaktadır (Çam, 2011:20).

OSB kavramı oluşmadan önce, işletmelerin çevreye yaptığı olumsuz etkiler ve çalışanların ağır çalışma koşulları büyük olumsuzluklar taşımaktaydı. Sanayi bölgelerinin düzenlenmesiyle sadece ekonomik fayda sağlanmamış, bunun yanında sanayiye karşı bu kötü düşünce ve sanayinin olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılması düşünülmüştür. Bu düşünce bir anlamda OSB'nin, sanayinin toplum yararına fakat toplumdaki uzak olması düşüncesinin gerçekleşmesinde bir araç olabileceğine işaret etmektedir (Çuhadar, 2005:50).

Ülke kalkınmasını yönlendirmek, bölgeler arası kalkınmışlığı dengelemek amacıyla uygulanan teşvik, destek ve istisnalar açısından da OSB önem arz etmektedir. Bu tür uygulamalar için en uygun alanlar, sanayinin toplu olarak bulunduğu alanlardır. Teşvik, destek ve istisnaları uygulayan birimlerle işletmelerin mekânsal yakınlığının sağlanmasında da OSB'ler, önem arz etmektedir. OSB projesi, yerli sanayiye geliştirmek ve sanayi üretimini artırmak amacıyla teşvik politikalarının bir parçası olarak da algılanmaktadır. OSB'nin oluşturulması, bu teşvik politikalarının uygulanması yoluyla sınıî kalkınmanın gerçekleştirilmesiyle beraber yerli sanayinin düzenli ve planlı gelişimini de sağlamayı amaçlamaktadır (Çuhadar, 2005:51).

3.2.1 OSB İşletmeler Üzerindeki Önemi

OSB'lerde bulunan firmalar yeni üretim teknikleri, pazar koşulları, teknolojik gelişmeler ve benzeri konularda karşılıklı bilgilendirme ve etkileşim içindedirler. Ortak altyapı hizmetlerinden, arıtma tesislerinden, personel eğitim merkezlerinden, banka, kantin ve benzeri hizmetlere kadar pek çok hizmet ve olanağa ulaşmak mümkündür. Bu hizmetleri tek başlarına sağlamaya çalışan işletmeler, yatırım giderlerini yükselmekte, bu hizmetlerin birim maliyetlerini arttırmakta ve üretim maliyetlerini arttırmaktadırlar.

Ayrıca bu bölgelerde yatırım yapan kuruluşlar mevcut altyapı olanaklarından yararlanarak, imalat girdilerini düşürmekte, servis olanaklarından yararlanmakta ve işletme maliyetini düşürerek karı maksimize etmektedirler (Aslan,2007: 9).

3.2.2 OSB Ekonomik ve Çevresel Açıdan Önemi

Günümüzdeki ekonomik gelişme sınai gelişme ile birlikte yürümekte olup, sınai yatırımların bölgeler arasındaki dağılımı büyük önem taşımaktadır. Geri kalmış bölgelere sınai yatırım yapılması sonucu o bölgeye gelen düşük faizli ve uzun vadeli sermaye, orada mevcut sanayi potansiyelinin kullanılmasını sağlamakta, istihdam olanağı yaratmakta, metropoliten bölgelere göçü önleyerek kıt kaynakların verimli kullanımına yol açmaktadır.

Uluslararası rekabete açık, yan sanayi ve ilgili sanayilerin bir arada bulunması ve bu sanayi yapısına destek oluşturacak sanayiler, bilgi birikimi ve altyapı, sanayi kümelerinin oluşumunu sağlamakta, böyle bir sanayi yapısı da belirli bir ürün ya da ürünler grubunda rekabet avantajı oluşturmaktadır (Alacadağlı,2004:113).

3.2.3 OSB Bölgesel Kalkınma ve Ekonomi Üzerindeki Önemi

OSB'nin temel amaçlarından ve en önemlilerinden birisi ülke ve bölgesel kalkınma aracı olarak algılanmasıdır. Bir ülkenin kalkınması ve refah seviyesinin yükselmesi, değişen ve gelişen toplum ihtiyaçlarını karşılayacak üretim birimlerinin artması ve gelişmesi ile doğru orantılıdır.

Organize sanayi bölgeleri bölgesel kalkınmanın sanayileşmedeki ayağını oluşturur. Dengeli kalkınmayı amaçlayan sanayileşme Organize Sanayi Bölgesi olmadan mümkün olamayacaktır. Organize sanayi bölgelerinin bölgesel kalkınma amacına hizmet eden önemli bir katkısı da, kurulduğu yörede yeni istihdam olanakları yaratmasıdır. Ek gelirler sağlanması özellikle geri kalmış bir yöreye ekonomik canlılık getireceği gibi, makro açıdan ülkenin dengeli kalkınma hedefine de hizmet etmiş olmaktadır.

Ayrıca üretim birimleri içinde önemli bir yer tutan Küçük ve Orta Boy İşletmelerin (KOBİ) yoğun olarak bulunduğu alanlar OSB'lerdir. Başka bir anlatımla KOBİ'lerin desteklenmesi, teşvik edilmesi ve geliştirilmesi için en uygun ortamlardan birisi OSB'lerdir. KOBİ'lerin desteklenmesi ve teşvik edilmesi ülke ekonomisine büyük katkılar sağlayacaktır (Aslan, 2007:10).

3.3 Organize Sanayi Bölgelerinin Amacı

Bilgi çağını yaşadığımız günümüz dünyasında, ülke kalkınmasını sağlamada sanayi yatırımları hala büyük önem arz etmektedir. Bilgi çağı ile birlikte bilişim (bilgisayar ve iletişim) teknolojilerindeki hızlı gelişmeler işletme ölçütlerini küçülme yönünde etkilemekle

birlikte, önemini azaltmamaktadır. Emek, yerini yavaş yavaş bilgiye teknolojiye ve yoğun sanayiye bırakmaktadır.

Drucker'ın belirttiği gibi “gelişmiş ülkelerde mücadele merkezi artık el işçiliğini verimli kılmak değildir. Artık mücadele merkezi bilgi işçilerini verimli kılmak olacaktır”. Buna göre, sanayinin hem ölçek boyutu, hem de istihdam boyutu değişmektedir. Tüm bu değişime rağmen, ülke ekonomisinde sanayinin planlaması, yerleşimi, çevre faktörleri, bölgelerarası gelişmişlik gibi unsurlar önemini korumaktadır.

Tüm bu açılardan ve 4562 sayılı OSB Kanunu ve Uygulama Yönetmeliğinde yer alan tanım ışığında OSB'nin amaçları aşağıda sunulmaktadır:

- Sanayinin disipline edilerek uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak,
- Planlı kentleşmeyi yönlendirmek ve şehrin gelişmesine katkıda bulunmak
- Müşterek arıtma tesisleri kurmak ve yönetmek, çevre kirliliğini önlemek, çevreyi korumak suretiyle oluşacak çevre sorunlarını önlemek ve dolayısıyla da tarım alanlarının sanayide kullanılmasını disipline etmek,
- Bilişim teknolojilerinden yararlanmak,
- İmalat sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmeleri ve geliştirilmelerini sağlamak,
- Sağlıklı, ekonomik, güvenilir nitelikte gerekli alt yapı, üstyapı, sosyal tesisler ve teknoparklarla donatılmış planlı bir üretim alanı oluşturmak,
- Oluşturulan bu alanların (OSB'nin) kurumsallaşmış profesyonel yöneticiler tarafından yönetilmesi ve yönlendirilmesini sağlamak,
- Bölgeler arası dengeli kalkınmayı sağlamak ve sanayiye az gelişmiş bölgelerde yaygınlaştırmak,
- Birbirini tamamlayıcı ve birbirinin yan ürününü teşvik eden sanayicilerin bir arada ve bir program dâhilinde üretim yapmalarıyla, işletmelerin üretimde verimliliğini ve kâr artışının sağlamak(Çuhadar,2005:49).

3.4 Organize Sanayi Bölgelerini Ortaya Çıkaran Faktörler

OSB'nin ortaya çıkmasına neden olan birçok neden olduğu bir gerçektir. OSB'nin ortaya çıkmasına neden olan bazı önemli faktörler, bu bölümde özet olarak sunulmuştur. OSB'nin ortaya çıkmasına neden olan faktörlerin başında sanayinin gelişmesine yardımcı olmak ve sanayinin belirlenen alanlarda yoğunlaşmasını sağlamaktır .

Gerçekten de gelişmiş ülkelerin incelenmesinden anlaşılacağı üzere OSB sayesinde hem sanayileşme sağlanmış, hem de sanayinin belirlenen alanlarda yoğunlaşması sağlanmıştır. Birçok yazara göre dünyanın ilk OSB'si olarak kabul edilen Trafford Park, Manchester Ship Canal etrafında kurulmuş ve gelişmiştir. Bu gelişme İngiliz sanayisinin gelişimine de büyük katkı sağlamıştır. O tarihlerde açılan kanal OSB'nin kurulmasına neden olmuş, OSB de İngiliz sanayinin gelişimine katkı sağlamıştır. 1897 yılında 1200 acre² alan üzerine kurulmuş olan bu OSB, hızla gelişerek 1939 yılında 200 fabrikada 50.000 kişinin istihdam edildiği büyük bir alan haline gelmiştir.

OSB kuruluşunu etkileyen faktörlerin, ikinci dünya savaşı yılları dönemi ve sonrası için farklı olduğu vurgulanmıştır. Savaş döneminde OSB kuruluşlarında dikkat edilen hususları şu şekilde belirlenmiştir. Savaş yıllarında OSB kuruluşunda herhangi bir plan ya da kuraldan ziyade, bölgenin sanayileşmesi ön planda tutulmaktaydı. OSB kuruluşlarında belirli bir fizibilite yerine, OSB'nin ihtiyaç duyduğu unsurların varlığı (su, ulaşım- özellikle tren yolu-) ön plana çıkmaktaydı. OSB'lerin ekonomik kalkınmaya öncülük etmeleri ön plandaydı. Hatta küçük alanlarda, çevre faktörleri dikkate alınmadan, ekonomiye öncülük yapması düşünülen alanlara (çevre açısından korkunç sonuçları görülmesine rağmen) gelişigüzel OSB'ler kurulmaktaydı. Savaş sonrası dönemde ise bu gelişigüzel OSB kuruluşları, birçok şehir merkezinde yeni problemlere neden olmaktaydı. Bu problemlerin çözümü için yapılan masraflar, elde edilen faydadan daha fazla olmaya başlamıştı. Bu gelişmeler üzerine 1960-1970'li yıllarda OSB kuruluşlarında bir takım kurallar öngörülmeye çalışılmıştır. OSB uygulama standartları, çevresel kurallar ve sanayileşmenin kontrol altında tutulmasına yönelik kurallar geliştirilmiştir. Yeni yaklaşıma göre OSB kurulumunda çevre, enerji, atık gibi faktörler ön plana çıkmaya başlamıştır(Çuhadar, 2005:52-53).

3.5 Organize Sanayi Bölgelerinin Özellikleri

- Uygun nitelikte ve yeterlikte arazi bulunması OSB'nin en önemli özelliğidir. Uygun nitelikteki araziden kasıt, Organize Sanayi Bölgeleri Yer Seçimi Yönetmeliğine (YY) (RG, T. 21.05.2001: 24408) uygun evsafa arazinin seçimidir. Bu Yönetmeliğin ilgili maddelerine göre seçilecek arazinin mevki, şehir merkezine uzaklığı ve hangi yönde kaldığı, şehrin gelişme yönüne göre konumu, çevresinde bulunan diğer yerleşim merkezlerinin (köy, kasaba vb.) neler olduğu, uzaklıkları ve hangi yönde kaldığı gibi mülki özellikleri incelenmektedir.

Ayrıca; arazinin büyüklüğü, ana yol ile bağlantısı, uzaklığı, mülkiyet durumu, kadastro durumu, belediye ya da mücavir alan sınırları içinde olup olmadığı, varsa Çevre Düzeni Planına göre durumu, mevcut arazi kullanım durumu, çevresindeki alanların mevcut ve planlama durumu, arazi kullanma kabiliyet sınıfları eğimi ve yönü gibi arazi bilgileri araştırılmaktadır. Diğer taraftan; arazinin bulunduğu deprem kuşağı, yeraltı ve yüzeysel içme ve kullanma suyu

kaynaklarına göre konumu, atık su ve yağmur suyu deşarj ortamı, drenaj durumu, taşkına maruz kalma durumu, katı atık depolama alanlarına göre konumu gibi jeolojik probleminin olup olmadığı hususlarında etütler yapılmaktadır. OSB'nin su, enerji ve diğer ihtiyaçlarının nereden sağlanacağına ve yeterliliğine bakılır.

OSB'nin kurulacağı alanın hâkim rüzgâr yönü itibariyle, yakınındaki yerleşim merkezlerine, tarım sahalarına ve su kaynaklarına etkisi bilimsel yollardan test edilir. İleriki dönemlerde OSB'nin gelişme ve genişleme olanağı, çevresinde konut ve yan sanayi yerleşimine uygun alan bulunup bulunmadığı, özel çevre koruma bölgeleri, sit alanları, milli parklar, doğal anıtlar gibi koruma alanları ile uluslar arası sözleşmeler gereği korunması gereken alanlara göre konumu belirlendikten sonra yer seçimi yapılmaktadır.

- OSB'nin bir diğer özelliği, uygun nitelikte ve yeterlikte parselasyon yapılmasıdır. Düzensiz sanayileşmeyi önlemek, sektörel özellikleri dikkate almak, yan sanayi ve tam zamanlı üretim gibi unsurlar da dikkate alınarak imar planının yapılmasıdır.

-OSB'nin bir diğer özelliği de, OSB'de yatırım yapacak işletmelerin ve OSB alanında çalışanların mahalli müşterek ihtiyaçlarının (sosyal, altyapı, üstyapı vb.) giderilmesi doğrultusunda tedbir alınmasıdır. Gümrükleme, sundurma, banka, internet, haberleşme, cami, çıraklık eğitim merkezi, sağlık istasyonu, kafeterya, otopark, soğuk hava depoları, antrepo, eğlendirme ve dinlendirme alanları gibi OSB'den OSB'ye geçecek ihtiyaçların karşılanmasıdır.

- OSB'nin bir başka özelliği ise, profesyonel yöneticiler tarafından yönetilmesidir. OSB'de muhasebe, ihale, tahsilât, teknik servis, yönetim ve organizasyon, imar, çevre, toplam kalite, halkla ilişkiler, insan kaynakları gibi alanlarda profesyonel yönetici ve iş görenlerin istihdam edilmesidir.

- OSB'nin bir özelliği de işletmelerin üretim amaçlı ve belli bir ölçekte olmasıdır. Bu bölgelerde yer alacak kuruluşlar, orta ve küçük işletmeler olmalıdır. Çünkü ağır sanayi ve büyük ölçekli sanayi komplekslerinin kuruluşu ve yerleşimi farklı şekil ve usullerle yapılmaktadır.

Küçük ve orta büyüklükteki sanayi kuruluşlarının bir arada ve işbirliği içinde yapacakları üretim, çıktının da artmasını sağlayabilecektir (Çuhadar, 2005: 46).

3.6 Organize Sanayi Bölgelerinin Etkileri

Bu başlık altında OSB'lerin ekonomik, toplumsal, istihdam ve kentleşme ile sanayinin tarıma olan etkileri ayrıntılı olarak ele alınmaktadır.

3.6.1 Ekonomi Üzerindeki Etkisi

Günümüzde Türkiye ekonomisinin içinden geçmekte olduğu tempolu büyüme ve modernleşme sürecinde OSB'ler, yerel bölgelerin ekonomik ve sosyal gelişmelerine önemli katkıda bulunmaktadır.

OSB'nin ekonomik faydaları, genel planlama, inşaa ve projenin bütün unsurlarının geliştirilmesinden sağlanan ölçeğe bağlı tasarruflar, fiziki altyapı ve Türkiye ekonomisi içerisinde OSB'lerin işlevlerini şu şekilde ifade edilebiliriz.

1-Sanayileşmenin olumsuz etkisinin giderilmesi.

2-Üretim yapabilmek için gerekli alt yapının oluşturulması.

3-Aynı faaliyet alanı içindeki firmaların bir birlerine yakın mesafede olacak şekilde aynı coğrafi bölgelerde olmaları (Çam, 2011:22).

3.6.2 Toplum Üzerindeki Etkisi

OSB'lerin bulunduğu yerlerde toplum üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır. Toplum organize sanayi bölgelerinde iş imkanları bulmakta bu da topluma huzur ve güven vermektedir. Gerekli sermaye ve iş fikri geliştirenler buralardaki fabrikaları kiralayarak girişimcilik faaliyetlerini geliştirebilmektedirler

OSB, bir toplumun vergi oranlarına istikrar kazandırabileceği gibi bu vergilerin artmasını da sağlayabilir. Diğer vergi ödeyenlerin istediği hizmetlerle mukayese edildiğinde OSB'lerdeki girişimcilerin genellikle daha az hizmet istedikleri görülür (Çam, 2010:24).

3.6.3. İstihdam Üzerindeki Etkisi

Genç nüfusun istihdam sorununa çözüm bulmak amacıyla küçük işletmelerde yetiştirilmeleri, bunun için de her şeyden önce küçük işletmelerin hem üretim hem de eğitim yapabilecek şekilde organize edilmeleri gerekmektedir. Son yıllarda ekonomisi hızlı büyüme gösteren Türkiye'de de küçük ve orta büyüklükteki işletmeler özellikle istihdama yaptıkları katkılar açısından ekonomik büyüme ve gelişme sürecinde son derece önemli bir rol üstlenmişlerdir. İstihdam için en iyi potansiyel OSB işletmeleridir. OSB'lerin önemi gün geçtikçe daha çok anlaşılmakta, toplum içindeki sayıları hızla artmakta, istihdam içindeki payları yükselmekte, çalışanların büyük bir kısmını istihdam etmekte ve doğal olarak kendilerine gösterilen ilgi de önemlerine ve sayılarına paralel olarak artmaktadır. OSB'ler ekonominin kahramanı, büyümenin motoru olup refah ve iş yaratmaktadır (Çam,2011:24).

3.6.4 Kentleşme Üzerindeki Etkisi

Sanayinin kentleşmeyi hızlandırdığı konut ve yan sanayi gibi diğer kentsel faaliyetleri de çektiği düşünülürse, planlı bir kentsel gelişmenin, öncelikle sanayinin planlı gelişim ve yerleşimini hedeflemesi gerekir.

OSB'lere yüklenen önemli fonksiyonlardan birisi de planlı şehirleşmenin sağlanmasıdır. OSB'lerle şehir içerisinde dağınık ve plansız bir sanayi yapılanmasının daha düzenli bir şekilde yapılmasını sağlamıştır.

Sanayici açısından olumlu bir planlama aracı olan OSB, kentsel açıdan da çevre kalitesinin belirli bir düzeyde tutulmasını sağlayan en uygun araç durumundadır. Çünkü OSB, kentsel gelişmeyi istenen yerde sağlayabilecek bir araç olarak da değerlendirilmektedir.

Şehirleşme ve sanayileşme ilişkilerini düzenlemek açısından da çok önemli bir araç konumunda olan OSB, birçok ülkede sanayi, özellikle aşırı kalabalık ve sanayileşmiş kent merkezlerine göre daha gelişmiş alanlara yönlendirmede de bir devlet politikası olarak görülmüştür (Çam, 2011:26).

3.7 Organize Sanayi Benzeri Bölgeler

3.7.1 Endüstri Bölgeler

1977 yılında Bagnasco, inovasyonu Marshall'ın öncülüğünü yaptığı endüstri bölgeleri kapsamında değerlendirerek sektörel veya bölgesel ölçekte KOBİ'lerin yenilikçi kapasitesini bölgesel kalkınmanın kaynağı olarak değerlendirmiştir(Keskin,2009:69).

Endüstri bölgeleri, 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu (RG, T. 19.1.2002: 24645) ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan Endüstri Bölgeleri Yönetmeliği (RG, T. 02.08.2002:24834) ile düzenlenmiştir. Kanunda ve Yönetmelikte yapılan tanımlar ve düzenlemeler ışığında OSB ile EB arasındaki farklar aşağıdaki gibidir:

- OSB'den farklı olarak, EB'de, arazi Hazine adına kamulaştırılmaktadır.
- Kamulaştırma ve altyapı inşaatı giderleri Bakanlık bütçesinden karşılanmakta ve geri ödeme yapılmamaktadır.
- OSB'lerde imar planları ve altyapı projeleri Bakanlıkça onaylanırken, EB'lerinde ilgili kurum tarafından onaylanmaktadır.
- OSB'lerde yatırımcıya OSB yönetim kurulu tarafından parsel satışı yapılırken, EB'lerinde sabit yatırım tutarının % 0,5'i karşılığında yatırımcıya irtifak hakkı tesis edilmektedir. Böylece yabancı yatırımcılar, yerli firmalarla ortaklık kurmalarına gerek kalmadan, EB'lerinde doğrudan yatırım yapabileceklerdir.

- OSB'lerden farklı olarak, yatırımcı öncelikle Bakanlığa müracaat etmek durumundadır.

- EB'lerinde yatırım yapmak isteyen yatırımcılar, faaliyet konularıyla ilgili

Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu kararını en fazla 2,5 ay; ilgili kurumlarca başkaca hiçbir işleme gerek kalmaksızın gerekli izin, onay ve ruhsatlarını 15 gün içinde alabileceklerdir. Böylece, yatırıma başlamadan önce yürütülmesi gereken tüm yasal işlemlerin üç ay içinde tamamlanması ön görülmektedir (Çuhadar,2005:61).

3.7.2 Serbest Bölgeler

Serbest bölgeler; ülkenin siyasi sınırları içinde olmakla beraber gümrük bölgesi dışında sayılan, ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınıflı ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlanabilir (Çuhadar,2005:62).

3.7.3 Yenilikçi Çevre

Yenilikçi çevre teorisinde yerel çevre veya ortam yenilikçi özelliklere sahip olan bir birim olarak kabul edilir ve analizlere de dahil edilir. Bu teoride özellikle vurgulanan nokta firmalar arasındaki karmaşık networklerdir. Storper bu yaklaşıma; yenilikçi bir çevrede ticari olmayan karşılıklı bağımlılığın aktif olduğunu vurgulayarak katkıda bulunmuştur. Yenilikçi çevre teorisi; çevrenin inovasyonu beslemesi veya kolaylaştırması yeteneğine odaklanır ve bağlantılar dikey olmaktan çok yatay özellik taşımaktadır (Keskin,2009:67-68).

3.7.4 Yeni Sanayi Odakları

Storper ve Scott yeni sanayi odakları kavramını 1988 yılındaki çalışmasında ortaya atmıştır.

Bu çalışma endüstriyel bölgeler üzerindeki literatürden; esnek üretim sistemleri, sosyal düzenleme ve yerel topluluk dinamikleri gibi anlayışları birleştirerek bir sentez oluşturmuştur. Bu yaklaşım endüstriyel bölgeler, esnek üretim sistemleri ve yerel yığılımları bütünleştirerek, teknoloji-yerellik-post-fordizm üçlüsü üzerine bölgesel kalkınma dinamiklerini oluşturmaktadır.

Buna ek olarak esnek üretim sisteminin verimliliğini seçilmiş üreticiler kümesinin yerel yığılımları ile ilişkilendirmiştir.

Storper and Scott, endüstriyel bölgelere ve diğer aktivite mekanlarına atıfta bulunarak, esnek üretim sistemini Fordist kurumların mirası tarafından yakılmamış yerlerde oluştuğunu gözlemlemiştir. Firma içi işlemlerin koordinasyonu ve girişimsel aktivitenin dinamikleri, yerel

emek piyasalarının organizasyonu ve çalışanların sosyal yeniden üretimi, topluluk oluşumunun dinamikleri ve sosyal yeniden üretme konularında bir sosyal düzenleme sistemi oluşturmaktadır (Keskin, 2009:71)

3.7.5 Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB)

Teknoloji geliştirme bölgeleri, Türkiye'nin uzun yıllardır OSB ve serbest bölgeler uygulamalarıyla yürüttüğü sanayi politikasını daha ileri aşamaya taşımaya amaçlayan bir başka düzenlemedir.

Teknoloji Bölgelerinin amacı, üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile üretim sektörlerinin işbirliği sağlanarak, ülke sanayinin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması maksadıyla;

- Teknolojik bilgi üretmek,
- Üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek,
- Ürün kalitesini veya standardını yükseltmek,
- Verimliliği artırmak,
- Üretim maliyetlerini düşürmek,
- Teknolojik bilgiyi ticarileştirmek,
- Teknoloji yoğun üretim ve girişimciliği desteklemek,
- Küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak,
- Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun kararları da dikkate alınarak teknoloji yoğun alanlarda yatırım olanakları yaratmak,
- Araştırmacı ve vasıflı kişilere iş imkânı yaratmak,
- Teknoloji transferine yardımcı olmak
- Yüksek/ileri teknoloji sağlayacak yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandıracak teknolojik alt yapıyı sağlamaktır.

Teknoloji geliştirme bölgelerinde, bölgeyi yöneten ve işleten bir anonim şirket söz konusudur. Arazi kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler yönetici şirket tarafından verilir ve denetlenir (Çuhadar,2005:63).

3.7.6 Eko-Endüstriyel Parklar (EEP)

Son zamanlarda literatürde sık sık adı duyulan EEP'in, tanımı ve hedefleri konusunda yazarlar tarafından çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Bir araştırmada EEP'in hedefinin,

birbirinden bağımsız üretim yapan sanayi kuruluşlarının, gönüllü olarak birbirlerinin çıktılarını kullanmak suretiyle eşleşmelerini sağlamak suretiyle çevresel etkilerini ideal düzeyde tutmaktır.

Gelişmiş ülkelerde EEP uygulamalarının daha başarılı olduğu bilinmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde de maliyetlerin çok yüksek olmasına rağmen EEP uygulamalarına ağır aksak da olsa rastlanmaktadır. Çünkü bu tür ülkelerde ekonomik ve sosyal gelişme çevre korunmasından daha önde tutulmaktadır. Toplumların ekonomik gelişmeden vazgeçmeleri beklenemez. Çözüm hem ekonomik gelişmeyi devam ettirecek, hem de çevreyi koruyacak yeni yaklaşımların geliştirilmesidir.

Doğadaki üretim sistemi tüm üreticilerin ve tüm tüketicilerin birbirini tamamladığı, hammadde ve enerji kaybının minimize edildiği bir sistemdir. Hammadde ve enerji akışı kapalı bir döngü halinde gerçekleşmekte ve tüm ürünler, atıklar ve yan ürünler yeniden üretim sistemine kazandırılmaktadır. Hiçbir madde boşa harcanmamaktadır.

Doğadaki bu felsefeyi endüstriye ve ekonomiye kazandırma çabası yeni bir kavramın doğmasını sağlamıştır. “Endüstriyel ekoloji” kavramı, endüstriyel ve ekolojik çevre arasındaki etkileşimi temel alan, disiplinler arası bir çevresel ve ekonomik yaklaşım olarak gelişmektedir. Endüstriyel ekolojinin en önemli uygulama alanı “eko endüstriyel parklar”dır. Türkiye’de eko-endüstriyel park anlayışına en yakın olabilecek şekilde örgütlenen endüstriyel gruplar organize sanayi bölgeleridir. Kamu kaynaklarına bağlılıklarına rağmen organize sanayi bölgeleri, özel sektörün ve ticaret/sanayi odası gibi sivil kuruluşların etkin rol aldığı endüstriyel yapılanmalardır (Çuhadar,2005:65).

3.7.7 Öğrenen Bölge

Öğrenen bölge kavramı, bölgesel inovasyon modeli üzerindeki tartışmanın orta derece bir bileşimi olarak değerlendirilmekte ve inovasyonu etkileşimli bir süreç olarak kabul eden bu model, sosyal ve kurumsal unsurları bir bakıma bilgi ekonomisi ile bütünleştirmektedir.

Model; inovasyon sistemleri literatürünü, kurumsal-evrimsel ekonomiyi, öğrenme süreçlerini ve bölgesel kurumsal dinamikleri bünyesinde barındırmakta ve zengin kavramsal çerçevesini bölgesel kalkınma ile ilişkilendirmektedir. Morgan, 1997 yılındaki çalışmasında, öğrenen bölge mantığının mükemmel bir özetini yapmıştır. Bu makalenin amacının; Avrupa’daki bölgesel kalkınma problemleri için network veya ilişki paradigmasının inovasyon ve sosyal sermayenin karşılıklı etkileşimi anlayışlarını birleştirmek olduğunu belirtmiştir.

Morgan ilk olarak evrimsel ekonomi içinde iki temel bilginin açıklamasına dikkat çekmiş ve bunu iki temel önerme yaparak gerçekleştirmiştir. Önermeler şunlardır:

- a. İnovasyon karşılıklı etkileşimli bir süreçtir.
- b. İnovasyon bir takım kurumsal rutinler ve sosyal teamüller tarafından şekillendirilir.

Bu önermeler bir arada kapitalizmin doğasının öğrenen bir ekonomi olduğu hakkında çok ilgi çekici ve önemli bir tartışmayı harekete geçirmeye yardım etmiştir (Keskin, 2009:72).

3.7.8 Nitelikli Sanayi Bölgeleri (NSB)

NSB (Qualified Industrial Zones)9 ilk kez 1998 yılında Amerika Birleşik Devletleri tarafından, Ortadoğu barış sürecinin desteklenmesi amacıyla ve bu bölgedeki istihdam sorununa bir çözüm olmak üzere tek taraflı geliştirilen bir modeldir. Bu model ile bölgedeki yatırımlar teşvik edilerek ABD'ye gümrüksüz ve kotasız ihracat yapabilme esnekliği getirilmiştir. Temel amaç bölge ekonomisinin güçlendirilmesi ve işsizliğin kısmen de olsa azaltılması suretiyle sosyal huzursuzluğun bertaraf edilmesi olarak karşımıza çıkmaktadır. NSB'lerin ilk uygulaması Mart 1998'de Ürdün'de faaliyete geçen Al-Hassan Sanayi Bölgesi'dir (Annual Report 1999,2000). Ürdün'de bugüne kadar 10 (On) adet NSB uygulaması yapılmıştır (Çuhadar,2005:66).

3.8 Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

Küçük Sanayi Sitesi uygulamalarından önce, en başta küçük işletmeler olmak üzere esnaf ve sanatkarlarımız, oldukça dağınık bir yapıda, her türlü sağlık koşullarından ve çağdaş ticaret anlayışından uzak, plansız ve denetimsiz bir şekilde yapılaşmış, mahalle ve sokakların izbe köşelerinde sıkışıp kalmış dükkan ve atölyelerde zor şartlarda üretim yapmaktaydı. Bu şartlarda gösterilen faaliyetler, başta insan sağlığını tehdit etmiş, daha sonra da çevre kirliliği ve plansız kentleşme gibi olumsuz sonuçların doğmasına neden olmuştur.

Küçük sanayi işletmeleri; bir kişi veya çok az kişi ile kurulup, bunların ortak sermayeleri ile faaliyete geçen ve müşteri taleplerine göre üretim yapan işletmelerdir. Bu tür işletmeler büyük sanayi işletmelerine oranla daha emek yoğun olarak çalışmaları, düşük maliyetli işgücü kullanması, çok amaçlı makine yardımıyla faaliyette bulunması, basit üretim teknikleri kullanarak üretim gerçekleştirirler.

Küçük Sanayi Siteleri ise; değişik iş kollarında üretim ve tamirat yapacak olan küçük sanayicilerin, uğraşları gereği ihtiyaç duydukları bütün fonksiyonları yerine getirmeye imkan bulabilecekleri ve sağlıklı çevre koşullarında verimli olabilecekleri, şehir imar planlarına uygun seçilen araziler üzerinde planlanan ve her türlü altyapı ve üstyapı tesisleri ile inşa edilen küçük sanayi işletmeleri topluluğudur .

Küçük Sanayi Siteleri; büyük sanayi işletmelerine yan sanayi olarak yardım eden, büyük sanayinin gelişmesine ön ayak olan, bölgesel sanayinin problemlerini çözmeyi ve özel beceri isteyen bazı malları imal etmeyi amaçlayan, ülke kalkınmasına yardım eden küçük sanayi işletmeleri olarak da tanımlanabilir(Aslan,2007:11).

3.8.1 Küçük Sanayi Siteleri'nin Amaçları

Küçük Sanayi Siteleri'nin gelişimi; nüfusun, coğrafi dağılımının dengeli olması ve büyük kentlere göçün önlenmesi amacıyla desteklenmektedir. Devlet; Küçük Sanayi Siteleri kanalıyla, küçük sanayi işletmelerine kredi sağlayarak istihdam yaratmayı amaçlamıştır. Küçük sanayi işletmeleri orta ve ortanın altında bir gelir düzeyine sahiptirler. Devlet. Küçük Sanayi Siteleri'ni destekleyerek, anılan kesimin gelir düzeyini arttırmayı hedefler. Ayrıca devlet Küçük Sanayi Siteleri'ni destekleyerek geri kalmış yörelerin gelişimini arttırmayı hedeflemiştir.

Küçük Sanayi Siteleri sıhhi şartlara sahip, teknik ve ekonomik yönden günün icaplarına uygun, modern işyeri inşa etmek suretiyle, hem tamirattan imalata, hem de imalattan seri imalata, dolayısıyla tamircilikten küçük sanayiye ve orta sanayiye geçişlerine imkan verilmiş olmaktadır (Aslan,2007:12).

3.8.2 Küçük Sanayi Siteleri'nin Sağlayacağı Yararlar

Küçük sanayi işletmelerinin bir arada yer seçimi, firmalar arası ilişkileri geliştirerek önemli verimlilik artışı sağlayacaktır. Bu verimlilik artışı, hem teknik yardım sağlanması bakımından, fiziksel yakınlıktan, hem de bu bölgelere yerleşmesi sonucu ortaya çıkacak olan ölçek büyümesinden kaynaklanacaktır. Farklı bölümlerde ihtisaslaşmış bir çok küçük işletme bir arada yerleştiklerinde, bir büyük birim gibi çalışabilmektedir. Toplanmaları teşvik edilen tüm küçük sanayiler, bugün kentlerde konut ve ticaret bölgeleri içinde yer almaktadır. Bu durumda, çevre koşullarının iyileştirilmesinde, Küçük Sanayi Siteleri iyi bir yol olarak görülmektedir. Altyapının tek bir arazi parçası üzerinde kısa bir süre içinde yapılmasından dolayı ekonomik kazanç elde edilir. Su, kanalizasyon, yol, elektrik ağının bir tek arazi parçası üzerinde bir arada geliştirilmesi önemli ölçek ekonomilerine yol açar. Sanayi bölgeleri için kent dışındaki geniş araziler uygun fiyatlarla alınabilir.

Küçük sanayi işletmeleri kendi başlarına resmi işlemlerle ilgilenseler, formalitelerin tamamlanması ve gerekli belgelerin toplanmasının zaman alması nedeniyle bu işlemler yıllar sürebilir, bu da gerek mali gerekse işgücü bakımında büyük zararlara sebep olur. Kooperatifler tüm bu süreçleri tüm üyeleri adına bir kerede ve daha az masrafla yerine getirir.

Küçük Sanayi Siteleri,değişik iş kollarında üretim ve tamirat yapacak olan küçük sanayicilere, uğraşları gereği, ihtiyaç duydukları bütün fonksiyonları yerine getirmeye imkan bulabilecekleri ve sağlıklı çevre koşullarına kavuşacakları bir alan sağlar. Böylece sanayicilerin verimliliği artar ve büyük sanayi işletmelerine yan sanayi olarak hizmet vererek büyük sanayinin gelişmesine yardım eder (Aslan, 2007:13).

3.8.3 Küçük Sanayi Siteleri Gelişimi

Planlı kalkınma döneminde Organize Sanayi Bölgeleri uygulaması hızla yaygınlaştırılırken, küçük sanayi siteleri de ihmal edilmemiştir. Bu süreçte, küçük sanayi; büyük sanayiye yardımcı ve onu destekleyen bir yan sanayi sektörü olarak değerlendirilmiştir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 1965'ten bu yana “düşük faizli uzun vadeli kredi desteği” ile küçük sanayi sitelerini de toplum hizmetine sunmuştur. Küçük sanayi siteleri uygulamasının yaygınlık kazanmasının temel nedeni ise bu uygulamanın, kent içinde dağınık biçimde ve elverişsiz işyeri koşullarında faaliyette bulunan küçük sanayicilere, çağdaş imkanlar sunmasıdır.

KSS uygulamasıyla, ana sanayi-yan sanayi ilişkilerinin geliştirilmesi gibi ana amaçların yanı sıra, yoğun sanayileşmenin meydana getirdiği düzensiz şehirleşmenin ve çevre kirliliğinin önlenmesi de amaçlanmıştır. Öte yandan, ülkemizde ki küçük sanayiciyle esnaf ve sanatkarların toplu ve düzenli bir biçimde faaliyet göstermelerini ve daha verimli üretim yapabilmelerini, tarım arazilerinin korunmasını, geri kalmış yörelerde sanayi altyapısının hazırlanarak sanayinin teşvik edilmesi gibi hedefler de, bu projelerin uygulanma nedenleri arasındadır.

Küçük sanayi siteleri, aynı zamanda mesleki eğitimin de yoğunlaştığı birer merkez durumundadır. Gerçekten de bu sitelerde, çeşitli kurum ve kuruluşlarının ortak çalışmalarıyla mesleki eğitim de verilmektedir.

Küçük sanayi sitelerinin temel amaçları ise şöyle belirtilebilir: “Kent içinde dağınık bir biçimde yerleşmiş ve elverişsiz çalışma koşulları altında çalışan küçük işletmeleri çağdaş ve düzenli birer işyerine kavuşturmak, onların çalışma koşullarını iyileştirip aralarında dayanışma ve organizasyonu geliştirerek verimliliklerinin artırılmasını sağlamak.

KSS uygulaması çevre ve yerleşim açısından küçük üreticilerin üretimlerini sağlıklı ve rahat ortamda yürütmeleri ve geliştirmeleri açısından; inşaat, elektrik ve su gibi kamu desteklerinin daha ucuz sağlanması ve bu olanaklara daha kolay ulaşabilmeleri açısından; üretim, yönetim ve danışmanlık konularında ortak imkanlara kolaylıkla ulaşabilmeleri açısından, bugüne kadar gelişerek ve yaygınlaşarak gelmiş başarılı bir sistemdir (Aslan,2007:29-30).

Küçük sanayi işletmeleri, daha çok esnaf olan girişimcilerin faaliyet gösterdiği iş yerleridir. Burada işletme sahibi olan girişimciler, zamanla organize sanayi bölgelerinde bulunan fabrikalara fason iş yaparak kendilerini iş hacmi olarak geliştirebilmektedirler. Küçük sanayi sitesinde iş başlayan girişimciler, zamanla kendilerini geliştirerek farklı iş alanlarında geliştirebilmektedirler. Ya da yaptığı bir iş makine kullanarak geliştirip farklı bir sektöre geçebilmektedirler. Buna örnek olarak boya işi yapan küçük sanayi esnafı mobilya boyarken zamanla bilgisayar çizimi yapabilen bir makina alarak kapı paneli, işleme süsü yapıp boyayarak farklı bir sektöre geçmiş olur.

4. KAYSERİ GİRİŞİMCİLİĞİ' NE GENEL BAKIŞ

Kayseri ili geçmişten günümüze dek çok önemli ticaret merkezi olmuştur. Dünyanın ilk organize ticaret merkezi olarak kabul edilen Kültepe Karum'da başlayan ticareti günümüze kadar devam ettirme gayreti göstermiştir.

Selçuklular döneminde Kayseri'nin Sivas, Aksaray, Çukurova ve hatta Suriye ile irtibatını sağlayan ticaret yolları kavşağında bulunması, onun önemini daha fazla artırmıştır. Kayseri'nin önemini artıran bir başka unsur ise 1205 yılında Ahi Evren'in Kayseri'ye gelmesi ve debbağ atölyesini kurmasıdır. Ara sıra Kayseri'deki bütün sanat erkânı Ahi Evren'in öncülüğünde bir araya gelerek sanatlarını icra edebilecekleri Sanayi Çarşısını kurmuşlardır.

17. yüzyılda Osmanlıda Kayseri ticaret ve sanayisinin gelişmiş olduğu bilinen bir gerçektir. Bu dönemlerde girişimcilik faaliyetlerinde yabancıların başı çektiği de düşünülmektedir.

1926'da kurulan Türkiye'nin ilk Tayyare ve Motor Fabrikası ve 1935 yılında kurulan Sümer tekstil fabrikası Kayseri sanayine yön vermede öncü rol üstlenmiştir. 1950-1960 yılları arasında hâlâ varlığını sürdüren, Kayseri Şeker Fabrikası, Birlik Mensucat, Orta Anadolu Mensucat, Atlas Halı gibi firmalar kurulmuştur.

1994 yılında Kayseri'nin sanayi kuşağına alınmasından sonraki dönemde sanayiciye yarar sağlayan asıl hususun, parasal özendirmelemlerden çok yatırım indirimi uygulamaları olduğu düşünülmektedir.

Özdevecioğlu'na göre ise, tarih boyunca ticaretin ve girişimciliğin merkezi olan Kayseri, ekonomik ve sosyo-kültürel göstergeler açısından kendi bölgesindeki diğer iller içinde bile arka sıralarda kalmaktadır ve zannedildiği kadar iyi noktada değildir. Bunun en önemli sebepleri olarak da "Kayserili sanayici ve işadamlarının devlet teşviklerine uzun yıllar ilgisiz kalması", "Kayserili sanayici ve işadamlarından Kayseri dışına yerleşmiş olanların Kayseri'ye yatırım yapmamış olması, yatırımların genellikle hayır işlerine yapılması", "öz sermaye ile büyümeye çalışması", "plansız olarak büyüme çalışmalarının yapılması" vb. gösterilmektedir.

Başarılı girişimcilerin en bilineni Sabancı ailesidir. Gerçekte Kayserili olan fakat iş yaşamlarına Adana'da başlayan Sabancı ailesi, 1950'li yıllardan itibaren Türkiye'deki "devlet desteğiyle girişimcilik" modelinin örneklerinden biridir (Durak,2011:199-200).

Kayseri de girişimciliğin gelecek kuşaklara aktarılmasındaki en önemli etken eğitim kurumlarının varlığı aile içi kültürel girişimciliğin olması ve esnaflığın başlangıç ve gelişim sürecinde usta çırak usta kalfa ilişkisinin yüksek düzeyde gelişmiş olması.

Dünya da kurulan her şehrin kendine özgü bir imajı vardır. Örneğin New – York güç ve zenginlik, Moskova ihtişamlı mimarisi, Londra'nın tevazu ile birleşen gurur, asalet ve entrikası,

Paris'in estetiği ile öne çıkması gibi. Ülkemizde ise İstanbul 'un haşmeti, Ankara'nın kasveti, İzmir'in şingirtılı hali, Urfa'nın Peygamberler Şehri, , Antalya'nın Turizm Cenneti gibi özelliği yanında Kayseri'miz de Sanayi ve Ticaret kenti olarak bilinir. Kayseri dendi mi akla ticareti gelir. O nedenle tüm dönemlerde Kayseri'nin modernleşmesinde sanayi ve ticaretin önemli bir yeri bulunmaktadır(Kaya,2012:31).

4.1 Kayseri Girişimciliğinin Oluşum Sürecine Sözel Bakış Açısı

Kayseri de yaşamayan bir insanın, Kayseri de bulunan girişimciler hakkında bilgi edinmesi teorik olarak mümkün olabilmektedir. Bu bilgilere daha önceden yazılmış kitap, makale, tez, gibi yapılan çalışmalarla ulaşılabilir. Ama yinede burada yaşamayan insanların burada bulunan girişimciler hakkında net bazı bilgilere ulaşması gerçekten çok zor bir olaydır. Kayseri merkez doğumlu bir insanım, ancak buradaki insanları tanımam veya bazı karakteristik özelliklerini bilmen çok uzun yıllar süren araştırma ve gözlemlerim sonucu şekillendi. Yinede tam ve net olmamakla birlikte ulaştığım bilgiler ben den sonra ki nesiller için bir umut ışığı olacaktır.

Çünkü burada girişimcilik, bir yaşam biçimi, bir kültür bir kişilik, olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocuk, doğduğu andan itibaren, mensubu olduğu aileden, sonra akrabadan, sonra komşuluk ilişkilerinden, sonrada bulunduğu çevreden, mahalle ortamından, okul ortamına kadar bir çok ilişli ortamına girer ve yaşamsal bütün duygu ve kişiliğini bu yaşadığı çevreden etkilenerek kişiliğini oluşturur. Daha çocukluk yıllarında, girişimcilik ruhunu kazanır ama bunun için özel bir eğitim alamaz, özellikle girişimci ruhu kazansın diye ailesi zorlamaz veya üzerine düşüp çocuğu yıpratmaz. Çocuk bunu, zamanla aile içi konuşmalarda, akrabalık ilişkilerinde, komşuluk ilişkilerinde sosyal açıdan çocuk özgür bırakılır. Tabi herkes girişimci değildir, yani unvan olarak kendi işi olmayan, işyeri açmamış, işçi olan veya memur olan insanlar da var fakat ben genel olarak girişimci olan ailelerden bahsediyorum. Diğer kısımda olup girişimci olmasa bile girişimci olan bir yakınına ziyarete gittiğinde de aynı şeyler yaşanır. Konuşmalarda mutlaka alış verişle ilgili sohbet konusu geçer. Burada özellikle yetişkinler, her ne konuda veya her ne şekilde bir alış veriş olmuş ise mutlaka fiyatı sorulur, alınan cevaba göre yorum yapılır. Burada özellikle dikkat çekmesi gereken konu yapılan herhangi bir alış verişin fiyatı, kalitesi ,şekli mutlaka sorulup fiyat bilgisinin alınmasıdır. Karşı tarafta bunun bilinmesi ve yorum yapılmasını ister. Çünkü yaptığı alış verişte kandırıldı mı, yoksa kandırdı mı bunu merak eder ve tartışmayı açar.

Diğer taraf, söz konusu alış verişle ilgili bilgi sahibi değilse bile o an bilgisi olan bir yakınına arar bilgi alır. Diğer illerde yaşayan insanlarımız da aynı şekilde sosyal ilişkilerini bu şekilde sürdürüyorlardır. Bu konuda fazla bilgi sahibi değilim. Ama burada yapılan sosyal ilişkilerde mutlaka bu tarz konuşmalar yapılır.

Girişimcilikle ilgili olarak, kendi çocukluğumdan bu yana yaşadığım süreçte girişimciliğin ilk başlangıcının, istemek olduğunu belirtmek isterim. Çocukluk döneminde aile içinden veya çevreden bu tip konuşmalara katılıyor idim. O zamanlar yapılan alışverişler daha önemsiz daha küçük şeyler idi. Fakat işin özünde yatan gerçek, herhangi bir ürünü satmak veya üretmek bu işi yapan açısından bakıldığında, kendi hür iradesiyle, kendi işini yapan kendi kar ve yararını kendi belirleyen, risk alan insan faktörünün ön plana çıkmasıdır.

4.2 Araştırmanın Genel Amaç Değerlendirmesi

Yaptığımız çalışma girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle ve girişimci özellikleriyle ilgili olarak konusunu,amacını,önemini alt başlıklar halinde incelenmiştir. Girişimcilik yapısı henüz tam anlamıyla yaygınlaşmış bir konu değildir. Biz bu çalışmamız ile gençlerimize girişimciliği sevdirmek araştırmacı ve yazarlara yardımcı olmak ve girişimciliği yaygın hale getirmek amacıyla oluşturduk. Bunu yaparken konu sınırlaması yaptık, girişimciliği oluşturan faktörler incelendikten sonra girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle, girişimcilik özellikleri anket çalışması yapılarak analiz edilmiştir.

4.2.1Araştırmanın Konusu

Küreselleşen dünyada her ülke ekonomik olarak gelişme, büyüme, ve sürdürülebilir ekonomik istikrar çok büyük çaba göstermektedir. Bunun için yeni girişim faaliyetleri bulup geliştirme yönünde büyük bir gayretle çalışmaktadırlar.

Günümüzde serbest piyasa ortamında ticaret yapma hürriyetinin desteklenerek dengeli büyümenin uzun vadede sağlanması için girişimciliğin önündeki sorunların ve engellerin aşılması gerekmektedir. Girişimciliği sadece kendi ülkemiz için değil, dünya ülkeleri içinde kabul gören stratejiler geliştirmeliyiz. Bu konuda başarılı olan stratejiler takip edilmeli ve ülkemizde de uygulanabilirliği test edilmelidir.

Bu bağlamda böyle bir konuyu ülkemiz açısından kültürel ve sosyal çerçevesiyle birlikte irdelemek önemli bir durum olmuştur. Bu noktadan hareketle, girişimciliğin çok büyük öneme sahip olduğu günümüzde, girişimcilerin özellikleri ve değer yapıları ortaya konularak ve ayrıca girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle girişimci kişilik ve girişimcilik özellikleri arasındaki ilişki Kayseri’ de faaliyet gösteren girişimciler üzerinde yapılan anket çalışması test edilerek sonuçları ortaya konulmuştur. Kayserili girişimcilerin girişimcilik özellikleri ve çalışma yaşam değerleri demografik özellikleriyle karşılaştırılarak farklılığın ortaya konulmuştur. Ortaya çıkan farklılıklar nelerdir? Bu farklılıklar girişimcilik adına ortaya koyduğu değerlerle Kayserili girişimciler hakkında girişimcilik özellikleri ve çalışma ve yaşam değerleriyle bilimsel olarak sonuçlandırılmasıdır.

Girişimcilik yapı itibarı ile incelenmiş her bir yapının girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik özellikleri arasında ki bağlantıların ortaya konulması açısından

konunun bütünlük arz etmesi sağlanmıştır. Bu bütünlük içerisinde girişimciliği oluşturan yapısal faktörler yapılan anket çalışması ile girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleri ile girişimcilik özellikleri konu olmuştur.

4.2.2 Araştırmanın Amacı

Araştırmamızda, girişimcilerin demografik özellikleri, çalışma ve yaşam değerleri ve girişimcilik özellikleri anket çalışması yapılarak test edilmiştir. Böylelikle girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleri, girişimcilik özellikleri ankete verilen cevaplar ışığında oluşturulmuştur.. Böylece girişimcilerin verdikleri cevaplar girişimciler hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamıştır.

Günümüzde bilgi toplumu ülkeler için büyük önem arz etmektedir. Bilgiye ulaşmanın pahalı olduğu bu ortamda birçok faktörler bir araya getirilmelidir. Bu faktörler arasında, teknoloji ve toplumların kültür düzeyleri hızla ön plana çıkmaktadır. Bulduğumuz ortamlarda günümüz ekonomik sistemlerin sürekli değişerek geliştiği gözlenmektedir. Gelişmelerin sağlanmasında, ülkenin söz konusu üretim faktörlerine ilişkin karşılaştırmalı üstünlüğü değil, sahip olduğu nitelikli iş gücü teknoloji ve girişimcilik potansiyeli belirleyici unsur durumuna geçmektedir.

Teknolojinin ve ekonomik verilerin hızlı bir şekilde gelişmenin görüldüğü dünyamızda, bu gelişmelere ayak uydurmanın yolu; bilgi, beceri ve kabiliyetleri yüksek ayrıca iyi niteliklere sahip, yüksek verimi gerçekleştirebilecek düzeyde iş gücüne sahip olmaktır. Yüksek verimliliğe sahip insanların üretime dahil edilmesiyle kaliteli ürün, kaliteli pazar, kaliteli hizmet daha çok olacak demektir. Bir ülkede kalifiye eleman tecrübeli ve bilgi düzeyi yüksek iş gücü varsa, girişimciliğin gelişmesinde ve yaygınlaşmasında birinci derece katkı sağlaması kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Rekabetin kaçınılmaz bir gerçek olduğu unutulmamalıdır. Üretmeyen ekonomilerin veya kaliteli üretim yapmayan ülkelerin rekabet etme durumları uzun vadede sıkıntıya girmektedir. Kaliteli üretim ürünü yaygınlaştırmanın yolu ufku açık, geleceği daha iyi analiz edebilen, girişimcilerle gerçekleşebilir. Bu girişimcilerin, maddi ve manevi yönden güçlü olabilmeleri de ülkelerin hem devlet olarak hem sivil toplum örgütleri olarak bu girişimcilere destek olmalarından geçer.

Bu çalışmamızda girişimcilerin yaşam ve çalışma değerleriyle ve girişimcilik özellikleriyle ilgili hipotezleri ki kare analizi yaparak test edilmiştir. Test sonucu Kayserili girişimcilerin kültürel yapısı, aile yapısı, kişilik yapısı hakkında genel bilgileri bilimsel olarak ispatlanmıştır. Kayserili girişimcilerin girişimcilik özelliklerinin ve bu özelliklerin hangi demografik özelliklerle gerçekleşeceği bilimsel olarak kanıtlanmıştır.

Bu yapmış olduğumuz çalışma ile girişimcilik çok geniş kapsamlı bir alan çalışma sı ile ortaya konulmuştur. Ancak girişimcilik üzerine binlerce araştırma ve milyonlarca kitap yazılsa dahi yinede belirli kalıplara oturtulamayacağı gerçeği bilinmektedir. Buna rağmen Ülkemiz açısından henüz yeni olan girişimcilik yapısı bu tez sayesinde belli noktalara temas ederek girişimciliğin sevdirmesi amaç edilmiştir.

4.2.3 Çalışmanın önemi

Bu çalışmayla, girişimcilerin girişimci olmadan önceki düşünceleriyle, girişimci olduktan sonraki düşünceleri arasındaki farkı ortaya koyarak, girişimcilere bundan sonraki hayatlarını yönlendirmede yardımcı olacaktır. Ayrıca Türk ekonomisi ve girişimcilerine uzun vadede stratejik karar alma konusunda ışık tutacaktır. Bu araştırma sayesinde insanların hayatlarında önemli kararlar alırken, girişimcilikte hangi faktörler arası ilişkilerin önemli olduğunu düşünerek bundan sonraki adımlarını atarken bu çalışmayı dikkate alacaklardır.

Bu çalışma Kayseri’ de yapılmış girişimcilerin demografik özellikleri, çalışma ve yaşam değerleri ve girişimcilik özellikleri hakkında bilgi vermektedir. Bu çalışma girişimciliğin geleceği konusunda bundan sonraki araştırma ve tezlere ışık tutması açısından önem arz etmektedir. Özellikle eğitim konusunda veya eğitim yapımız konusunda neler yapmamız gerektiği eğitimin girişimcilikteki önemi ve gelecekte girişimcilik eğitimi konusunda devletin ve diğer sivil kamu veya özel kuruluşların eğitime destek olma konusunda daha somut adımlar atmaları konularında onlara örnek teşkil etmiştir.

Geleceğin girişimciliği, girişimciliğin ülke ekonomisi açıdan hayati önem taşıdığı, bilinciyle hareket eden toplumların, girişimciliğin yaygınlaştırılması ve sevdirmesi noktasında daha bilinçli hareket eden bireylerin çoğalmasıyla oluşacaktır. Araştırmamız girişimci olmak isteyenlere girişimcilerde bulunması gereken özellikleri belirterek bu özellikler sahip olduğunu düşünen herkese girişimci olabileceği cesareti ve düşüncesi vermektedir.

Çalışmamız genç girişimci ve araştırmacı bireylerin girişimcilik konusunda çalışma ve yaşam değerleri ile girişimcilik özellikleri hakkında teorik bilgiler içermektedir. Girişimcilik konusunda özellikle yabancı yazarların önemli eserleri bulunmaktadır. Biz bu çalışmamız ile girişimcilik konusunda Ülkemizin en iddialı kentinde araştırma yaparak yerli ve yabancı birçok araştırmacı yazara araştırma sonuçlarımızla yol göstermiş oluruz.

4.3 Evren Örneklem

Türkiye’de illerin sosyo -ekonomik gelişmişlik seviye sıralamasında 210 yılında yapılan çalışmada Kayseri ili 19. sırada yer almaktadır. Anketi yaparken bu şehirde yaşayan biri olarak araştırma yaparken burada bulunan girişimcileri yakından tanıma fırsatı buldum. Aynı zamanda, on altı yıllık girişimcilik tecrübemin olması anket çalışması yaparken bana kolaylık sağladı. Girişimcilerin büyük bir bölümünü tanıyıp tanımadığından dolayı, anketi birçoğu ile yüz

yüze doldurma imkânı buldum. Anket çalışmasına Kayseri OSB ve KSS başta olmak üzere Kayseri’de bulunan girişimciler üzerinde yapılmıştır. Çalışma bitiminde veriler spss programına girilmiştir . OSB kayıtlı 1200 firma olmasına karşın faaliyette olan 900 firma bulunmaktadır. KSS açısından birçok KSS bulunmaktadır ancak çalışmamızda çoğunluk la benimde içinde faaliyette bulunduğum Ağaç İşleri Sanayi Sitesinde bulunan girişimcilerle yapılmıştır. Burada da yaklaşık olarak 700 civarı işletme bulunmaktadır. Ana kütle temsil edecek örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde

$$n = N t^2 p q / d^2 (N-1) + t^2 p q$$

N: Hedef kitledeki birey sayısı

n: Örneklem alınacak birey sayısı

p: İncelenen olayın görülüş sıklığı (gerçekleşme olasılığı)

q: İncelenen olayın görülmemiş sıklığı (gerçekleşmeme olasılığı)

t: Belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosuna göre bulunan teorik değer

d: Olayın görülmüş sıklığına göre kabul edilen ± örneklem hatasıdır.

formülü kullanılarak homojen bir yapıda olmayan bu evren için % 95 güven aralığında, ± % 10 örneklem hatası ile gerekli örneklem büyüklüğü n = 95 olarak hesaplanmıştır.

Bu çerçevede araştırma bulgularının % 95 güven aralığında, ± % 10 örneklem hatası ile genellenebileceği söylenebilir(Kuvan,2007:350).

4.4 Verilerin Toplanması

Kayserili girişimciler üzerine yapılan anket çalışmasında;

- ✓ Girişimcilerin Demografik özellikleriyle ilgili sorular
- ✓ Girişimcilerin Çalışma ve Yaşam Değerleriyle ilgili sorular
- ✓ Girişimcilerin Girişimcilik Özellikleriyle ilgili sorular sorulmuştur.

Bu çalışma daha önce Kuvan,2007 yılında Malatyalı girişimciler üzerinde yapılmıştır. Anket formunu dolduran girişimciler OSB ve KSS faaliyet gösteren işletme sahipleri üzerinde 120 katılımcının iştirakiyle sonuçlandırılmıştır. Anket formunun bir kısmı elden dağıtılarak bir kısmı da yüz yüze görüşülerek doldurulmuştur. Yapılan çalışma da SPSS programı kullanılarak öncelikle veriler tek tek girilmiştir. Daha sonra analiz yapılarak tablolar oluşturulmuştur. İkinci bölümde Girişimcilerin Kişilik özellikleri bölümünde Pragmatik kişilik,Moralist kişilik,Duygusal kişilik,Karışık kişilik olarak tanımlamalara yer verildi örnek anket çalışmasında kişilik özelliklerini yansıtan sorular (Kuvan:2007:328) belirtilmiştir cevaplar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

4.5 Kişilik Türlerinin Tablo Halindeki Durumu

Yapılan çalışmada kişilik türlerini oluşturan sorulara verdikleri cevaplar yer almaktadır.

4.5.1 Pragmatik Kişilik

Tablo 1. Örnekleme Gurubun Kendi İşletmemin Başarısı İçin Her şey Mübah dır.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	26	21,8
Büyük ölçüde katılıyorum	5	4,2
Kısmen katılıyorum	12	10,1
Pek katılmıyorum	16	13,4
Kesinlikle katılmıyorum	60	50,4
Toplam	119	100,0

Katılımcıların %21,8 i kesinlikle katılmıyorum cevabı vermiştir.

Tablo 2 Örnekleme Gurubun Bilgisizce Verilen Kararlar Pişmanlık Verir

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	76	63,3
Büyük ölçüde katılıyorum	21	17,5
Kısmen katılıyorum	12	10,0
Pek katılmıyorum	2	1,7
Kesinlikle katılmıyorum	9	7,5
Toplam	120	100,0

Katılımcıların % 63,3 oranında kesinlikle katıldıkları görülmektedir.

4.5.2 Moralist Kişilik

Tablo 3 Örneklem Gurubun Başarılı ve Mutlu Yaşamak İçin Adil ve Dürüst Olmak Gerkir

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	93	77,5
Büyük ölçüde katılıyorum	17	14,2
Kısmen katılıyorum	8	6,7
Kesinlikle katılmıyorum	2	1,7
Toplam	120	100,0

Katılımcıların %77,5 'Kesinlikle Katılmaktadır.

Tablo 4. Örneklem Gurubun Kişi Toplum Çıkarlarını Kendi Çıkarlarının Önüne Almalıdır

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	40	33,9
Büyük ölçüde katılıyorum	28	23,7
Kısmen katılıyorum	24	20,3
Pek katılmıyorum	5	4,2
Kesinlikle katılmıyorum	21	17,8
Toplam	118	100,0

Katılımcıların%33,9 oranında kesinlikle katıldıkları görülmektedir.

4.5.3 Duygusal Kişilik

Tablo 5 Örneklem Gurubun Para Her Problemi Çözer

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	20	16,7
Büyük ölçüde katılıyorum	26	21,7
Kısmen katılıyorum	37	30,8
Pek katılmıyorum	12	10,0
Kesinlikle katılmıyorum	25	20,8
Toplam	120	100,0

Katılımcıların kesinlikle katılma yüzdeleri % 16,7 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 6. Örneklem Gurubun Çalışma Arkadaşlarımda İçtenlik ve Samimiyet Önemlidir.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	82	68,3
Büyük ölçüde katılıyorum	19	15,8
Kısmen katılıyorum	13	10,8
Pek katılmıyorum	3	2,5
Kesinlikle katılmıyorum	3	2,5
Toplam	120	100,0

Katılımcıların%68,3 oranında kesinlikle katıldıkları görülmektedir.

4.5.4 Karışık Kişilik

Tablo 7. Örneklem Gurubun Beklemediğim Bir Olay Olduğunda Hemen Tepki Vermem

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	39	32,5
Büyük ölçüde katılıyorum	26	21,7
Kısmen katılıyorum	43	35,8
Pek katılmıyorum	2	1,7
Kesinlikle katılmıyorum	8	6,7
Toplam	118	98,3

Kayszerili girişimcilerin kesinlikle katılma oranları %32,5 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 8. Örneklem Gurubun Karar ve Davranışlardaki İstikrar Çok Önemlidir.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	66	55,0
Büyük ölçüde katılıyorum	39	32,5
Kısmen katılıyorum	10	8,3
Pek katılmıyorum	1	,8
Kesinlikle katılmıyorum	4	3,3
Toplam	120	100,0

Katılımcıların % 55,0 oranında kesinlikle katıldıkları görülmektedir..

4.5.5 Kişilik Test Sonuç Değerlendirmesi

Yapılan kişilik testleri sonuçlarına göre yüzde olarak Kayserili girişimcilerin 26 sınıfın % 63,3 ve 76 tısının % 21,8 oranında Pragmatik kişilik özeliği, 93 ünün % 77,5 ve 40 kının %33,9 Moralist kişilik özelliğine, 20 sininin %16,7 ve 82 sinin %68,3 oranında Duygusal kişilik özelliğine, 39unun % 32,5 ve 66 sınıfın %55,0 oranında Karışık kişilik özelliklerine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Bu durumda Kayserili girişimcilerin moralist kişilik özelliklerine sahip girişimcilik özellikleri sayısal olarak katılımın en yüksek değerde oldukları sonucuna ulaşılmaktadır. Aynı anket çalışması yapılan Malatyalı girişimcilerin özellikle karışık kişilik özelliklerinin girişimcilik özelliklerine sahip oldukları tespit edilmiştir (Kuvan,2007:276).

4.6Anket Çalışması Doğruluk ve Güvenirlilik Testleri

1 - Çalışma ve Yaşam Değerleri Doğruluk ve Güvenirlilik Test Sonuçları

Test SPSS programı yardımıyla bulunmuştur. Ölçeklerde Cronbach (1951) tarafından geliştirilen alpha güvenirlilik kat sayısı olarak bilinen kat sayı dikkate alınmıştır.

Çıkan ALPHA sonuçları eğer;

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ İSE ÖLÇEK GÜVENİLİR DEĞİL.

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ İSE ÖLÇEK DÜŞÜK GÜVENİLİRLİKTE

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ İSE ÖLÇEK OLDUKÇA GÜVENİLİR

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ İSE ÖLÇEK YÜKSEK GÜVENİRLİLİKTE

Anlamı taşımaktadır.

Tablo 9 Çalışma ve Yasam Değerleri Ölçeğinin Doğruluk ve Güvenilirlik Değerleri

Cronbach's Alpha	N of Items
.931	28

Çıkan Cronbach's Alpha sonucu 0,931 çıkmıştır dolayısıyla $0,80 \leq \alpha < 1,00$ olduğundan ölçeğin yüksek güvenirlilikte olduğu bulundu.

Tablo 10 Girişimcilik Özellikleri Güvenirlilik ve Doğruluk Testi

Cronbach's Alpha	N of Items
.678	16

Burada da Cronbach's Alpha sayısı 0,678 olduğundan $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ölçeğin oldukça güvenilir değerde olduğu bulundu.

4.7 Anket Sonuçlarının Analiz Edilmesi

Çalışmanın anket sonuçlarının tablo yardımıyla analiz edilmesi aşağıda gösterilmektedir.

Girişimcilerin Demografik Özellikleriyle İlgili Soruların Analiz Edilmesi

Tablo 11. Örneklem Gurubun Yaş Düzeylerine Göre Dağılım

Yaş	Frekans	Yüzde
25-30	17	14,2
31-35	32	26,7
36-40	15	12,5
41-45	15	12,5
46- ve üzeri	41	34,2
Toplam	120	100,0

Örneklem gurubun yaş değışkeleri ankete katılanlardan girişimcilerin % 14,2 ünün 25-30 yaş arası,%26,7 sinin 31-35 yaş arası,%12,5 ünün 36-40 yaşa arası,%12,5 ünün 41-45 yaş arası,%34,2 ünün ise 46 ve üzeri olduğu test edilmiştir. Katılımcıların yaş durumlarına bakıldığında çoğunlukla 46 ve üzeri olduğu görülmektedir.

Tablo 12 Örneklem Gurubun Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

Eğitim	Frekans	Yüzde
İlköğretim	46	38,3
Ortaöğretim	47	39,2
Üniversite	27	22,5
Toplam	120	100,0

Örneklem gurubu eğitim düzeyi ankete katılımdan girişimcilerin%38,3 inin ilköğretim,%39,2 unun orta öğretim, %22,5 ünün ise üniversite eğitimi aldığı görülmektedir. Ankette yüksek lisans ve doktora seçenekleri de bulunmaktadır ancak katılımcılar arasında yüksek lisans ve doktora yapan bulunmamaktadır. Çoğunluğun ilkokul ve ortaöğretim olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Örneklem Gurubun Faaliyet Kolları Düzeylerine Göre Dağılımı

Faaliyet	Frekans	Yüzde
Teksitil-konfeksiyon	15	12,5
Gıda	15	12,5
Çelikeşya-mobilya	55	45,8
Madencilik	9	7,5
Kimya-ilaç-lastik-plastik	26	21,7
Toplam	120	100,0

Örneklem gurubunun sektörel faaliyet dağılımı:%12,5 ünün tekstil – konfeksiyon alanında,%12,5 ünün gıda,%45,8 sının çelik eşya – mobilya alanında,%7,5 inin madencilik alanında,%21,7 sinin ise kimya –ilaç-lastik-plastik alanlarında faaliyet gösterdikleri test edilmiştir. Katılımcıların çoğunlukla çelik eşya-mobilya sektöründe oldukları görülmektedir.

Tablo 14. Örneklem Gurubun Çalışma Süresi Düzeylerine Göre Dağılım

Çalışma Süresi	Frekans	Yüzde
1-5 yıl	13	10,8
6-10 yıl	16	13,3
11-15 yıl	26	21,7
16-20 yıl	24	20,0
21-yıl ve üzeri	41	34,2
Toplam	120	100,0

Ankete katılan girişimcilerin %10,8 i 1-5 yıl,%13,3 ü 6-10 yıl,%21,7 si 11-15 yıl,%20,0 si 16-20 yıl,%34,2 ünün 21 yıl ve üzeri olduğu test edilmiştir. Katılımcıların çoğunluğunun çalışma sürelerinin 21 yıl ve üzeri olduğu görülmektedir.

Tablo 15. Örneklem Gurubun Mülkiyet Durumu Düzeylerine Göre Dağılımı

Mülkiyet Durumu	Frekans	Yüzde
Kendinize ait	82	68.3
Aile şirketi	32	26.7
Çok ortaklı şirket	6	5.0
Toplam	120	100.0

Ankete katılan girişimcilerin %68,3 i kendisine ait, %26,7si aile şirketi, %5,0 i çok ortaklı şirket olarak belirlenmiştir. Katılımcıların çoğunlukla mülkiyet durumunun kendisine ait olduğunu bildirmiştir.

Tablo 16. Örneklem Gurubun Gelir Durumu Düzeylerine Göre Dağılımı

Gelir	Frekans	Yüzde
Yüksek	17	14.2
Orta	98	81,7
Düşük	5	4,2
Toplam	120	100,0

Katılımcılardan,%14,2 ü yüksek,%81,7 si orta,%4,2 ü düşük olarak katılım yapmıştır. Gelir durumunun çoğunluğu orta seviye olarak bildirmiştir.

Tablo 17. Örneklem Gurubun Cinsiyet Düzeylerine Göre Dağılım

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Erkek	108	90,0
Kadın	12	10,0
Toplam	120	100,0

Katılımcıların %90,0 nı erkek %10,0 ise kadın girişimcidir. Cinsiyet dağılımına bakıldığında çoğunluğun erkek girişimciler olduğu görülmektedir.

4.8Araştırmanın Hipotezleri

1- Ho Girişimcilerin yaş guruplarına göre Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin yaş guruplarına göre Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Ho Girişimcilerin yaş guruplarına göre Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin yaş guruplarına göre Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

2- Ho Girişimcilerin eğitim durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin eğitim durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Ho Girişimcilerin eğitim durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin eğitim durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

3- Ho Girişimcilerin faaliyet durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin faaliyet durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Ho Girişimcilerin faaliyet durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin faaliyet durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

4- Ho Girişimcilerin alışma süresi durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur

H1 Girişimcilerin alışma süresi durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Ho Girişimcilerin alışma süresi durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin alışma süresi durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

5- Ho Girişimcilerin mülkiyet durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur

H1 Girişimcilerin mülkiyet durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Ho Girişimcilerin mülkiyet durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin mülkiyet durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

6- Ho Girişimcilerin aile gelir durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur

H1 Girişimcilerin aile gelir durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Ho Girişimcilerin aile gelir durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin aile gelir durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

7- Ho Girişimcilerin cinsiyet durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur

H1 Girişimcilerin cinsiyet durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Ho Girişimcilerin cinsiyet durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin cinsiyet durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

4.9. Bulgular

Örneklem grubumuzun (n=120) çalışma yaşam değerleri ölçek toplam puan ortancası 2.40 (minimum, 1.00-maksimum, 4.39) ve girişimcilik özellikleri toplam ölçek puanı ortancası 2.13 (1.06-3.31) olarak bulundu.

Çalışma yaşam değerleri ve girişimcilik özellikleri toplam ölçek puanları arasında pozitif yönde zayıf ($\rho=0.34$) anlamlı bir ilişki bulundu ($p<0.05$).

Demografik özellikler ile çalışma yaşam değerleri ölçek toplam değerleri karşılaştırıldığında; çalışma süresi ve gelir durumu değişkenlerinin kategorileri arasındaki ölçek toplam puanı istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı ($p<0.05$) bulunur iken, yaş, eğitim, faaliyet alanı, mülkiyet durumu ve cinsiyet değişkenlerinin kategorileri arasında anlamlı bir fark bulunmadı ($p>0.05$). Girişimcilik özellikleri toplam ölçek puanında ise sadece eğitim durumu kategorileri arasında anlamlı bir fark bulunur iken, yaş, faaliyet alanı, çalışma süresi, mülkiyet, gelir durumu ve cinsiyet kategorileri arasında anlamlı bir fark bulunmadı ($p>0.05$ Tablo10).

Çalışma süresi kategorilerinin çalışma yaşam ölçek toplam puanlarının çoklu karşılaştırma testine göre 1-5 yıl ve 6-10 yıl arasında çalışanlar arasında anlamlı farklılık bulunur iken ($p<0.05$) diğer ikili karşılaştırmalarda anlamlı bir fark bulunmadı ($p>0.05$). Gelir durumu kategorilerinin çalışma yaşam ölçek toplam puanlarının çoklu karşılaştırma testine göre Eğitim durumu yüksek olanlar ile orta ve düşük gelirli olanlar arasında anlamlı farklılık ($p<0.05$) bulunur iken orta ve düşük olanlar arasında anlamlı farklılık bulunmadı ($p>0.05$).

Eğitim kategorilerinin girişimcilik özellikleri toplam ölçek puanlarının çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre karşılaştırıldığında ilköğretim ve ortaöğretimde okuyanlar arasında anlamlı farklılık ($p<0.05$) bulunur iken diğer ikili karşılaştırmalarda anlamlı farklılık bulunmadı ($p>0.05$).

4.10. İstatiksel Değerlendirme

Verilerin Değerlendirilmesinde iki grup olduğunda Mann-whitney U testi ikiden fazla grup olduğunda Kruskal-Wallis tek yönlü varyans analizi (post-Hoc test: dunn's) kullanıldı. Çalışma yaşam değerleri ve girişimcilik özellikleri toplam ölçek puanları arasındaki ilişkinin

yönünü ve kuvvetini bulmak için spearman korelasyon analizi kullanıldı. $p < 0.05$ değeri istatiksel olarak anlamlı kabul edilmektedir.

4.11. Hipotezlerin Tablo Haline Getirilmesi

Veriler SPSS porogramına girilmiş elde edilen sonuçlar Tablo 18' de verilmiştir.

Tablo18 Örneklem Gurubun Demografik Özelliklerine Göre Çalışma Yaşam Değerleri ve Girişimcilik özellikleri Toplam Ölçek Puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Frekans	Çalışma Yaşam Değerleri Toplam ölçek puanı	Girişimcilik Özellikleri Toplam ölçek puanı
	n (%)	Ortanca (Min-maks)	Ortanca (Min-maks)
YAŞ 25-30	17 (14.2)	2.03 (1.50-4.14)	2.07 (1.56-2.69)
31-35	32 (26.7)	2.32 (1.21-3.32)	2.13 (1.06-3.31)
36-40	15 (12.5)	2.71 (1.54-3.75)	2.31 (1.88-3.00)
41-45	15 (12.5)	2.10 (1.50-3.54)	2.31 (1.25-2.63)
46 ve üzeri	41 (34.2)	2.39 (1.00-4.39)	2.06 (1.31-3.19)
p		0.442	0.295
Eğitim Durumu			
İlkokul	46 (38.3)	2.39 (1.14-3.75)	2.00 (1.31-3.00)
Orta Öğretim	47 (39.2)	2.25 (1.00-4.39)	2.31 (1.44-3.31)
Üniversite	27 (22.5)	2.29 (1.21-3.54)	2.19 (1.06-2.63)
p		0.955	0.047
Faaliyet Kon			
Tekstil-	15 (12.5)	2.18 (1.43-3.29)	2.19 (1.25-3.00)
Gıda	15 (12.5)	2.79 (1.18-4.14)	2.00 (1.44-3.00)
Ç. eşya Mobilya	55 (45.8)	2.36 (1.00-4.39)	2.13 (1.31-3.19)
Madencilik	9 (7.5)	2.71 (1.57-3.75)	2.13 (1.81-3.00)
Kimya-ilaç	26 (21.7)	2.14 (1.21-3.54)	2.28 (1.06-3.31)
p		0.220	0.757

Çalışma Süresi 1-5	13 (10.8)	2.82 (1.82-3.32)	2.00 (1.63-2.69)
6-10	16 (13.3)	2.75 (1.50-4.14)	2.13 (1.56-3.00)
11-15	26 (21.7)	2.73 (1.57-3.54)	2.25 (1.25-3.31)
16-20	24 (20.0)	2.09 (1.00-3.75)	2.13 (1.31-3.00)
21-üzeri	41 (34.2)	2.14 (1.14-4.39)	2.31 (1.06-3.19)
p		0.030	0.292
Mülkiyet Kendine ait	82 (68.3)	2.34 (1.00-4.39)	2.12 (1.25-3.31)
Aile Şirketi	32 (27.7)	2.54 (1.21)	2.13 (1.06-3.00)
Çok ortaklı şirket	6 (5.0)	3.00 (1.57-3.32)	2.21 (2.06-2.50)
p		0.492	0.770
Aile Gelir Dur Yüksek	17 (14.2)	1.89 (1.18-2.71)	1.93 (1.56)
Orta	98 (81.7)	2.44 (1.00-4.39)	2.13 (1.06-3.31)
Düşük	5 (4.2)	3.29 (2.71-3.32)	2.25 (2.19-2.56)
p		<0.001	0.255
Cinsiyet Erkek	108 (90.0)	2.42 (1.00-4.14)	2.2 (1.06-3.31)
Kadın	12 (10.8)	2.09 (1.54-4.39)	1.96 (1.25-3.00)
p		0.211	0.134

4.12. Araştırma Hipotezlerinin ve Bulguların Tablo Yardımı İle Yorumlanması

1- Ho Girişimcilerin yaş guruplarına göre Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin yaş guruplarına göre Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Burada Tablo 18'da ölçek puanları $p=0.442$ olduğundan Ho kabul edilmiş H1 ise red edilmiştir. Böylelikle girişimcilerin yaş dağılımıyla çalışma ve yaşam değerleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Hangi yaş aralığında olursa olsun girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleri değişmemektedir.

Ho Girişimcilerin yaş guruplarına göre Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin yaş guruplarına göre Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Burada Tablo 18'a bakıldığında girişimcilerin yaş guruplar dağılımıyla girişimcilik özellikleri ölçek puanlarının $p=0.295$ olduğu görülmektedir. Dolayısıyla girişimcilerin yaş guruplarıyla girişimcilik özellikleri arasında farkın olmadığına dair Ho hipotezi kabul edilmiş. H1 hipotezi ise red edilerek girişimcilik özellikleriyle yaş gurupları ölçek puanları arasında farkın olduğuna dair ileri sürülen hipotezin kabul görmediği gözükmemektedir. Böylelikle hangi yaş aralığında olursa olsun girişimcilerin girişimcilik özelliklerinin değişmediği anlaşılmaktadır.

2- Ho Girişimcilerin eğitim durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin eğitim durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin eğitim durumlarıyla çalışma ve yaşam değerleri ölçek puanları arasında anlamlı fark olmadığı Tablo 18 'da $p=0.955$ olarak görülmektedir. Dolayısıyla girişimcilerin eğitim durumlarıyla çalışma ve yaşam değerleri arasında fark olmadığı Ho hipotezi kabul edilerek H1 hipotezi reddolunmuştur. Buradan eğitim durumlarıyla çalışma ve yaşam değerleri arasında fark yoktur. Yani girişimci hangi eğitimi alırsa alsın çalışma ve yaşam değerleri aynı kalmakta değişmemektedir.

Ho Girişimcilerin eğitim durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin eğitim durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 18' e bakıldığında girişimcilerin eğitim durumlarıyla girişimcilik özelliklerinin $p=0.047$ olduğu görülmektedir. Dolayısıyla girişimcilik özellikleriyle eğitim durumları arasında anlamlı fark yoktur. Ho hipotezi reddedilerek H1 hipotezi kabul görmüştür. Böylelikle girişimcilik özellikleriyle eğitim ölçek puanları arasında anlamlı farkın olduğu kabul edilmiştir. Girişimci özelliklerinin almış olduğu eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

3- Ho Girişimcilerin faaliyet durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin faaliyet durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin faaliyet durumu ile çalışma ve yaşam değerleri Tablo 18' de $p<0.220$ olduğu gözükmemektedir. Dolayısıyla faaliyet gruplarıyla çalışma ve yaşam değerleri arasında fark yoktur Ho hipotezi kabul edilmiş H1 hipotezi reddolunarak ölçek puanları arasında fark vardır hipotezi kabul edilmemiştir. Böylelikle girişimciler hangi faaliyet kolunda iş yaparsa yapsın çalışma ve yaşam değerleri değişmemekte aynı kalmaktadır.

Ho Girişimcilerin faaliyet durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin faaliyet durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin faaliyet alanlarıyla girişimcilik özellikleri arasındaki farkı Tablo 18'de $p=0.757$ olarak görmekteyiz. Böylelikle girişimcilerin faaliyet koluyla girişimcilik özellikleri arasında farkın olmadığı Ho hipotezi kabul edilmiş H1 hipotezi ise kabul edilmemiştir. Girişimciler hangi faaliyet alanında iş yaparsa yapsın girişimcilik özellikleri değişmemekte aynı kalmaktadır.

4- Ho Girişimcilerin çalışma süresi durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur

H1 Girişimcilerin çalışma süresi durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin çalışma süreleriyle çalışma ve yaşam değerleri arasındaki ilişkiyi Tablo18'de $p=0.030$ olarak görmekteyiz. Dolayısıyla, çalışma süreleri ile çalışma ve yaşam değerleri arasında fark yoktur Ho hipotezi kabul edilmeyerek reddolunmuştur. Buna karşın çalışma süreleri ile çalışma ve yaşam değerleri arasında farkın olduğu H1 hipotezi kabul edilmiştir.

Böylelikle girişimcilerin çalışma süreleri ile girişimcilerin çalışma ve yaşam değerlerinin belirlenmesinde önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ho Girişimcilerin çalışma süresi durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin çalışma süresi durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin çalışma süreleri ile girişimcilik özellikleri değerleri Tablo 18'de $p=0.292$ olarak gözükmemektedir. Dolayısıyla çalışma süreleri ile girişimcilik değerleri arasında farkın olmadığı Ho hipotezi kabul edilmiş H1 hipotezi ise kabul görülmemeyerek red edilmiştir. Girişimciler hangi çalışma süresinde olursa olsun girişimcilik özellikleri değişmemekte aynı kalmaktadır.

5- Ho Girişimcilerin mülkiyet durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur

H1 Girişimcilerin mülkiyet durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin mülkiyet durumları ile çalışma ve yaşam değerleri ölçek puanları Tablo 18'de $p=0.492$ olarak görülmektedir. Dolayısıyla, girişimcilerin mülkiyet durumları ile çalışma ve yaşam değerleri arasında fark yoktur Ho hipotezi kabul edilmiş H1 hipotezi ise kabul olmayarak red olunmuştur. Böylelikle, girişimcilerin mülkiyet durumları ile çalışma ve yaşam değerleri arasında fark yoktur. Hangi mülk durumu olursa olsun girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleri değişmemekte aynı olmaktadır.

Ho Girişimcilerin mülkiyet durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H1 Girişimcilerin mülkiyet durumu ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin mülkiyet durumu ile girişimcilik özellikleri ölçek puanları arasındaki ilişki Tablo 18'de $p=0.770$ olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla girişimcilerin mülkiyet durumları ile girişimcilik özellikleri arasındaki Ho hipotezi kabul edilmiş H1 hipotezi anlamlı bir fark vardır hipotezi kabul edilmeyerek reddolunmuştur. Böylelikle girişimciler hangi mülkiyet durumuna sahip olursa olsun girişimcilik özellikleri değişme göstermemektedir.

6- Ho Girişimcilerin aile gelir durumu ile Çalışma ve Yaşam Değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur

H1 Girişimcilerin aile gelir durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin aile gelir durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına Tablo 18' e bakıldığında $p < 0.001$ olduğu görülmektedir. Dolaysıyla H_0 hipotezi reddedilerek H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Böylelikle girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle aile gelir durumları arasında anlamlı bir farkın olduğu ortaya konulmuştur.

H_0 Girişimcilerin aile gelir durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 Girişimcilerin aile gelir durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin aile gelir durumu ile girişimcilik özellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı Tablo 18 'de $p = 0.255$ olarak gzlmektedir. Dolaysıyla H_0 hipotezi kabul edilmiş H_1 hipotezi reddedilmiştir. Böylelikle aile gelir durumu ile girişimcilik özellikleri arasında fark olmadığından hangi gelir durumunda olursa olsun girişimcilik özelliklerinden etkilenmemektedir.

7- H_0 Girişimcilerin cinsiyet durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 Girişimcilerin cinsiyet durumu ile çalışma ve Yaşam Değerleri lek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin cinsiyet durumu ile çalışma ve yaşam değerleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Tablo 18'de $p = 0.211$ olduğu görülmektedir. Dolaysıyla H_0 hipotezi kabul edilmiş H_1 hipotezi ise kabul edilmemiştir. Böylelikle girişimciler cinsiyet ayrımı yapılmadan çalışma ve yaşam değerleri arasında farkın olmadığı ortaya konulmuştur.

H_0 Girişimcilerin cinsiyet durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 Girişimcilerin cinsiyet durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Girişimcilerin cinsiyet durumu ile Girişimcilik zellikleri ölçek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Tablo 18 'de $p = 0.134$ olarak gzlmektedir. Dolaysıyla girişimciler cinsiyet ayrımı yapılmadan girişimcilik özellikleriyle aralarında anlamlı fark olmadığı kabul edilerek H_0 kabul görmüş H_1 ise kabul görmemiştir. Böylelikle hangi cinsiyet olursa olsun girişimcilik özelliklerinde bir değişiklik olmamaktadır.

4.13. Farklılıkların Değerlendirilmesi

Anket çalışması sonucunda, önemli düzeyde anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Tezin elde ettiği farklılıkları eğitim, çalışma süresi ve aile gelir durumları farklılıkları alt başlıklar halinde değerlendirilerek sonuçlandırılmıştır.

4.13.1. Eğitim

Yaptığımız çalışmada önemli farklılıklar ortaya çıkmıştır. Girişimcilerin demografik özellikleri yapılan anket çalışmasında eğitim durumları ilk, orta ve üniversite olarak sorulmuştur. Değerler Tablo 18' de gösterilmiştir. Girişimcilerin Çalışma ve Yaşam değerlerinde eğitim durumları farklılık yaratmazken girişimcilik özelliklerinde fark yaratmıştır.

Ancak Malatyalı girişimciler üzerinde yapılan aynı anket çalışmasında eğitim durumunun Çalışma ve yaşam değerlerinde fark yarattığı Girişimcilik özellikleri arasında fark yaratmadığı tespit edilmiştir (Kuvan,2007:273).

Eğitim düzeyleri ile girişimcilik üzerine yapılan bir çok araştırma özellikle ülkemizde üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalarda Ülkemizde eğitim gören öğrencilerin diğer ülkelerde eğitim gören öğrencilerden daha az girişimcilik eğitimleri (%28.8) almalarına rağmen daha yüksek düzeyde (%29.4) mezun olunca kendi işlerini kurmak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır(Karabulut,2009:337).

4.13.2. Çalışma Süresi

Yapılan çalışmada çalışma süreleri demografik özellikler kısmında girişimcilere sorulmuş ve yapılan istatistiksel analiz sonucunda girişimcilerin çalışma ve yaşam derlerinde fark yarattığı ancak girişimcilik özelliklerinde farkın olmadığı bulunmuştur.

Ancak aynı anket çalışması Malatyalı girişimciler üzerinde de test edilmiş fakat her iki durumda da çalışma ve yaşam değerleri ile girişimcilik özelliklerinde fark yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır(Kuvan,2007:274).

4.13.3 Aile Gelir Durumu

Anket sonucunda aile gelir durumu girişimcilere sorulmuş yapılan istatistiksel analiz sonucu aile gelir durumunun çalışma ve yaşam değerlerinde fark yarattığı ancak girişimcilik özelliklerinde fark yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ancak aynı anket çalışması aile gelir durumunun girişimcilik özelliklerinde olumlu sonuçlar verdiği kişilik özelliklerini de etkilediği böylelikle farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır(Kuvan,2007:275). Ayrıca ailenin çalışma ve yaşam değerlerinde olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir(Kuvan,2007:273).

4.14. Aynı Sonuçların Değerlendirilmesi

Yapılan anket çalışmasında demografik özelliklerle girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik özelliklerinde farkın olmadığı sonuçlarda alınmıştır.

4.14.1. Girişimcilerin Yaşları

Yaptığımız anket çalışmasında girişimcilerin hangi yaş aralığında olursa olsunlar girişimcilik özelliklerinde ve çalışma ve yaşam değerlerinde bir farklılık yoktur.

Girişimci yaşının; çalışma ve yaşam değerleri, kişilik özellikleri ve girişimcilik özellikleri arasında anlamlı ilişki bulunması, yaşın girişimcilik üzerindeki etkisini ortaya çıkarmıştır (Kuvan,2007:272).

4.14.2. Faaliyet Alanları

Kayserili girişimciler hangi alanda faaliyette bulunurlarsa bulunsunlar çalışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik özellikleri arasında fark yoktur. Aynı sonuca Malatyalı girişimciler üzerine yapılan anket sonucunda da ulaşılmıştır. Sektörel bazda girişimcilerin teknoloji olarak desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır (Kuvan,2007:274).

4.14.3. Mülkiyet Durumlarına Göre

Anket sonucunda girişimcilerin çalışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik özellikleri arasında mülkiyete sahip olma durumlarına göre farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Malatyalı girişimciler üzerine yapılan aynı anket çalışmasında mülkiyete sahip olunma açısından genellikle aile şirketi sonucuna ulaşılmış ancak çalışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik özellikleri arasında fark yaratmamış ancak kurumsallaşmanın gerektiği konusunda tespitlere ulaşılmıştır (Kuvan,2007:274).

4.14.4 Cinsiyet

Yaptığımız çalışmada cinsiyetin çalışma ve yaşam değerleriyle girişimcilik özellikleri arasında farkın olmadığı sonucunu ispatlamıştır. Aynı anket çalışması Malatyalı girişimciler üzerinde de yapılmış ancak katılım oranında kadın girişimcilerin sayısal olarak az olmalarından dolayı değerlendirmeye alınmamıştır.

4.15. Tezin Kayseri Girişimcilik Kültürü Değerlendirmesi

Yaptığımız çalışmada çok önemli bilimsel sonuçlara ulaştık. Bu bilimsel çalışmada Kayserili girişimciler hakkında teorik bilgiler ışığında girişimciliğin genel ve kültürel yapısı hakkında bilgiler vermektedir. Örneğin katılımcıların yaş ortalamalarına baktığımızda genelde 46 yaş ve üzeri olduklarını görüyoruz. Buda bize Kayserili girişimcilerin girişimci olma yaşlarının girişimcilik tecrübeleriyle kıyaslandığında girişimcilik tecrübe ortalamalarının 21 yıl ve üzeri olmalarından dolayı istatistiksel sonuçlara göre girişimci olma yaşının erken yaşlarda

olduğu sonucunu vermektedir. Eğitim lek puanlarına baktığımızda ise niversite eğitimi alanların oranının hiçte azımsanmayacak düzeyde olduğu ve girişimcilik özelliklerinde fark yaratığı sonucu bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Kayserili girişimcilerin faaliyet alanlarını incelediğimizde farklı alanlarda faaliyette bulunduğunu ancak genellikle mobilya sektörlerinde faaliyete oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Kayserili girişimcilerin mülkiyet durumlarına bakıldığında aile şirketinden çok kendilerine ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buradan Kayserili girişimcilerin kendi başlarına kendi aldıkları kararları uygulama ,risk alma,kendini ispatlama,başarılı olma isteğinin yüksek olduğunu görmekteyiz. Aile gelir durumunu incelediğimizde genellikle orta gelir durumunu kabul ettikleri görülmektedir. Buradan her girişimcinin kendisini ailesini geçindirebilecek düzeyde gelire sahip olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Cinsiyet açısından baktığımızda katılımcıların yüzde on gibi oranda kadın girişimciden olduğunu görmekteyiz. Buradan kadın girişimcilerin çalışma hayatına girme girişimci olma isteklerinin zaman içinde artığını ilerleyen zamanlarda da artacağı sonucunu vermektedir.

Kayseri girişimcilik kültürünü anlatabilmek için Kayserili insanları tanımak ve bilmek gerekir. Tezimizde, girişimcilik değerleri ve girişimcilik özellikleri anket sorularının Kayserili girişimcilerin, kültürel yapılarına uygunluğu da test edilmiştir. Kayserili insanlar, genellikle mili ve manevi duygulara önem veren insanlardır. Burada girişimcilik kültürünü belirtirken, girişimcilerin ahlaki değerler önem verdikleri bilmek gerekir. Ayrıca Kayserili girişimcilerin kişilik özelliklerini incelediğimizde Moralist kişilik özelliklerini taşıdıkları tablo yardımıyla incelenmiştir.. Buna göre Kayserili girişimci kişiliğinin, kendine güvenen, kendi koyduğu hedeflere ulaşmada moralini yüksek tutmayı başaran, girişimci oldukları bu çalışmamız sonucunda ortaya çıkmıştır.

Eğitim yapısı Kayserili insanlarımızda çok önemli bir konudur. Eğitimi her konuda olduğu gibi girişimcilikte de önemsemektedir. Son yıllarda niversite açılma sayısında artış olmuştur. Kayseri de şu anda 4 adet niversite vardır. Bu niversitelerin üç tanesi son 6 yıl içinde yapılmıştır.

4.16 Sonuç ve Öneriler

İnsanoğlunun var oluşundan, günümüze kadar geçen sürede, insanların kendini bulunduğu topluma kabul ettirerek, üstün olduğunu ispatlama düşüncesi hep var olan bir yapıdır. Bu yapı içerisinde başarılı olma, güçlü olma, kendini beğenme, hırslı olma, kıskançlık gibi duygular hep var olmuştur.

Bunu, ülkeler açısından düşündüğümüzde de durum değişmemektedir. Her ülkenin, komşusu veya diğer ülkelerden güçlü olma arzusu hep vardır. Güçlü olmanın yolu da ekonomik olarak zengin olmak anlamına gelir. Zenginlik güç demektir. Akıllı olmayı veya akıllı davranmayı gerektirir. Zengin, güçlü, akıllı insan nasıl ki çevresinde sevilir saygı görürse devletlerde çevrelerinde diğer devletler tarafından takdir edilmek sevilme ve saygı görmek isterler.

Ekonomik olarak güçlü olmanın yolu, teknolojik gelişmeleri takip etmek, kusursuz mal veya hizmet üretmek, insanların veya toplumların istek veya ihtiyaçlarına cevap verebilecek yenilikler yapmak, doğru pazarı bulmak, reklam yapmak gibi birçok faktörü bir araya getirerek bir bütün oluşturmaktadır. Bu bütünlük içerisinde devletlerin ekonomiye müdahale rolü günümüzde azalmaktadır. Burada girişimciler, girişimcilik ön plana çıkmaktadır. Girişimciliği oluşturan birçok faktörler vardır. Kimi girişimci, bulunduğu toplumun içinde doğduğu andan itibaren, kimi zamanla kendini geliştirerek, kimi yakaladığı fırsatı değerlendirerek girişimci olur. Girişimcide en nihayetinde insandır. Hata yapabilir. Yanılabilir. Yanlış kararlar alabilir. Her ne durumda olursa olsun vazgeçmemelidir.

Biz bu çalışmamızda, girişimcilik tanımlarını, girişimciliği oluşturan yapısal faktörleri, organize sanayi ve küçük sanayi bölgelerini ayrı ayrı inceledik. Sonrada organize sanayi ve küçük sanayi işletme sahiplerine anket çalışması yaptık. Verilerimizi spss programı yardımıyla analiz ettik ve bulgulara ulaştık.

Araştırmamızın neticesinde girişimcilerimizin çalışma ve yaşam değerlerinde yaş ölçek puanlarında, eğitim ölçek puanlarında, faaliyet alanı ölçek puanlarında, mülkiyet ölçek puanlarının da ve cinsiyet ölçek puanlarında farkın olmadığını buna karşın çalışma süresi ve aile gelir ölçek puanlarında farkın olduğunu sonucuna ulaştık.

Bu bağlamda bu konuda araştırma yapmak isteyenlere, girişimcilerin demografik özelliklerinin çalışma ve yaşam değerleriyle aynı zamanda girişimcilik özellikleriyle ilgili olarak, ölçek değerleri farklarını ortaya koymuş olduk. Çalışma süresi arttıkça girişimcinin iş ve girişimcilik potansiyeli gelişir. Bir anlamda girişimciliğin geliştirilmesi için zaman çok önemli bir yer tutmaktadır. Bilgi belirli bir çalışma ve araştırma yapılarak elde edilir. Ancak tecrübe zamanla kazanılır. Girişimci ilk yıllarda kendini ve yaptığı işi tanıma sürecinden geçer. Sonraki

yıllarda ise kendini tanımaya iş ve çevresini daha iyi algılamaya başlar. Daha sonraki yıllarda ise kendini aşmaya sezgi ve öngörülerini daha da kuvvetlendirerek daha net bir duruş sergiler. Ancak bu her insan için aynı zaman dilimini içermez. Çünkü her insanın kişiliği hayata bakış açısı farklıdır. Girişimciliği kendine hangi açıdan yakıştırdığı da önemli bir ayrıntıdır. Girişimcilikte kendini ortaya koymayı bilmelidir. Yani ne ölçüde risk alabiliyor, ileriye dönük tahminlerinde ne kadar yanılma payı veriyor gibi durumlar önemli ayrıntıları içinde barındırır.

Zaman girişimciyi olgunlaştırır. Ufkunu açar. Dar kalıplardan çıkarır. Çalışma süresi arttıkça girişimcide zamanın gereklerine göre kendini yeniler. Bu da çalışma ve yaşam değerleri açısından fark yaratır. Bu farkı yaptığımız analizle test ettik. Gördük ki işe yeni başlayan bir girişimcinin çalışma ve yaşam değerleri bakımından daha uzun süre çalışma süresi olan girişimcinin çalışma ve yaşam değerleri farklılık yaratıyor.

Girişimcilerin aile gelir durumları da çalışma ve yaşam değerleri açısından fark yaratmıştır. Gelir durumları yüksek olan girişimcilerin aileleri, girişimcilerin çalışma ve yaşam ölçek değerlerinde fark yapmıştır. Böylece anlaşılıyor ki gelir girişimcilikte önemli bir yapıdır. Girişimci çalışma ve yaşam değerlerinin oluşumunda ailesinin gelir durumundan etkilenmektedir. Gelir durumu girişimciye güven vermektedir. Girişimci işini yaparken aynı zamanda da kendi ailesinin geçimini de sağlamak durumundadır. İşletmesi için gerekli iş gücü ve sermayeyi tamamladıktan sonra, aynı zamanda geçimini sağlamak için de gelir elde etmek zorundadır. Girişimci her zaman kazanç elde etmeyebilir. Bazen zararda söz konusudur ve bu kaçınılmaz bir gerçektir. Gelir durumu iyi olan girişimciler çalışma ve yaşam değerleri açısından gelir durumu iyi olmayan girişimcilere göre farklı ölçek puanı analiz sonucu test edilmiştir.

Diğer taraftan girişimcilik özelliklerinin ölçek değerlerini incelediğimizde yaş, faaliyet alanı, çalışma süresi, mülkiyet durumu, aile gelir durumu ve cinsiyet ölçek değerlerinde farkın olmadığını sadece eğitim ölçek puanlarında farkın olduğunu test ettik.

Girişimcilikte, eğitim durumu, girişimcilik özelliklerinde farklılığı, ortaya çıkaran en önemli sonuçtur. Bunu yaptığımız analiz sonucunda ispatladık. Böylelikle, eğitim girişimcinin iş hayatında, başarılı olmasında önemli bir etkidir. Eğitimli bir girişimcinin, başarılı olacağı bir gerçektir. Eğitim hayatın her noktasında, insan gelişiminde en önemli ve en kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Girişimcilik özellikleri bakımından, eğitim durumu yüksek olan, girişimciler eğitim durumu düşük olan, girişimcilere göre farklı girişimcilik özelliklerine sahip oldukları analiz sonucu ortaya çıkmıştır.

Bu değerler ve bulgular Kayseri’de faaliyet gösteren, girişimciler üzerinde test edilmiştir. Bundan sonraki araştırmacılara, bu bulgular ışığında hareket etmeleri konusunda

yardımcı olacaktır. Böylelikle girişimcilerimizin, çalışma ve yaşam değerleri ve girişimcilik özellikleri ortaya konulmuştur.

Yaptığımız araştırma neticesinde, girişimciliği oluşturan yapısal faktörlerin, girişimcilerin çalışma ve yaşam değerlerinin belirlenmesinde ve girişimcilik özelliklerinin oluşturulmasında yetkililere önemli teorik bilgiler vermektedir. Bu açıdan baktığımızda toplumların aile, eğitim, sosyal, kültür yapıları girişimciliğin oluşumunda çok önemli bir konuma sahiptir. Eğitim yönü kuvvetli, gelir düzeyi yüksek, toplumlarda kültürel yapının da bunlara destek olarak girişimciliği oluşturan yapısal faktörlerde öne çıktıklarını görüyoruz. Ülke olarak girişim potansiyelimiz yüksek olabilir. Ancak biz bu potansiyeli doğru bir şekilde kullanamaz isek hiçbir faydasını göremeyiz. Ekonomik açıdan, güçlü olmanın yolu, yenilikçi zihniyete sahip ileri görüşlü girişimcilere sahip olmaktan geçer. Bunun için devlet, sivil toplum kuruluşları, özel sektör el ele vermeli girişimcilik eğitimi için gerekli olan alt yapıyı ve yatırımları yapılmalıdır. Girişimciliğin gelecek nesillere aktarılmasında ekonomik olarak güçlü ve bağımsız olmasının en önemli etkeninin genç nüfus potansiyelinin girişimci olmasıyla gerçekleşeceği bilincinin yaygınlaşmasıyla gerçekleşecektir.

Girişimcilik eğitimi için, eğitim kalitesini yükseltme adına, bir çok çalışma yapılmaktadır. Ancak, girişimcilik eğitiminin ilk ve orta düzey eğitim kurumlarında başlatılması gerekir. Girişimci gençlik, erken yaşta girişimciliği sever ve bu yönde eğitim alırsa, ileride daha başarılı olur. Bazı üniversitelerin, işletme fakültelerinde girişimcilik dersleri verilmektedir. Ancak, yeterli düzeyde veya istenilen oranda değildir. Girişimcilik işletme fakültelerinden ayrı düşünülmelidir. Girişimcilik için verilen dersler ve ders içerikleri, işletmeden biraz daha gelişmiş günümüz şartlarına uygun, dersler olmalıdır. Burada, ekonomik strateji, yönü ağır basan dersler, girişimcilerin günümüz rekabet şartlarına dayanabilme kabiliyeti kazandıracaktır.

Araştırma yeri itibariyle, organize ve küçük sanayi işletmelerinin yoğun olduğu bir bölgede gerçekleşmiştir. Buradaki girişimcilerin anketi cevaplarken, kendilerinin fikirlerine nadiren başvurulduğunu dile getirdiler. Girişimciliğin geliştirilmesine yönelik, küçük işletme sahipleri olarak önerilerinin olduğunu dile getirdiler. Girişimciliğin gelişmesi ve başarılı girişimcilerin oluşması için gerek eğitim, gerekse hibe şeklinde devletin desteklediği bir araçtır. Ancak, verilen eğitimlerden ve verilen ekonomik desteklerden istenilen sonuç alınamamaktadır. Çözüm olarak, girişimci olmak isteyenlerin, girişimci olmak istedikleri faaliyet konularını, belirtecek bir yetkili kurum olsa, bu kurum, girişimci olmak isteyen, istediği faaliyet kolunda iş yapan bir girişimci ile ortaklık kurulması yönünde destek verse. Girişimci olmak isteyen, ortak olduğu iş kolunda hem iş ve meslek öğrense hem de girişimciliğin ince noktalarını resmi ortağıyla birlikte geliştirse. Böylelikle işini geliştirmek isteyen girişimci kurumun sağladığı finansman gücünü kullanarak yeni pazar arayışlarına girebilir. Ortak olan girişimci zamanla iş tecrübesi kazanır böylelikle işini geliştirme imkanı

bulur. Desteği veren kurum bu uygulamayı en az on beş veya yirmi yıllık girişimci olan işletme sahiplerine uygulamalıdır. Böylece bu tip bir kurumun varlığı ile sosyal anlamda da girişimcilere fayda sağlamış olur. Eğitim teorik olmaktan çıkar pratik olur. Girişimcilikte pratik eğitim teorik eğitime göre daha başarılı sonuçlar verir. Bu kurum her iki girişimciyi takip eder gerekli eğitimleri verir ve onlara Pazar konusunda yardımcı olur. Girişimciler Pazar oluşturduktan sonra üretimle ilgili yeni teknolojik gelişmeleri takip ederek kurumdan gerekli desteği görürse büyümenin önündeki engeller kalkmış olur. Büyüyen bir ekonomi her kesimin arzuladığı bir gerçektir. Bu düşünce sistemi girişimcilerle yaptığım yüz yüze görüşmelerde ortaya çıkmıştır.

Yaptığımız çalışmada girişimcilerin esnaf işletmeleri oldukları ancak gerekli eğitim ve finansman desteğinin sağlanması halinde yeni faaliyet alanları bulunarak veya mevcut faaliyet alanları yeni teknolojik imkanlar la geliştirilerek yeni pazarlara açılmak istemektedir. Bireysel girişimciliğin desteklenmesi veya bireysel girişimciliğin kurumsal girişimcilik haline getirilmesi yönünde çalışmaların başlatılması. Girişimciliğin Kobi dahi olamamış işletmelerde öncelikle Kobi olması yönünde desteğin sağlanması gerektiği bunun için gerek devletin gerekse sivil toplum kuruluşlarının küçük işletmelere destek olmaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Geleceğin girişimciliğini bu günden inşaa etmenin yolu bireysel girişimciliğin desteklenerek kurumsal girişimcilik haline dönüştürülmesi. Bu dönüşümü yaparken bütün eğitim kurumlarımızda öncelikle girişimciliğin sevdirmesi bir meslek iş kolu olarak görülmesinin sağlanması gerekmektedir. Bu bağlamda üniversitelerde işletme bölümlerine ek olarak girişimcilik bölümlerinin de açılması burada ders verecek hocaların işletme yöneticiliği ve uygulamalı girişimcilik faaliyetlerini üniversite kanalıyla resmi kimliğe kavuşturmalıdır. Öğrencilerin derslerden başarı ile geçmenin yolu, üniversite himayesinde bir girişimcilik faaliyeti gerçekleştirerek kar elde etmek olmalıdır.

Gelişmiş girişimcilik anlayışı, gelecek nesillerimiz için umut vermelidir. Çünkü geleceğimiz, girişimci gençlerin oluşturacağı, yenilikçi zihniyete sahip, çağdaş, ekonomik politikalarla gerçekleşecektir.

EK:1**ANKET FORMU**

Hazırlayan: Oktay Kara Y.L.Öğrencisi. (H.Kalyoncu Üniversitesi).

Danışman: Prof.Dr.İbrahim Kırçova (Yıldız Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi)

Sayın Girişimci,

Bu çalışma, ülke ekonomimize çok büyük katkısı olan girişimcilerimizi tanımak için Kayseri' de faaliyet gösteren girişimcilerimize uygulanmaktadır. Kayseri' de faaliyet gösteren girişimcilerin girişimcilik konusundaki değerlendirme ve davranışlarını belirlemek bu anketin amacını oluşturmaktadır.

Aşağıda yer alan ifadeleri girişimciliğinize uygun olarak işaretleyiniz. Tamamen bilimsel amaçlı olarak hazırlanmış olan bu anketin amacına ulaşabilmesi için verdiğiniz cevapların tam ve doğru olması çok önemlidir. Çalışmamıza, değerli vaktinizi ayırarak katılıp katkı sağladığınız için teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz (Kuvan,2007:324).

1. Kaç yaşındasınız?

- a)25-30 b)31- 35 c)36-40 d)41-45 e)46 ve üzeri

2. Eğitim durumunuz?

- a)İlköğretim b)Ortaöğretim c)Üniversite d)Yüksek lisans e)Doktora

3. Endüstriyel faaliyet kolunuz?

- a)Tekstil-konfeksiyon b)Gıda c)Çelik eşya (Mobilya) d)Madencilik e)Kimya (ilaç-lastik plastik)

4. Sektördeki çalışma süreniz?

- a)1-5 yıl b)6-10 yıl c)11-15 yıl d)16-20 yıl e)21 yıl ve üzeri

5. İşletmenizin mülkiyet durumu?

- a)Kendinize ait b)Aile Şirketi c)Çok ortaklı Şirket

6. Ailenizin gelir durumu?

- a)Çok yüksek b)Yüksek c)Orta d)Düşük e)Çok düşük

7.Cinsiyetiniz?

- a)Erkek b)Kadın

ÇALISMA VE YAŞAM DEGERLERİ İşletmenizi kurarken, aşağıdaki faktörlerin ne ölçüde etkili olduğunu; size göre uygun olan seçeneği işaretleyerek cevaplayınız.	Çok etkili oldu	Etkili oldu	Biraz Etkili oldu	Pek Etkili olmadı	Hiç etkili olmadı
1. İstihdam imkanları yaratmak.					
2. Ticarete başarılı olan aileler gibi Yaşamak					
3. Çevremde daha etkili hale gelmek.					
4. Gelişmelere uyum göstermek.					
5. Yeniliklerin ve gelişmelerin öncüsü olmak.					
6. Kararlarımın tutarlı ve uygulanabilirliğini kanıtlamak.					
7. Ekonomik özgürlüğe kavuşmak.					
8. Yakın çevremdeki insanların Gelişimine katkıda bulunmak					
9. Kişisel gücümün farkına varılması.					
10. Zamanımı daha iyi değerlendirmek.					
11. Geride övünebilecek bir şeyler bırakmak.					
12. Birlikte çalışmakla başarı ve gücünü arttırmak.					
13. Çevremdeki girişimcilerin durumlarının iyi olması.					

14. Kendi aldığım kararlarla bireysel gelişim sağlamak.					
15. Daha sonra, yaptığım iyiliklerle anılmak.					
16. Ulaşılabilecek başarıyla gerçek farklılığı ortaya çıkarmak.					
17. Yaşamıma anlam kazandırmak.					
18. Toplumsal çalışkanlığımızı göstermek.					
19. İnsanlara faydalı bir şeyler üretmek.					
20. Başarı için uzlaşmacı olmak.					
21. Hayatı doya doya yaşayabilmek.					
22. Birlikte çalışmanın vereceği mutluluğu paylaşmak.					
23. Toplumsal refaha katkıda bulunmak.					
24. Yüksek kazanç elde etmek.					
25. Ahireti kazanmanın yolu dünyadan geçmek.					
26. Verilen kararların uygulanabilirliğini ispatlamak.					
27. Bireysel yaratıcılığını göstermek.					
28. Bireysel farklılığını ortaya çıkarabilmek					

GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİ	Kesinlikle Katılıyorum	Büyük ölçüde katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Pek Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Aşağıdaki ifadelere katılıp katılmadığınızı, verilen alternatiflerden birini seçerek cevaplandırınız					
1. Kendi işletmemin başarısı için her şey mübahdır.					
2. Kendini yenileyemeyen, ölmeye mahkumdur.					
3. Kendime her konuda güvenim tamdır.					
4. Para bütün problemleri çözer.					
5. Karar ve davranışlardaki istikrar çok önemlidir.					
6. Başarı, kendine güveni artırır.					
7. Kişi, toplumun çıkarlarını kendi çıkarlarının önüne almalıdır.					
8. Her zaman bildiğim yoldan gitmeyi tercih ederim.					
9. Karşılaştığım problemleri kendim çözerim.					
10. Çalışma arkadaşlarım da içtenlik ve samimiyet önemlidir.					
11. Beklemediğim bir olay olduğunda hemen tepki vermem.					
12. Bilgisizce verilen kararlar pişmanlık verir.					
13. Başladığım bir işi başarıyla bitirmek isterim.					
14. Yenilik ve gelişmeleri takip etmek zaman kaybıdır.					
15. Başarılı ve mutlu yaşamak için adil ve dürüst olmak gerekir.					
16. Belirsiz durumlara fazla tahammül edemem.					
AYIRDIGINIZ ZAMAN VE VERDİĞİNİZ EMEK İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ					

KAYNAKÇA

Akgün, F. (2010).Stratejik İnsan Kaynakları Uygulamalarının,Girişimci Odaklılık ve Öğrenme Odaklılık İle Firma Performansına Etkisi.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü.Gebze

Alacadağlı, E. (2004).Organize Sanayi Bölgelerinde Çevre Yönetim Sistemleri. Yayınlanmamış Doktora Tezi.Ankara Üniversitesi. Ankara.

Aslan, E. (2007).Türkiye’de Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinde İhtiyaç Duyulan Meslekler İle Yeterince Karşılanmayan Meslekler Ve Bu Konuda İşkur’un Rolü. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi. T.C Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü.Ankara.

Aytaç, Ö. (2006). Girişimcilik: Sosyo-Kültürel Bir Perspektif .Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2006, (15),139-157.

Aytaç,Ö ve İlhan,S. (2007). Girişimcilik ve Girişimci Kültür: Sosyolojik Bir Perspektif.Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi,2007, (01),101-118.
http://www.researchgate.net/publication/26506050_GRMCLK_VE_GRMC_KLTR_SOSYOLOJK_BR_PERSPEKTF

Başımeş, S. (2010). Girişimcilik Sürecinde Sosyal Ağların Etkisi.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.İstanbul Teknik Üniversitesi.İstanbul.

Birçek, A.(2008).Girişimcilik Kişilik Özelliklerinin Liderlik Bakımından İncelenmesi.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.On sekiz Mart Üniversitesi.Çanakkale.

Cüceloğlu,D.(2002).Anlamli ve Coşkulu Bir Yaşam İçin Savaşçı(18.Baskı).İstanbul.Remzi kitapevi.

Çam, H. (2011).Organize Sanayi Bölgeleri Ve Uygulanan Teşvik Politikalarının İşletmeler Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi:Osmaniye Organize Sanayi Bölgesinde Uygulama.Karaman.

Çetin.C.İTO(2012).Stratejik Düşünce ve Kurumsal Girişimcilik.Altınoluk Yayın San. A.Ş.İstanbul.

Çetinkaya Bozkurt, Ö ve Alparslan,A.M. (2012).Girişimcilerde Bulunması Gereken Özellikler ile Girişimcilik Eğitimi:Girişimci ve Öğrenci Görüşleri. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi (8:1) 2013.

Çetinkaya Bozkurt, Ö. (2011) Dünyada ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi:Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler. (1. Baskı).Ankara: Detay Yayıncılık

Çiğdem, H.Y. (2011).Hizmet İşletmelerinde Çalışanların Kişilik Özellikleri Ve İç Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişikliliğin İncelenmesi.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Aksaray Üniversitesi.Aksaray.

Çuhadar, M.T. (2005).Organize Sanayi Bölgelerinin Bürokratik Sorunları ve Yasal Düzenlemeler: Bir Model Önerisi.Yayınlanmamış Doktora Tezi.Süleyman Demirel Üniversitesi.Isparta.

Demir, T. (2013).Personel Güçlendirmenin İç Girişimciliğe Etkisi ve Örgüt Kültürünün Bu İlişkilerdeki Rolü.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Marmara Üniversitesi.İstanbul

Durak,İ. (2011)Girişimciliği Etkileyen Çevresel Faktörlerle İlgili Girişimcilerin Tutumları: Bir Alan Araştırması.Pamukkale Üniversitesi Yönetim Bilimleri Dergisi.2011, (9:2),193-211.

EIPC (Girişimcilik ve Yenilik Programı Yönetim Komitesi). (2013). Girişimcilik ve Yenilik Programı. (EIP) 22 Ekim 2012 onay tarihli 2013 Çalışma Programı.<http://arddanismanlik.com.tr/wp-content/uploads/2013/01/2013-calisma-programi-cev-08012013160123.pdf>

Emre, S. (2007).Girişimcilik Kültürü:Hofstede'in Kültür Boyutlarının Malatya Uygulaması.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi .Malatya.

Erbatu ,G. (2008).Kültürel Boyutları İçerisinde Girişimcilik Eğilimi.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Marmara Üniversitesi.İstanbul

<http://kosgeb.gov.tr/Pages/UI/Haberler.aspx?ref=606> KOBİ Kriterlerini Değiştiren Yönetmelik Oluşturulma Tarihi : 04.11.2012

http://www.academia.edu/5268313/Girisimcilerde_Bulunmasi_Gereken_Ozellikler_ile_Girisimcilik_Egitimi_7_Girisimcilik_ve_Kalkinma_Dergisi_8_1_2013_Journal_of_Entrepreneurship_and_Development_GIRISIMCILERDE_BULUNMASI_GEREKEN_OZELLIKLER_IL_E_GIRISIMCILIK_EGITIMI_GIRISIMCI_VE_OGRENCI_GORUSLERI_durukan_ve_muftuoğlu_2004s15

Geçgel,G. (2010).1923-1950 Arası Cumhuriyet Dönemi Kobiler.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Marmara Üniversitesi.İstanbul

Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası(2011).Harvard Business Review. Başarılı Girişimci.İstanbul.Tor ofset.

Işık, N. Gökteş , D ve Kılınç, E.C. (2010) İktisadi Büyümede Girişimciliğin Rolü. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi (6:1) 2011Journal of Entrepreneurship and Development . (147-175) Ankara: Dr.H.İbrahim Bodur Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Yayınları.

Journal of Entrepreneurship and Development. (7-23).Ankara:Dr.H.İbrahim Bodur Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Yayınları.
http://abs.mehmetakif.edu.tr/upload/0421_551_dosya.pdf

Kanat, E. (2011).Dünyada ve Türkiye’de Angel Capital (Melek Sermaye) Uygulaması.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.İnönü Üniversitesi.Malatya.

Kayış, A. (2010).Girişimcilik Ve İç Girişimciliğin Önündeki Engeller: Yazılım Sektöründe Bir Uygulama.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Gebze Yüksek Teknoloji Sosyal Bilimler Enstitüsü .Gebze

Kızıltay,E. (2010).Yöneticilerin Liderlik Tarzlarına Göre Girişimcilik Özelliklerinin İncelenmesi:Turuzim Sektöründe Bir Araştırma.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Afyon Kocatepe Üniversitesi.Afyonkarahisar.<http://www.denizozyakisir.gen.tr/index.php/makaleler>

Karabey,C.N. (2009).Girişimcilikte Fırsat Tanımlamayı Etkileyen Bireysel Faktörler:Beşeri ve Sosyal Sermaye Perspektifi.Yayınlanmamış Doktora Tezi.Atatürk Üniversitesi.Erzurum.

Karabulut,A.T(2009).Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma.Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi.XXVI (1),331-356.

Kaya.A(2012).Kayseri Girişimciliğinin Dinamikleri.Kayseri.Furkan Basım Yayın.

Keskin,H. (2009).Kümelenme ve Sektörel Bağlantıları Açısından Isparta İl Orman Ürünleri Endüstrisinin Değerlendirilmesi.Yayınlanmamış Doktora Tezi.Süleyman Demirel Üniversitesi.Isparta

Kışlalı,İ. (2010).İş ve Kişilik Özelliklerinin Çalışan Girişimciliğe Yönelime Etkisinde Kontürol Mekanizmalarının Rolü.Yayınlanmamış Doktora Tezi.Marmara Üniversitesi.İstanbul.

Koçak, O. (2009).Bilgi Teknolojilerinde Kullanılan Yeni Girişimcilik Modelinin İş Yaratma Etkisi.İstanbul Aydın Üniversitesi İİBF İngilizce İşletme Bölümü,2009, (57),382-403.
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/iusskd/article/view/1023000048>

Kuvan, H. (2007).Türk Girişimcilerinin Yaşam Ve Çalışma Değerleri.Malatyalı Girişimciler Üzerine Yapılan Bir Araştırma.Yayınlanmamış Doktora Tezi.Süleyman Demirel Üniversitesi.Isparta.<http://www.osbuk.org/doc/OSBUKuygulamalar.doc> 01.04.2014).

Küçük.O(2010).Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi.İstanbul.Seçkin Yayıncılık.

Oflazoğlu, S. (2010).İşletmelerin Stratejik Yönlülüklerinin Yenilik ve Performans Üzerindeki Etkileri.Yayınlanmamış Doktora Tezi.Ankara Üniversitesi .Ankara

Ören,K ve Biçkes ,M. (2011).Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerine Etkileri (Nevşehir'deki Yüksek Öğrenim Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma.Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi,2011, (16:3),67-86.

Özbek,Z. (2008) Kobilerin Türk Ekonomisine Etkileri. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, AB Koordinasyon Genel Müdürlüğü.Uluslararası Ekonomik SorunlarDergisi,08 (31),49-57. <http://www.mfa.gov.tr/data/Kutuphane/yayinlar/EkonomikSorunlarDergisi/sayi31/Zerrin%20ozbek.pdf>www.mfa.gov.tr/data/Kutuphane/yayinlar/.../Zerrin%20ozbek.pdf

Özgenel,N. (2009).İşletmelerde Girişim Odaklılık Müşteri Odaklılık ve Firma Performansına Etkisi.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Beykent Üniversitesi.İstanbul.

Saygın, M. (2012).Girişimcilikte Beşeri Sermaye İle Bilişim Ve İnovasyon Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Aksaray Üniversitesi.Aksaray.

Saylan ,U. (2011).İşletmecilik Kültürü:Balıkesir'de Turizm Sektörüne Yönelik Bir Araştırma.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Balıkesir Üniversitesi.Balıkesir.

Şanal,M. (2011).Aile İşletmelerinde Kurumsallaşma ve Kurumsal Girişimcilik Üzerine Bir Araştırma.Yayınlanmamış Doktora Tezi.Çukurova Üniversitesi.Adana

Türkmen.A.(2007).Selçuk Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek lisans Projesi.Girişimcilik ve Girişimcilik Kültürü.Konya.

Özyakışır, D. (2011).Beşeri Sermayenin Ekonomik Kalkınma Sürecindeki Rolü: Teorik Bir Değerlendirme.Kafkas Üniversitesi. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi (6:1) 2011 Journal of Entrepreneurship and Development.47-65.<http://www.denizozyakisir.gen.tr/index.php/makaleler>

Tanrısever, N. H . (2004) .Avrupa Birliğinde Girişimciliğin Teşvik Edilmesi İçin İzlenen Politikalar ve Türkiye'deki Politikaların Avrupa Birliği Uygulamalarına Uyumu. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi. Sektörel ve Bölgesel Politikalar Dairesi Avrupa Birliği Genel Sekreterliği.

Çesteneci,Y. (2012).Göçmenlik Olgusunun Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Sakarya Üniversitesi.Sakarya

Toker,Ö. (2010).Bütüncül Bir Model Olarak Ahiliğin Girişimcilik Boyutunun Zihniyet Temelleri .Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Gazi Üniversitesi.Ankara.

Topkaya, Ö. (2013).Tarihsel Süreçte Girişimcilik Teorisi:Girişimciliğin Ekonomik Büyüme ve İstihdam Boyutu. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi (8:1) 2013 Journal of Entrepreneurship and Development.Yayınlanmamış Doktora Tezine kısmi uyarılama.Onsekizmart Üniversitesi.Çanakkale. <http://asosindex.com/search?command=quick->

[search&author=%C3%96zg%C3%BCr+Topkaya](#)

http://abs.mehmetakif.edu.tr/upload/0421_551_dosya.pdf